DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JULY 16

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 27 (5534) 2011. gada 16. jūlijs – 22. jūlijs

ALAs paziņojums par Tautas nobalsošanu jautājumā par LR 10. Saeimas atlaišanu

Tautas nobalsošana notiks sestdien, 2011. gada 23. jūlijā. Tautas nobalsošanas dienā vēlēšanu iecirkņi būs atvērti no pulksten 7.00 rītā līdz 10.00 vakarā pēc vietējā laika. Balsot varēs jebkurā vēlēšanu iecirknī gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Tautas nobalsošanā vēlētājiem būs jāatbild uz jautājumu „Vai jūs esat par 10.Saiemas atlaišanu?" Iespējamie atbilžu varianti būs „Par" un „Pret".

Atbilstoši Satversmei 10. Saeima būs atlaista, ja tautas nobalsošanā par Saeimas atlaišanu nobalsos vairāk nekā puse no tiem vēlētājiem, kuri piedalīsies tautas nobalsošanā. Šajā gadījumā būs jāizsludina jaunas Saeimas vēlēšanas, kurām jānotiek ne vēlāk kā divus mēnešus pēc Saeimas atlaišanas.

Piedalīties tautas nobalsošanā var Latvijas pilsoņi, kuri tautas nobalsošanas dienā ir sasnieguši 18 gadu vecumu un kuriem ir derīga Latvijas pilsoņa pase. Latvijas pilsoņu 1992. gada parauga pases, kurām nav beidzies derīguma termiņš, kā arī pases ar derīguma termiņu „BEZTERMIŅA" ir derīgas tautas nobalsošanai.

Bez ierastajiem iecirkņiem vēstniecībā Vašingtonā un Misijā ANO, ALA ir panākusi CVK apstiprinājumu šādiem iecirkņiem ASV latviešu centros:

Latviešu centrā "Gaŗezers," Mičiganā
57732 Lone Tree Road, Three Rivers, MI
49093

Mineapolē, Minesotas pavalstī
Mineapoles latviešu draudzes namā
3152 17th Ave., S., Minneapolis, MN 55407

Klīvlandē, Ohaijo pavalsts
Klīvlandes apvienotā latviešu draudzē
15120 Detroit Ave., Lakewood, OH 44107

Sanfrancisko, Kalifornijas pavalstī
Ziemeļkalifornijas latviešu draudzes nams
425 Hoffman Ave., San Francisco, CA
94114

Losandželosā, Kalifornijas pavalstī
Dienvidkalifornijas Latviešu centrā
1955 Riverside Dr.
Los Angeles, CA 90039-3704

Bostonā, Masačusetas pavalstī
Latviešu lut. Trimdas draudzes namā
58 Irving St.
Brookline, MA 02445

Čikāgā, Ilinojas pavalstī
Čikāgas Ciānas draudzes telpās
6551 W. Montrose Ave.
Chicago, IL 60634

St. Pēterburgā, Floridas pavalstī
St. Pēterburgas Latviešu centrā
1705 9th Ave., N
St. Petersburg, FL 33706

Sietlā, Vašingtonas pavalstī
Latviešu biedrība Vašingtonas štatā
11710 Third Ave., NE
Seattle, WA 98125

Filadelfijā, Pensilvānijas pavalstī
Filadelfijas Brīvo latvju biedrības namā
531 North 7th Street
Philadelphia, PA 19123

Milvokos, Viskonsīnas pavalstī
Milvoku latv. lut. Svētās Trīsvienības
draudzes telpās
1853 N. 75th Street
Milwaukee, WI 53213

Svarīgi! Lai piedalītos tautas nobalsošanā, nepieciešama Latvijas pavalstnieka pase. Latvijā tautas nobalsošanā pase ir vēlētāja reģistrācijas dokuments, kurā tiek izdarīta atzīme (spiedogs) par dalību tautas nobalsošanā. Spiedogs pasē ir veids, kā tiek nodrošināts princips „viens vēlētājs – viena balss".

ALA lūdz ikvienu Latvijas pavalstnieku ASV izpildīt savu pienākumu - BALSOT !

ALAs Informācijas nozare

Godātie tautieši!

Amerikas latviešu apvienība un Latvijas vēstniecība Vašingtonā sadarbībā ar LR Ārlietu ministriju un, sakaņojot ar Detroitas, Indianapoles un Grandrapidu latviešu centru vadību, ir izkārtojusi "apvienoto" vēlēšanu iecirkni latviešu centrā "Gaŗezers" Tautas nobalsošanai 23. jūlijā. Daudzi no jums plāno būt "Gaŗezerā" šajā referenduma nedēļas nogalē, lai apmeklētu Kultūras dienas.

Lūdzu, atbalstiet Gaŗezeru, atbalstiet Kultūras dienas, priecājieties, uzlādējiet savas "latviskuma baterijas", bet neaizmirstiet paņemt līdzi savu Latvijas pavalstnieka pasi, lai pildot savu pilsoņa pienākumu, piedalītos Valsts prezidenta ierosinātajā Tautas nobalsošanā par vai pret Latvijas Republikas 10. Saeimas atlaišanu! Katra mūsu balss ir svarīga Latvijai!

Tuvāka informācija par referendumu un Kultūras dienām www.garezers.org

ALAs Informācijas nozare

Mums visiem rūp LATVIJAS nākotne!

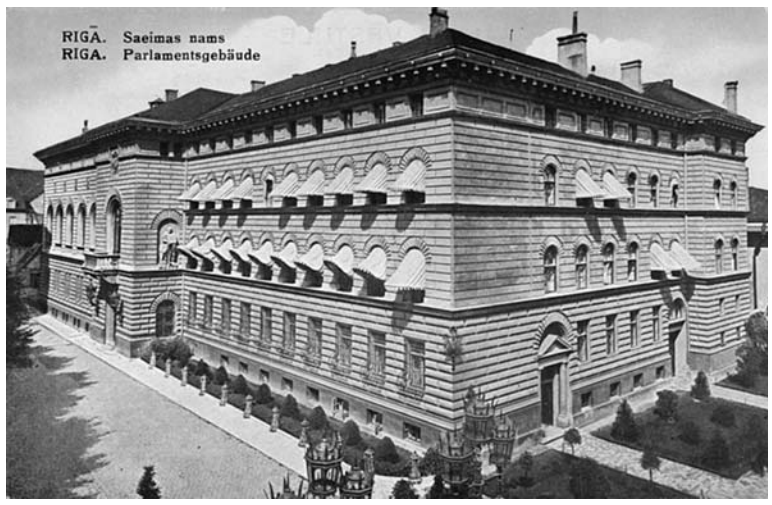

Saeimas nams Jēkaba ielā. Celts 1864-1867 (arhitekti J.F.Baumanis, R.Pflūgs)

Latvijas vēstnieks ASV tikās ar Aļaskas latviešiem

Vairāk nekā 70 dažādu valstu vēstnieki no 21. līdz 25. jūnijam piedalījās ASV Valsts departamenta rīkotajā kārtējā ceļojumā *Experience America*, kas šoreiz veda uz Aļasku. Vēstnieki tikās ar Aļaskas gubernātoru Sīnu Parnellu (*Sean Parnell*), piedalījās pārrunās par sadarbības iespējām, lai veicinātu tūrismu, tirdzniecību, dažādu nozaru pārstāvju ciešākus sakarus. Vēstniekiem bija iespēja viesoties mednieku un zvejnieku apmetnē, kas atrodas vistālāk ziemeļos Barovā un iepazīties ar Aļaskas iezemiešiem.

Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs Ankoridžas televīzijā nedaudz pastāstīja par Latviju un saviem iespaidiem par Aļasku, atzīstot, ka tie būs neaizmirstami, un piebilda, ka labprāt šajā pavalstī viesotos atkārtoti ar ģimeni.

Latvijas vēstnieks ASV tieši Līgovakarā tikās ar vietējiem latviešiem, kuŗus *Hotel Cook* vestibilā saaicināja *Anchorage Daily News* latviešu izcelsmes fotografs Eriks Hills. Latvieši vēstnieku apsveica ar līgodziesmu, Andrejs Pildegovičs iepazinās un patērzēja ar sagaidītājiem.

Foto: Eriks Hills

No kreisās: Eriks Hills, Dzintra Kolberga, Džeims Kolbergs (James Colberg), Emma Hilla, Astride Ridera, Duglass Plūme, Patriks Rīders, Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs, Eva Kolberga, Ieva Ruka, Ventis Plūme, Dr. Džons Lapkašs, Tālis Kolbergs

Latvian newspaper
LAIKS
Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN; 2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC
Latviešu nedēļas laikraksts
Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - **redakcija@laiks.us**
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV:596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolaros: 1 gadam US $ 130.00;
6 mēn. US $ 75.00; 3 mēn. US $ 42.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra Moora
Tālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)
6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauvers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā *Laiks* un mājaslapā www.laiks.us
ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - **LaiksDSR@aol.com**
Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - **redakcija@laiks.us**

ABONĒJIET LAIKRAKSTU LAIKS

"LAIKA" abonements **ASV** maksā: 3 mēnešiem US **$42,-**
6 mēnešiem US **$75,-**
1 gadam US **$130,-**
Gaisa pasts 1 gadam **ASV** US **$215,-**
Ārpus ASV **"LAIKS"** tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu
Kanadā 1 gadam US **$225,-**
pusgadam US **$120,-**
Latvijā 1 gadam US **$220,-**
pusgadam US **$115,-**
Citur pasaulē 1 gadam US **$280,-**
pusgadam US **$150,-**
Abonenti **bez maksas** saņems sešus **"Jauno Laiks"** pielikumus un gada beigās nākamā gada kalendāru.
"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtināt atsevišķi.
Maksa US **$20,-**
Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu (rakstot čeku uz "Laiks – Latvian Newspaper Inc." vārda).
Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.
==========
Laikraksts *Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA*

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu **"LAIKS"** no _____
līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:
(Mr./Mrs./Ms.) _____
_____
_____
Tālrunis _____
E-pasts _____
Pievienoju čeku, Money Order par US $ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.
LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas, pagarināšanas un adrešu maiņas veic **3–4 nedēļu laikā.**

***LAIKU* varat pasūtināt arī Rīgas redakcijā**
Lietojiet www.laiks.us

LASĪTĀJU BALSIS

Kārlis Ulmanis nebija diktātors!

Publicists Kārlis Streips vairākkārt (Nr. 16 un Nr. 22) prezidentu Kārli Ulmani sauc par diktātoru.

Kārļa Ulmaņa valdība kopš 1934. gada bija **autokratija**, bet tā bija tālu no diktātūras. Var jautāt, kāpēc K. Ulmanis 1934. gada 15.maijā atlaida Saeimu un ieviesa autokratisko iekārtu. Atbilde ir vienkārša, ja skatām, kāds bija 1931. gadā ievēlētās Saeimas sastāvs. Bija pārstāvētas 27 dažādas partijas un grupas. Lielākās bija Sociāldemokratu strādnieku partija ar 21 deputātu, Zemnieku savienība ar 14, Kristīgie zemnieki un katoļi - 8, Kreisā strādniecība un darba zemniecība (komūnisti) - 6, Demokratiskais cents - 6, Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partija -7, Latgales progresīvo zemnieku apvienība - 5, Vācu baltiešu partija -5, tad divi grupējumi katrs ar 3, pieci grupējumi katrs ar 2 un divpadsmit grupējumi katrs ar vienu deputātu. Šodienas valodā tā būtu "privātizēta demokratija".

Latvijas vēlēšanu likums to atļāva, un liela daļa toreizējo politiķiņu, tāpat kā tagad, vairāk rūpējās par personiskajām interesēm un mazāk par valsts un tautas interesēm un nepiekrita domai mainīt vēlēšanu likumu.

Lai Latvijā būtu darboties spējīga valdība, Kārlis Ulmanis sadarbībā ar Aizsargu organizāciju un armijas vadību naktī uz 1934. gada 15. maiju izdarīja apvērsumu, atlaida Saeimu un pārņēma varu valstī. Tas notika bez asins izliešanas un gandrīz bez neviena šāviena. Teica, ka Strādnieku sporta savienības (SSS) priekšnieks Bruno Kalniņš, kad viņu nāca aizturēt, esot iešāvis griestos. Tas laikam arī bija vienīgais šaviens apvērsuma laikā.

Ar to tad sākās tā sauktie Ulmaņa laiki un Latvijas uzplaukums. Lauksaimnieki audzēja tā sauktās bēkona cūkas, bēkonu eksportēja uz Lielbritaniju. Latvijas sviests pasaules tirgū sacentās ar Dānijas sviestu. Tika remontētas un celtas jaunas skolas.

Rīgā pie Apgabaltiesas ēkas uzcēla Tiesu pili, Iekšrīgā Finanču ministriju un blakus Pulveŗtornim jauno Kaŗa mūzeja ēku. Tie ir tikai daži piemēri. Var jau debatēt, vai laba autokratija ir labāka par sliktu demokratiju. Visu to pārtrauca komūnistu okupācija 1940. gada 17. jūnijā.

Ja K. Ulmanim varētu ko pārmest, tad kapēc viņš neizdarīja pārmaiņas vēlēšanu likumā un nesarīkoja vēlēšanas, viņa partija - Zemnieku savienība noteikti būtu dabūjusi vairākumu.

K. Streips arī raksta, ka viņš K. Ulmani nevarot uzskatīt par prezidentu. Bet uz kā tad balstījās visa mūsu trimda - uz Kārļa Ulmaņa valdības izdotām speciālām pilnvarām sūtņiem - Kārlim Zariņam Londonā un Alfredam Bīlmanim Vašingtonā.

Nobeigumā man viens lūgums Kārlim Streipam, lūdzu nesauciet mūs, Kārļa Ulmaņa cienītājus, par faniem. Mēs neesam nekādi fani, mēs esam veci cilvēki, kuŗi auga un izglītojās tiešām brīvās un neatkarīgās Latvijas laikā un paši piedzīvoja un redzēja, ko nozīmē Ulmaņa laiki Latvijai.

Harijs Valdmanis
Oslo

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU
tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga
AIREX - AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS
73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605
Runājam latviski: **201-944-1273**
Runājam angliski: **1-866-944-1273**

VYTIS TOURS
LATVIJA – 2011
Zemākās cenas lidojumiem uz Rīgu
ar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas, Čikāgas un citām ASV pilsētām
**** Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā***
**** Latvijas "Extravaganza Tour"***
VYTIS TOURS
40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363
Tel.:**718-423-6161 1-800-778-9847**
Fax: **718-423-3979**
E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
Web site: www.vytistours.com

RigaVen Travel Inc.
CEĻOJUMI AR KUĢI!
Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur
Inese Zaķis
Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311
Fax: 631-665-6164
32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815
E-pasts: RigaVen@aol.com

Mīlestības apliecinājums Siguldai un siguldiešiem

Siguldā 28. maijā koncertzālē „Baltais flīģelis" tika laista klajā apgāda „Likteņstāsti" vadītājas Anitas Mellupes grāmata "Sātiekamies Siguldā!" , kas izdota ar novada pašvaldības atbalstu. Tajā ir daudz faktu, tagadējie un bijušie siguldnieki – Lūcija Ņefedova, Mintauts Bluks, Jānis Stradiņš, Arnolds Liniņš, Jānis Brikmanis, Aivars Janelsītis, Jānis Zilvers, Uģis Mirevics, Anna Jurkāne, Māris Mitrevics, Rūta Skuja – stāsta par savām dzimtām, leģendām, mīlestību un naidu, par piedošanu un nepiedošanu. Kamaniņu braucējs Mārtiņš Rubenis apgalvo, ka Sigulda ir skaistākā vieta pasaulē, un daudzi, arī ārzemēs dzīvojošie latvieši, būs ar viņu vienisprātis. Grāmatā liecību nākamām paaudzēm un savu atmiņu stāstus ierakstījuši arī ASV un Austrālijas latvieši – Lidija Palka no Aijovas, Gundars Gedulis no Venecuēlas, Dzidra Zeberiņa no Havaju salām, Natalija Neiburga no Melburnas, Ruta Eichenfelde no Čikāgas u.c.Grāmata izdota apgādā „Likteņstāsti", izdevumam ir 512 lappušu, ievietots gandrīz 1000 fotografiju; cena 12 latu (tā kā grāmata sveŗ 2 kg, sūtīšanas izdevumi uz ASV ir 15 latu); to var pasūtināt, rakstot izdevējai: mellupe.anita@gmail.com

Pirmo lasītāju vērtējums: „Grāmata ir lieliska, apbrīnojama un labestīga." Anita Mellupe raksta: "Siguldai, tāpat kā iekārojamai līgavai, ir viss: skaistums, pūrs un droša nākotne. Varu tikai novēlēt: lai paaudžu paaudzēs chronisti vēlas Siguldu aprakstīt, dzejnieki – apdziedāt, mākslinieki – uzgleznot. Viegli tas nav bijis un nebūs."

Am

Kad rūgti smaržo naktsvijoles...

Dzejniecei Elzai Ķezberei aizejot (1911. g. 5. maijs – 2011. g. 6. jūlijs)

Loks noslēdzies. Dzejnieces mūžs noslēdzies. Šā gada 5. maijā, sagaidījusi simto dzimšanas dienu, ar ziediem, sveicieniem, visa laba vēlējumiem un īpašo Rakstniecības un mūzikas muzeja kollekciju kurātora Andreja Grāpja un apgāda „Zvaigzne ABC" sarūpēto dzejas izlasi ar simbolisko nosaukumu „Gliemežvāks dzied...", mazā Dāma, smalkā Dzejniece Elza Ķezbere pēc diviem mēnešiem – 6. jūlijā devusies Mūžības ceļā.

Viens no pēdējiem Dzejnieces fotoattēliem

Dzejniece saņēma sveicienus gan Amerikā, gan Latvijā, kur Misiņa bibliotēkā ar Rakstniecības un mūzikas muzeja kollekciju kurātores Maijas Kalniņas gādību tika atklāta neliela izstāde, 11. maijā Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē notika seminārs „Violetais viršu laiks", dzejnieci godināja viņas dzimtās Tirzas puses ļaudis. Tikko vēl, plašāk ielūkojoties dzejnieces dzīves gājumā un dzejas pasaulē, rakstīju jubilejas sveicinājumus dzejniecei laikraksta *Laiks* lappusēs. Tas viss nu pagātne.

Dzejnieces Elzas Ķezberes mūžs kā raibs dzīpars savijies gadu kamolā, tajā netrūkst dažādu krāsu, noskaņu, mirkļu, atmiņu, netrūkst dzīves likstu, sāpju, izmisuma, jautājumu "kāpēc?", jo gaŗajās dzīves dienās prieka mirkļi mijušies ar smeldzi un arī vientulību. Apbrīnas vērta bijusi dzejnieces spēja izturēt – „Bet cilvēki jau ir sīksti kā vārpzāles. Tik ātri neaiziet postā." (1953. gadā vēstulē J. Rudzītim). To droši vien spēcinājusi ticība Dievam, paļaušanās. Katru pavasari dzejniece gaidījusi kā pirmo reizi, katru lapkriti izjutusi gluži vai fiziskas sāpes, bet ziemās viņai vienmēr mazdrusciņ salis (vēstulē V. Kārkliņam 1953. g.). Vēstulēs jaušams, ka dzejniece vairās no ikdienas, no pelēcības, tveŗdamās savā pasaulē, viņa lasa Kārļa Skalbes pasakas, Haijama dzeju vai Bībeli, bet vislabāk sirds norimst Zālamana Gudrības grāmatā un Dāvida dziesmās.

Mēs nekad neesam tikušās klātienē, tikai dzejā, kuŗu iepazinu apmēram pirms divdesmit gadiem. Tomēr ir sajūta, ka zaudēts tuvs cilvēks, vai zudusi kāda radniecīga, iepazīta pasaule. Šķiet, šī tuvā cilvēka sajūta radusies tieši pēdējos gados, strādājot pie dzejnieces Rakstu sējumiem (pirmie divi iznāca 2006. gadā), īpaši pie vēl neizdotā trešā sējuma – ar dzejnieces ārpuskrājumu dzeju, vēstulēm, rakstiem par viņu.

Kaut arī dzejniece Elza Ķezbere vēstulēs teikusi „Es esmu tikai tāds stikla zvārgulis. Es esmu tāds stikla zvaniņš, tāds mazs zvārgulis Dieva lielajā orķestrī. Partitūrā pašreiz uzšķirtajās lappusēs nav man ierakstītās notis. Varbūt citreiz. – Kādreiz." (1955. g. vēstulē V. Kārkliņam), tomēr viņa dzejas pasaule ir ierakstīta kopējā latviešu lirikas fondā. Elza Ķezbere nāk no literātu paaudzes un laika, kas dēvēts arī par latviešu dzejas zelta laikmetu – no 20. gs. 30. gadu otrās puses. Viņi, Elzas Ķezberes dzejas laikabiedri – Andrejs Eglītis, Veronika Strēlerte, Klāra Zāle, Rūta Skujiņa, Velta Toma un citi – ir dažādi, katrs ar savu likteņstāstu un dzejas pasauli. Un tieši tas arī latviešu liriku ir bagātinājis un daudzveidojis.

Elzas Ķezberes pirmie dzejoļu krājumi iznāca Latvijā 20. gs. 30. gadu otrajā pusē un 40. gadu sākumā („Profils stiklā", 1937; „Dziedošais gliemežvāks", 1938; „Vēstules Pēram Gintam", 1938; „Jāapsnieg", 1943; poēma „Dziesma par dzērvi", 1944), tomēr svešumā pavadītie gadi dominē pār Latvijas laiku (krājumi „Krēslainie spoguļi", 1949; „Ilūzijas", 1950 un „Koncerts", 1965). Dzejā atklājas plaša izjūtu gamma – tā ir romantiska ilgošanās un sapņošana līdz pat skaudrām sāpēm, ilgas pēc tuva cilvēka, pēc savām mājām, savas zemes un Latvijas. Un visu mūžu tiekšanās pēc skaistā, pēc harmonijas, pēc teiksmainās vietas Ūlubeles. Elzas Ķezberes savdabība un paliekošais ir kamerstils, kas saistīts gan ar trauslo skaistumu cilvēku attiecībās, gan ar izsmalcināto lietu pasauli. Viņas dzeja guva ievērību ar romantisko eksaltāciju, apgaroto lirismu, ar spēju smalki atklāt vispretrunīgākās dvēseles nianses un strāvojumus, tai nereti raksturīgs estētisms un patriotisms. Savukārt 1941. gada 14. jūnijā piedzīvotā personiskā dzīves drāma (vīra, Latvijas armijas virsnieka Osvalda Ķezbera aizvešana) dzejā ienesa skaudru sāpju un visas tautas likteņa vispārinājumu, bet svešuma laiks – vientulības un svešuma smeldzi, kad tagadnes vietā dzejniece daudz labprātāk kavējās savā iekšējā pasaulē, kur gaišas atmiņas par dzimto pusi, tēvu, laimes mirkļiem. „Turos pie mācības, ka katram cilvēkam un katram darbam Dievs atļāvis tādu mazu placīti sava vaiga priekšā. Ja stāv rakstīts, ka mats no galvas nekrīt bez Dieva ziņas, tad tak ar Viņa ziņu es esmu rakstījusi arī savus dzejoļus," vēstulē literatūras kritiķim Jānim Rudzītim rakstījusi dzejniece.

Aizejot radošai personībai, to skaitā dzejniekam, palicējiem, no vienas puses, paliek gleznās tvertie mirkļi, notīs ieskandinātās noskaņas, dzejas rindās ierakstītā dvēseles pasaule vai prozas tekstos ieaustie pārdzīvojumi, tomēr, no otras puses, līdz ar katru no viņiem aiziet arī viņu Pasaule, Laiks, ko viņi dzīvojuši, veidojuši, pārtrūkst iespēja – pajautāt, un galvenais – pateikt paldies.

Loks noslēdzies. No savas dzimtās Tirzas puses, kur Tirzas draudzes skolā aizsākās interese par dzeju, Elza Ķezbere (dzim. Pinnis) devās ceļā – uz Rīgu, bēgļu gaitas viņu kopā ar meitām aizveda pēckaŗa Vācijas bēgļu nometnē, tad tālāk uz ASV, Ņujorku, kur aizvadīti daudzi jo daudzi gadi. Cerams, ka piepildīsies Dzejnieces vēlēšanās un viņa „atgriezīsies" dzimtajā Tirzas pusē, kuŗai veltījusi ne vienu vien dzejoli, un mūžīgo mieru radīs līdzās savam mīļajam tēvam, kuŗam arī veltīti dzejoļi.

„Es piederu pie ziemeļiem. Palmas, kaktusi, lauri – tie man patīk – puķu podos. Ja tā varētu pārvērsties par ko gribu – man gribētos būt pelēkai dzērvei purvā." (Vēstulē V. Kārkliņam 1954.g.) Dzejnieces Elzas Ķezberes aiziešana laikā mums katram varētu būt bijušas savas domas un pārdomas – personiskas un/vai literāras. Dalot sāpes ar katru, kam tuva bijusi dzejniece Elza Ķezbere, un klusi pieminot,

Inguna Daukste-Silasproģe

ASV vēstniecība svin Fulbraita programmas 20. gadadienu un sveic gadskārtējo stipendiju saņēmējus

ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere 7. jūlijā rīkoja pieņemšanu, lai kopīgi ar iepriekšējo gadu Fulbraita, Hamfrija un citu stipendiju saņēmējiem svinētu Fulbraita programmas 20. gadadienu un apsveiktu gadskārtējo Fulbraita un Hamfrija stipendiju saņēmējus.

ASV Valsts departamenta Izglītības un Kultūras birojs Fulbraita programmu Latvijā ieviesa 1991. gadā, drīz pēc Latvijas un ASV savstarpējo diplomātisko attiecību atjaunošanas. Kopš tā laika Fulbraita stipendiju saņēmuši 155 profesori un studenti.

Šogad Fulbraita stipendiju studijām un pētniecībai ASV saņems četri studenti un četri pētnieki, un viena profesionāla darbiniece saņems Hamfrija stipendiju. Šā gada stipendiju saņēmēji dosies uz dažādām ASV augstākās izglītības iestādēm. Fulbraita studentu stipendijas saņēmējiem būs iespēja studēt maģistrantūrā ASV universitātēs. Fulbraita pētnieku programmas saņēmēji savukārt varēs veikt pētījumus un lasīt lekcijas ASV. Hamfrija stipendiāti stažēsies un attīstīs profesionālās iemaņas kādā ASV universitātē.

Fulbraita stipendiāti ar vēstnieci Džūditu Gārberi (centrā)

Fulbraita programmas mērķis ir veicināt savstarpēju izpratni starp ASV un citu valstu iedzīvotājiem. Šī programma sagādājusi iespēju vairāk nekā 300 000 personām visā pasaulē studēt, iepazīt dažādas kultūras, kā arī politiskās un ekonomiskās struktūras.

Hamfrija programmas mērķis ir piedāvāt dažādu nozaru profesionāļiem iespēju piedalīties īpašā viena gada maģistrantūras līmeņa apmācības un prakses programmā kādā ASV universitātē. Programmas katram dalībniekam ir individuālas, tajās ietilpst lekcijas, projekti, stažēšanās, konsultācijas ar ASV ekspertiem un piedalīšanās īpašos semināros. Hamfrija programma vecina zināšanu apmaiņu un dažādu valstu dalībnieku savstarpējo sapratni. Kopš 2000. gada šajā programmā piedalījušies seši veiksmīgi dažādu nozaru Latvijas profesionāļi.

ASV vēstniecība aicina Latvijas studentus, pētniekus un profesionāļus piedalīties nākamā gada stipendiju konkursos. Pieteikšanās termiņš Hamfrija programmai un Fulbraita studentu programmai ir 2. septembris; Fulbraita pētnieku programmai – 21. novembris. Pieteikuma anketas un informācija par stipendiju programmām atrodama vēstniecības mājaslapā: http://riga.usembassy.gov/

ASV vēstniecība Rīgā, Preses un kultūras nodaļa

Fulbraita studentu stipendiju saņēmēji 2011./2012. ak. gadā

Iveta Ķešāne studēs socioloģiju doktorantūrā Kanzasas Valsts universitātē.

TV3 žurnālists **Miks Muižarājs** studēs starptautiskās attiecības maģistrantūrā Ohaijo universitātē.

Latvijas Mākslas akadēmijas doktorantūras studente **Alise Tīfentāle** studēs mākslas vēsturi Ņujorkas pilsētas universitātē.

Kvalitātes novērtējuma inženieris uzņēmumā *Union Asphalttechnic* **Mārtiņš Zaumanis** studēs inženieŗzinātnes doktorantūrā Vorčesteras politechniskajā institūtā.

Fulbraita pētnieku stipendijas saņēmēji 2011./2012. ak. gadā

Latvijas Universitātes Ekonomikas un biznesa administrācijas fakultātes asociētā profesore **Džineta Dimante** veiks pētījumus Hamlinas universitātē.

Latvijas Universitātes Literātūras, folkloras un mākslas institūta profesors **Benedikts Kalnačs** veiks pētījumus Vašingtonas universitātē.

Lektore Rīgas Stradiņa universitātē **Dita Rietuma** veiks pētījumus Ņujorkas universitātē.

Latvijas Kultūras akadēmijas prorektore **Daina Tetere** veiks pētījumus Kalifornijas universitātē Berklijā.

Hamfrija profesionāļu stipendijas saņēmēja 2011./2012. ak. gadā

Pašvaldību pārraudzības departamenta direktore Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā **Kristīne Jaunzeme** studēs sabiedrības rīcībpolitikas analizi un sabiedrības pārvaldību Sirakūzu universitātē.

Jauna zvaigzne, vārdā Austra

Žurnāla *The Red Bulletin* jūlija numurā ievietots raksts *Austral Projects* par jauno Toronto latviešu izcelsmes mūziķi Keitiju Stelmani (*Katie Stelmanis*), ko klausītāji pazīst ar vārdu Austra. Nule iznācis viņas albums *Feel It Break*.

Keitija Stelmane desmit gadu vecumā sāka dziedāt Kanadas operas bērnu korī un bija nolēmusi dienās kļūt par operdziedātāju, taču viņas domas mainījās pēc iepazīšanās ar Klīvlandes grupas *Nine Inch Nailes* mūziku.

Austra ir mūziķes vidējais vārds. Viņai šķiet, ka vārds Keitija Stelmane piestāvētu mazai meitenei, kas spēlē klavieres. Austrai ir asa, plaša diapazona klasiski ternēta balss, pilnīgi atšķirīga, salīdzinot ar kollēgām Gagu un Perriju (*Perry*).

Austrai ir 25 gadi, viņa dievina Mocartu. „Mocarts rakstīja sonātas klarnetei, kad šo instrumentu sāka lietot. Esmu pārliecināta, ka Mocarts, ja dzīvotu tagad, sacerētu elektronisku mūziku," domā Austra.

Mūziķes koncertu saraksts ir blīvs, 27. jūlijā viņa dziedās Ukraiņu centrā (4315 Melrose Ave) Losandželosā ar Ņujorkas mūziķu grupu *Cold Cave*. Maijā viņai bija koncerti Toronto, Čikāgā, Ņujorkā, Bostonā, Montrealā, jūnijā – Kopenhāgenā, Berlīnē, Hamburgā, Hanoverē, Heidelbergā, Minchenē, Leipcigā, Poznaņā, Varšavā, Ķelnē, Parīzē, jūlijā jau bijuši Dublinā, Londonā, paredzēti Vankuverā, Portlandē, Sanfrancisko, Sandiego, Losandželosā, Saltleiksitijā, Denverā, Omahā, augustā – Klīvlandē, Vašingtonā, Filadelfijā, Ņujorkā.

Mūziķes mājaslapa: www.austramusic.com

Keitija Stelmane (*Katie Stelmanis*)

Iesvētības Kolumbusā

Kolumbusas, Ohaijo, latviešu ev. lut. draudzes locekļi šā gada 12. jūnijā apsveica Larisu Grantu, viņai iestājoties draudzē. Larisas iesvētības notika 5. jūnijā Klīvlandē, šo skaisto notikumu pēc nedēļas svinēja arī Kolumbusā, kur latviešu draudzes dzīvē ļoti aktīvi bijuši Larisas vecvecāki Ingrīda un Ansis Sautiņi un vecāki Harijs un Iveta Granti. Grantu ģimene palīdzējusi stiprināt un vienot Kolumbusas mazo, bet draudzīgo draudzi.

Larisa Granta Kolumbusas latviešu ev. lut. draudzes locekļu vidū

Foto: Pēteris Osis

Larisa Granta ar vecākiem Hariju un Ivetu Grantu

REDAKCIJAS VIESI

Pie mums viesos *LAIKA* autore

Šovasar – kā ik gadu – redakcijā ciemojas mūsu lasītāji no tuvām un tālām zemēm, gaidām arī mazos ceļotājus no **„Sveika, Latvija!"** un **„Heritage Latvia"**. Redakcijas darbinieki labprāt iepazīstina viesus ar avīzes tapšanas procesu, vēstures liecībām, kas glabājas mūsu biroja telpās Ausekļa ielā 14-2 un arī ar gandrīz pilnībā uz Rīgas redakciju pārvesto apgāda „Grāmatu Draugs" izdevumu bibliotēku.

Jūnija sākumā redakciju apmeklēja mūsu uzticamā lasītāja un autore **Anda Sūna Cook** ar dzīvesbiedru mūziķi *William (Bill) Cook*. Kamēr Anda ar redaktori Ligitu pārrunāja *Laika* aktuālitātes un turpmākās sadarbības gaitas, Bils pētīja nule Rīgas apgādā „Musica Baltica" iegādātās notis. Viņš ir klarnetists brīvmākslinieks.

L.K

Foto: Ligita Kovtuna

Anda un Bils redakcijā pie „Grāmatu Drauga" bibliotēkas un H. Eberšteina gleznotā Helmara Rudzīša portreta

Latviešu izcelsmes gleznotājs Kriss Lūiss gūst arvien lielāku ievērību

Preses izdevumu stendos uzmanību piesaista šā gada maija žurnāla *American Art Collector* vāks, uz kuŗa ir latviešu izcelsmes gleznotāja Krisa Lūisa *(Kris Lewis)* gleznas reprodukcija.

Žurnālā ievietota intervija ar Krisu Lūisu un trīs gleznu reprodukcijas; gleznā ar nosaukumu „Sniegs Kurzemē" (pa kreisi) portretēti L osandželosas latviešu Diānas un Viļa Zaķu bērni Vilis un Alekss.

Par prezidentiem – atmiņas un vēlēšanās

Saruna ar pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes mazmeitu un izcilā jurista Konstantīna Čakstes meitu ***Annu Čaksti****.*

Anna Čakste uz mūsu sarunu *Rados un draugos* ierodas ierasti moža un mirdzoša. Pasaka dažas norādes mazmeitai Aleksai, kuŗa turpmākās stundas laikā vienatnē iepazīs Vecrīgu.

Ir pagājusi nepilna nedēļa pēc Latvijas jaunā Valsts prezidenta izraudzīšanas, un man ļoti gribas zināt, ko šobrīd domā neatkarīgās Latvijas valsts pirmā prezidenta Jāņa Čakstes mazmeita... Zinu, ka Anna ir rūpīga sava tēva Konstantīna Čakstes darba un piemiņas glabātāja. Latvijā, sagaidot viņa 110. dzimšanas dienu, tapusi režisores Dzintras Gekas filma „Konstantīns", ko valsts televīzijā rādīs nākamo Valstssvētku dienā, apgādā „Zvaigzne" top grāmata.

„Konstatntīns bija jaunākais no Jāņa Čakstes bērniem, un, jāteic, mēs visi izaugām *opapa* ēnā. Mans tēvs un tēvoči bieži ar mums, bērniem, runāja par godaprātu un taisnīgumu kā ģimenē, tā valstī.

Vectēvu diemžēl vairs nesatiku, bet viņa garu spēcīgi jutām mūsu ģimenes dzīvē. Man stāstīja, kādi draiskuļi bijuši Jāņa un Justīnes (Jāņa Čakstes dzīvesbiedre – *red.*) puikas, bet kā vecāki viņus *valdījuši* ar acu skatienu vien. Visi jautājumi, kādi nu tie rodas bērnu pulkā, tikuši atrisināti mierīgi, bez dusmu uzplūdiem. „Varēja labāk," - tāds bijis skarbākais pārmetums. Nekādas bāršanās, nekādu pārmetumu. Arī ar uzslavām neviens nav šķiedies. „Varēja labāk"- un viss.

Vectēvs un vecmamma runāja vairākās valodās, un par valodu prašanas nozīmi centās pārliecināt savus bērnus. Turklāt uzsveŗot, ka ikviena valoda jāiemācās kārtīgi, īpašu vērību pievēršot izrunai. Konstantīns bija mantojis tās labākās sava tēva īpašības."

Anna atceras, ka tēvs viņu arī pāris reizes paņēmis līdzi uz savām lekcijām. „Izaugusi Amerikā un tās sabiedriskajā iekārtā, varbūt ne vienmēr piekristu sava tēva uzskatiem. Taču tēvs man iemācījis arī iecietību pret citādu viedokli."

Anna Čakste

Jautāju, par ko Jānis un Konstantīns Čakstes būtu iepriecināti, par ko – sarūgtināti, vērojot šābrīža Latvijas notikumus.

„Abi katrā ziņā priecātos par attīstību, kas, neraugoties uz visu notiekošo, nenoliedzami ir. Par gudrajiem jauniešiem, kas prot svešvalodas, mācās un cenšas. „Ikvienai nākamajai paaudzei jābūt gudrākai par iepriekšējo," arī šos vārdus esmu dzirdējusi savā ģimenē. Diemžēl vecie bieži vien nelabprāt „atdod savas pozīcijas". Bet vajag! Vajag uzticēties.

Par ko sarūgtināti? Par to, ka nav īstenojies viņu sapnis, ka mūsu zemē valdīs godaprāts un taisnīgums."

Kādu prezidenta mazmeita un Latvijas Civīllikuma „tēva", kā arī Satversmes līdzautora meita vēlētos redzēt ideālu Latvijas prezidentu?

„Nedomāju, ka, būdami juristi, Čakstes šai postenī vēlētos noteikti redzēt tieši juristu! Tas varētu būt vēsturnieks vai tautsaimnieks... Taču katrā ziņā tam jābūt apveltītam ar trīs īpašībām – jau minēto godaprātu, ar taisnīgumu un vēl – ar nevainojamu reputāciju.

Čakstēm liktos aizdomīgi, ja cilvēks, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbību, pēkšņi nolemtu doties politikā. Vēl vairāk – ar savu naudu mēģinātu „nopirkt" kādu polītisko spēku. Atcerēsimies pirmos neatkarīgās valsts gadus – ne miljonāre Benjamiņa, ne, piemēram, bagātie tekstilrūpnieki Hirši taču negāja polītikā. Savu naudu viņi ieguldīja kultūrā, atbalstīja izglītību.

Uzņēmējs, ja viņš ir godīgs, visas pūles veltī savam arodam. Bet par naudu pirkt varu vai ietekmi ir bezgala neētiski.

Un vēl Čakstes būtu ļoti sarūgtināti par latviešu nespēju vienoties kopīgam mērķim. Darbojoties Latvijas Centrālajā padomē, tika panāktas daudzas vienošanās..."

Anna jau kopš atjaunotās neatkarības sākumgadiem darbojas labdarības laukā. Latvijas Universitātes fondā ir Čakstes ģimenes „Ceļamaizes" stipendijas, studiju ceļojumu stipendijas. No 1993. līdz 1995. gadam nozīmīgu atbalstu caur Sarkano Krustu saņēma Latvijas daudzbērnu ģimenes. „Atceros šo laiku, kad strādājām kopā ar brīvprātīgajiem palīgiem no Latvijas. Mums, piemēram, ziņo, ka pie Cēsīm kādas ģimenes bērni skolā ierodas tikai ik pārdienu. Izrādās, abiem bērniem tikai viens zābaku pāris! Jūrkalnes pusē kāds skolasbērns ar savu vienīgo sedziņu braukā no mājām uz skolas internātu un atpakaļ, jo citas vienkārši nav. Lai nu kam, bet pirmām kārtām ir jāpalīdz bērniem – gan pilnvērtīgi dzīvot, gan iegūt izglītību."

Annai uzticēts arī pārvaldīt Kāvušu fonda naudu. Šī jelgavnieku ģimene visus savus iekrājumus novēlējusi sava dzimtā novada labklājības celšanai. Par viņu atbalstu ir pateicīga gan Jelgavas Lauksaimniecības universitāte, Dobeles arodskola, Annenieku un Zaļenieku skolas.

Kā Anna pati jūtas Latvijā? Īstenībā par to jau liecina fakts, ka ik gadu vairākus mēnešus viņa pavada tēvzemē, galvenokārt savās mājās Jūrmalā. „Pagājušovasar veselu nmēnesi netiku pārbraukusi pāri Daugavai. Jālaista dārzs, bija sausa vasara. Un te man ir tik daudz vietas vienai pašai... Šogad atpakaļ uz savām mājām Arizonā došos septembŗa beigās. Nākamgad gan gribēšu palikt ilgāku laiku – oktobrī atsākas operas sezona. Un ir tik skaisti, kad Latvijā uzkrīt pirmais sniegs..."

Ar **Annu Čaksti** tikās **Ligita Kovtuna**

Uzziņai

Konstantīns Čakste dzimis 1901. gada 26. jūlijā Bulduros. Tēvs – Jānis Čakste, zvērināts advokāts, vēlāk pirmais Latvijas Valsts prezidents. Māte – Justīne Čakste. Konstantīnam Čakstem bija vecāks brālis – Mintauts Čakste.

Skolas gaitas Konstantīns Čakste uzsāka 1909. gadā Jelgavas ģimnazijā un 1915. gadā turpināja evakuētajā L. Bērziņa un F. Šmitchena Dubultu ģimnazijā Tērbatā, bet no 1917. gada – Kazaņas 3. ģimnazijā. Pēc atgriešanās Latvijā Konstantīns Čakste 1919. gadā iestājās Rīgas pilsētas 2. vidusskolā, ko pabeidza 1920. gadā. Tajā pašā gadā viņš uzsāka tieslietu studijas Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē.

1925. gadā Konstantīns Čakste ar labām sekmēm absolvēja Latvijas Universitāti. Pēc studiju pabeigšanas viņš tika atstāts Civīltiesību katedrā, kur sāka gatavoties zinātniskajam darbam. Konstantīns Čakste darbojās pie Dr. V. Sinaiska par šā ievērojamā profesora asistentu.

1932. gadā Konstantīns Čakste papildināja zināšanas Parīzes universitātes Juridiskajā fakultātē, arī Beļģijā, Vācijā, Itālijā. Parīzes universitātes Juridiskajā fakultātē Konstantīns Čakste strādāja pie viena no ievērojamākiem franču juristiem – profesora Dr. H. Kapitāna.

Veicot zinātnisko darbu, Konstantīns Čakste publicēja rakstus dažādos izdevumos. Vairākums viņa apcerējumu bija ievietoti žurnālā *Jurists* un *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*.

Konstantīns Čakste aktīvi piedalījās jaunā Latvijas Civīllikuma veidošanā, kuŗš stājās spēkā 1938. gadā.

Līdztekus zinātniskajiem pētījumiem Konstantīns Čakste veica arī paidagoģisko darbu. Viņš lasīja lekcijas civīltiesībās Tautsaimniecības nodaļas studentiem, bet no 1935. gada – lekcijas tirdzniecības un jūras tiesībās gan Tautsaimniecības nodaļas, gan Tiesību zinātņu nodaļas studentiem. Paidagoģisko darbu Konstantīns Čakste veica līdz 1944. gadam, kad tika arestēts.

1943. gada 13. augustā Konstantīnu Čaksti ievēlēja par Latvijas Centrālās padomes priekšsēdi. 1944. gada aprīlī viņu apcietināja un ievietoja Rīgas Centrālcietumā, tā paša gada septembrī pārvietoja uz Salaspils nometni un no tās nosūtīja uz Štuthofas koncentrācijas nometni. Konstantīns Čakste miris 1945. gada 21. februārī.

Ilonas Kudiņas džeza kvinteta tvarts *Nothing But Illusion*

Latviešu flautiste Ilona Kudiņa ir Amerikas latviešu sabiedrībai labi pazīstama kā rosīga klasiskās mūzikas interprete. Par diviem latviešu trimdas komponistu flautas kamermūzikas tvartiem *On the Bridge* (Uz tilta) viņa 2007. gadā saņēma PBLA Kultūras fonda Atzinības rakstu. Pērn I. Kudiņa izdeva pašas dibinātā ansambļa *Amber Flute Quartet* baltiešu komponistu mūzikas tvartu, kas bija veltījums Amerikas baltiešu koncertapvienības 50. gadadienai.

Tagad nācis klajā flautistes džeza mūzikas tvarts *Nothing But Illusion*, kas apliecina, ka viņa ir spilgta džeza mūzikas komponiste, aranžētāja un improvizētāja. Ilona absolvējusi Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju un *Berklee College of Music*. Viņa koncertē gan kopā ar klasiskās mūzikas meistariem, gan džeza klubos un koncertos, īpaši Bostonā, kur viņa dzīvo kopš 2001. gada.

Ilona Kudina Quintet 6. aprīļa vakarā mūzicēja Bostonas *Scullers* džeza klubā, tā dalībnieki ir arī trompētists un Berklija mūzikas kolledžas mācībspēks, bigbenda vadītājs Gregs Hopkins (*Greg Hopkins*), bundzinieks un vokālists Billijs Hārts (Billy Hart), pianists Vardans Ovsepjans *(Vardan Ovsepian*) un kontrabasists Akilijs Džamāls Heins *(Akili Jamal Haynes)*.

Par Ilonas Kudiņas kvinteta koncertu bija sludinājumi Bostonas laikrakstos un radiostacijās, Jaunanglijas radiostacijā *WICN* varēja noklausīties interviju ar Ilonu, aprakstu par viņu un koncertu lasīt laikrakstā *Berkshire Fine Arts*.

Koncerta laikā notika iepazīstināšana ar Ilonas Kudiņas kvinteta jauno tvartu *Nothing But Illusion*, kuŗā skaisti izceļas un savijas dažādie džeza kvinteta instrumentālie tembri. Īsajā anotācijā kvinteta džeza stils raksturots kā „kaislīgs, kosmpolītisks un radošs". Tvartā ieskaņota Ilonas Kudiņas oriģinālā mūzika un tautasdziesmu aranžējumi, kā arī Grega Hopkinsa, Vardana Ovsepiana un Akilija Džamala Heinsa oriģinālie skaņdarbi. Ilonas Kudiņas kompozicija *And So What?* pulsē ar ritmisku vitālitāti un melodisku rotaļīgumu. Ilonas šarmantais dziedājums kāpina viņas dziesmas *Nothing But Illusion* iekšējo smeldzi. Harmoniski krāšņais skaņdarbs *Dangerous Liaisons* rada romantisku noskaņu. Ilonas tautasdziesmas apdarē „Ziedi, ziedi, rudzu vārpa" galvenā tema skan pievilcīgā sinkopētā ritmā, un tās motīvi saklausāmi mūziķu raitajās improvizācijās. Tautasdziesmas „Tumša nakte, zaļa zāle" aranžējumā ritmiskas un melodiskas variācijas veido mistisku skaņas ainavu. Ar šo tvartu Ilona Kudiņa apliecina ne tikai savu džeza mūzikas mīlestību, bet arī savas ciešās saites ar latviešu mūziku. Par tvartojuma izcilo kvalitāti jāpateicas skaņu meistara Dona Hunerberga rūpīgajam darbam. Tvarts *Nothing But Illusion* veltīts mākslinieces tēva Antona Kudiņa piemiņai. Antons Kudiņš bija Daugavpils universitātes Mūzikas paidagoģijas fakultātes dekāns un Ilonas pirmais mūzikas skolotājs.

Visus Ilonas Kudiņas tvartus var iegādāties tīmeklī: www.cdbaby.com

Dace Aperāne

120x120 Filadelfijā

Jāņi nosvinēti, un līgot nāca gan t.s. vecā trimda pārstāvji, gan arī no Latvijas iebraukušais *jaunais vilnis*, ienesot jau esošajā sabiedrībā svaigas vēsmas. Bet nav nekā jauna zem saules, vēsture atkārtojas, un Ziemeļamerikas latviešiem šādu divu grupu – „vecā trimda" un „jaunatbraucēji" mijiedarbība ir notikusi jau vairākkārt. Jo spilgti tas atklājas, izsekojot vienas organizācijas vēsturei, proti, ārpus Latvijas visvecākās latviešu biedrības – Filadelfijas Brīvo latvju biedrības (FBLB) vēsturei. Tā dibināta 1892. g. 22. februārī.

Gatavojoties ar vērienīgu programmu visa 2012. gada garumā svinēt savu 120. jubileju, Brīvo latvju biedrība aicina atskatīties uz tās bagāto un visnotaļ pretrunīgo vēsturi, kuru izpētījis un apkopojis ilggadīgais FBLB valdes priekšnieks Roberts Līdums 1973. gadā izdotajā grāmatā „Latvieši – Brīvības meklētāji".

Pirmie latvieši, kas nelielā skaitā sabrauca ostas pilsētā Filadelfijā, galvenokārt no Kurzemes, iedvesmojās dibināt paši savu biedrību. Tolaik šādu biedrību jēga nebija sava tautiskuma kopšana, bet gan savstarpēja palīdzība laikā, kad nebija ne apdrošināšanas, ne valsts pabalstu. Šādi mērķi ir ierakstīti FBLB dibināšanas chartā,kopā ar uzdevumu palīdzēt iebraucējiem mācīties angļu valodu.

Drīz vien iebraucēju straume palielinājās ar pašiem pirmajiem īstajiem trimdiniekiem, atkal galvenokārt no Kurzemes, bēgļiem no 1905. gada revolūcijas sekām. Šī skaitliski lielā grupa ieviesa kreisajiem revolucionāriem izteikti simpatizējošu noskaņojumu, kas FBLB valdīja vairākus gadu desmitus. Ja aizvadītā gadsimta padsmitajos un pat divdesmitajos gados Filadelfijas latviešos priekšstats par neatkarīgu Latvijas valsti bija visai miglains, bet latviešu valodas prasmes gluži pietiekamas, tad jau trīsdesmitajos gados protokolus ar grūtībām rakstīja latviski, uzvārdi jau bija vienkāršoti un amerikāniskoti, un līdz ar labdarību norisinājās plaukstoša un sulīga sabiedriskā dzīve. *Vecie kreisie* ilgi nepiekrita svinēt 18. novembri, bet cits grupējums, kuru vadīja liepājnieku Minku ģimene, ļoti veicināja visu, kas saistījās ar jauno Latvijas Republiku, piemēram, atbalstot Latvijas atlētus, kuri brauca uz 1932. gada olimpiādu Losandželosā.

Otrā pasaules kara sākumā, ar toreizējām technoloģijām, t.i. bez īpašām iespējām kara apstākļos uzzināt par, piemēram, Baigā gada notikumiem, filadelfieši sūtīja lielas palīdzības kravas uz kara izpostīto Latviju caur Padomju Krieviju, nenojaušot, ka nekas no tā nesasniedza galamērķi. Tikai līdz ar pirmo bēgļu ierašanos vietējiem sāka „uzaust gaisma", un iesākās kreiso dumpinieku pēcteču nomaiņa ar bēgļu un trimdinieku vilni, kas krasi nostājās pret visu, ko varētu uzskatīt par politiski kreisu. Viņi, kas mūžu pavadījuši neatkarīgā Latvijā un tekoši rubāja latviski, pārņēma biedrības darbību. Par tālāko attīstību mēs jau zinām, un nu jau paši esam „vecā trimda", un arī nākamais, šoreiz ekonomisko nevis politisko bēgļu vilnis ir klāt. Filadelfijas Brīvo latvju biedrība joprojām uzņem visus, dod latvisku patvērumu un iespēju savstarpēji tikties, sazināties, tā dzīvo un attīstās tālāk.

Savu 120. jubileju FBLB svinēs ar 120 notikumu virkni visa 2012. gada gaļumā – „120x120". Būs 26 miniizstādes, kas ik pa pāris nedēļām cita citu nomainīs, tās uzrunās gan latviešu publiku, gan amerikāņus, kuri apmeklē FBLB nomnieku (galvenokārt vairāku Filadelfijas teātŗa trupu) sarīkojumus. Tā, piemēram, amerikāņiem rādīsim pamatinformāciju par Latviju (četri reģioni, Rīgas trīs architektūras izcilības, dzintars, daiļamatniecības izstrādājumi, dziesmu svētki) un īpašas temas, kas pazīstamas arī vietējiem iedzīvotājiem, piemēram, Latvijas Nacionālās operas trīs pasaulslavenības. Pašiem latviešiem rādīsim niansētākas miniizstādes, piemēram, Jāņa Ridusa metalla šķīvjus, Latvijas plakātu mākslinieku darbus, velniņu latviešu folklorā; Latvijas šodienas pagrīdes mūziķu foto; Filadelfijas mākslinieka Harija Gricēviča grāmatu illustrācijas. Visu centīsimies popularizēt, fotografēsim, filmēsim, un izmantosim internetu, *Youtube* un citus plašsaziņas līdzekļus.

Filadelfijas latvieši ap 1910. gadu. Foto no vēsturnieka Vidvuda Štrausa archīva

Notiks ne tikai miniizstādes, bet arī vairākas lielas mākslas izstādes, kur tiks pārstāvēta Filadelfijas mākslinieku grupa, t.i. mūsu nu jau aizsaulē aizgājušie vecmeistari – Laimons Eglītis, Linards Linauts, Oskars Skušķis, Arnolds Treibergs. Būs pārskats par Ēvalda Dajevska daiļradi; latviešu mākslinieki, kas šodien dzīvo un strādā Filadelfijā; 30 jaunie mākslinieki, kas jaunāki par 30 gadiem, divu pilsētu stāsts par Rīgu un Filadelfiju, kuŗā piedalīsies latviešu un amerikāņu mākslinieki. Pēdējās divas izstādes tiks iekļautas Filadelfijas „Pirmo piektdienu" pilsētas galeriju atvērtajā apskatē, bet divas izstāžu atklāšanas papildinās kabarē vakari ar raibām programmām, tostarp Modra Medņa erotiskās mīlas dzejas lasījums no tikko Rīgā izdotā krājuma; modernās dejas uzvedumi un estrādes mūzika.

Martā, mēnesī, ko FBLB izceļ kā latviešu kaŗavīru mēnesi, ienesīs „120x120" svinībās nopietnu un akadēmisku saturu. Uz Filadelfiju atceļos ekspozicija no Ikšķiles novada Tīnužus muižas ar 2011. gada 16. martā pirmo reizi izstādīto latviešu leģionāru atribūtiku kopā ar informātīvām planšetēm. Ekspoziciju izveidojis jauns, tikko Latvijas Universitāti beidzis vēsturnieks Kaspars Špēlis ar citiem saviem līdzaudžiem-kollekcionāriem. Tā būs vienreizīga iespēja ASV uzzināt par kareivjiem, kas, ziedojot dzīvības, noturēja Kurzemi un pasargāja bēgļus. Izstādi papildinās nopietns seminārs, kuŗā, piemēram, *Rowan* universitātes socioloģijas profesore Ieva Zaķe ir piekritusi izklāstīt sava akadēmiskā pētījuma secinājumus par dažādu ASV preses izdevumu uzbrukumiem leģionāriem. Kā neliela atelpa šai nopietnībā paredzēta Latvijā inscenētu kauju rekonstrukciju filma, rādot nodarbību, kas arī šeit ir populāra – *reenactment.*

Siltā laika mēnešos vieglāka rakstura sarīkojumi: maijā FBLB telpās tiks rīkota vispasaules novusa turneja, ar novusa entuziastam vēstniekam Andrejam Pildegovičam par godu nosauktā ceļojošā „Vēstnieka kausa" piešķiršanu. Vienlaicīgi izstādīsim Ziemeļamerikas latviešu t-kreklus. Vasarā notiks arī divi atsevišķi Latvijas vislabāko spēlfilmu maratoni, pirmsjāņu diena „Cepsim latviski", kas veltīta sieram, dzeltenmaizei, un plātsmaizēm, līdzīga arī īsi pirms Ziemassvētkiem, protams, veltīta pīrāgiem un piparkūkām. Vietējā Dievtuŗu kopa *Satekla* ievadīs mūs rudenī ar veļu vakaru un Ziemas saulgriežiem, bet visās iespējamās reizēs Laila Medne vadīs tautisku sadziedāšanos.

Vairāki „120x120" sarīkojumi ir paredzēti pašu filadelfiešu darboties priekam.Būs gadskārtējie sarīkojumi Draudzīgais aicinājums, 18. novembris, Ziemsvētku tirdziņš, ikmēneša saviesīgie vakari pie bāra. Būs arī pašas biedrības dzimšanas dienas ballīte ar torti, šampanieti un filmu no 100. jubilejas, kā arī pašmāju teātris, līdzīgs tiem, kuŗi spēlēti šajā biedrībā, sākot jau no 20. gs. sākuma. Jau tagad dzird runājam, ka mūsu amerikāņu nomnieki, galvenokārt teātŗa trupas, gatavojas kopīgiem spēkiem, apvienojot savas aktieŗu kopas, uzvest kādu latviešu lugu angļu tulkojumā. Bet 2012. gadu nobeigsim ar balli, kad visi darbi būs padarīti un varēs ar lepnumu atskatīties uz pārbagātu 120. jubilejas gadu.

Simtdivdesmit gadu jaunā Filadelfijas Brīvo latvju biedrības saime aicina visus piedalīties mūsu jubilejas gada svinībās – 120 notikumi 120 gadiem. Kaut arī kalendārs šobrīd vēl ir tikai provizorisks, to var apskatīt mājaslapā www.latviansociety.com, kur to arvien papildinās vai precīzēs, jo šajā rakstā uzskaitītie notikumi ir tikai daļa no paredzētās programmas. Daudz baltu dieniņu!

Sandra Milevska

Latvieši nometņo

Skrundā – 20. reizi

2. jūlijā nometnes karogu 20. reizi pacēla nometnē, kas jau vairākus gadus pēc kārtas tiek rīkota Skrundas arodvidusskolā. To iesāka **Ingrīda Mieme,** skolotāja, kuŗa stāvējusi arī pie Katskiļu nometnes šūpuļa. Nometnes atklāšanas dienā Skrundā bija pulcējies arī kupls pulks bijušo nometņotāju, lai tiktos salidojumā.

„Laiks labs, bērni labi," Ingrīdai, kā vienmēr, viss ir pa prātam. Šogad arī kāds jaunums – „Īkšķīšu" nometne, kuŗā bērni dzīvo kopā ar vecākiem. „Īkšķīšos" ir 35 bērni. Pavisam kopā Skrundas nometnē atpūšas un darbojas 250 bērnu, pieci ir no mītņu zemēm – ASV, Anglijas un Vācijas. Divi bērni nāk no „jauktām ģimenēm", kur viens no vecākiem ir krievs. Pēc tradicijas, Ingrīdas Miemes rīkotajās nometnēs dzīvo arī bērni, kuŗu uzturēšanos te apmaksā sponsori. Šogad Skrundā un otrā nometnē Katvaros atpūtīsies 60 šādi bērni.

Nometnes atklāšanas brīdis

Ik rīts nometnē sākas ar dievvārdiem pie karoga mācītājas Anitas Vārsbergas Pāžes vadībā, bet dienas aizrit spriegās nodarbībās skaistā, sakoptā vidē un labi iekārtotās telpās. Un visi uzteic pavāres Guntas un viņas palīgu gatavotās lieliskās maltītes.

Nometnes „ciltsmātes" – no kreisās: Līga Neliusa,Ingrīda Mieme un Maija Gobiņa

Skrundā ciemojās Dace Rudzīte un Ligita Kovtuna

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Zatlera veikums četros gados

Valsts prezidenta kanceleja sakopojusi informāciju par Valža Zatlera prezidentūras laikā paveikto.

* Četros prezidentūras gados V. Zatlers devies 96 ārvalstu vizītēs, tostarp 15 valsts vizītēs. Notikušas 24 valstu līderu vizītes Latvijā.

* V. Zatlers apmeklējis 117 apdzīvotas vietas Latvijā, visas lielās pilsētas un daudzus novadus.

* Bijis patrons deviņiem projektiem – Lielajai talkai, X Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, skautiem un gaidām, jaunsardzei, "Iespējamajai misijai", *Likteņdārzam*, *Zaļajai karotītei* un Latvijas stipro ģimeņu egles iedegšanai Rīgas pils laukumā.

* Apmeklējis 70 skolas un augstskolas, 52 no tām vadījis mācību stundas. Lai iepazītos ar Valsts prezidenta darbu, Rīgas pilī katru otro nedēļu pēc prezidenta aicinājuma viesojušies aktīvākie reģionālo un Rīgas skolu jaunieši.

* Viesojies 71 uzņēmumā.

* Sniedzis 239 intervijas. Ticies ar 154 nevalsts organizāciju pārstāvjiem.

* Akreditējis 107 ārvalstu vēstniekus Latvijā, 59 Latvijas diplomātiem izsniedzis akreditācijas vēstules.

* Pasniedzis 913 apbalvojumus. Pieņēmis 98 tiesnešu svinīgo solījumu.

* Izsludinājis 1102 likumus, Saeimai atdevis otrreizējai caurlūkošanai 13. Nācis klajā ar 14 likumdošanas iniciātīvām. 2011. gada 28. maijā izdevis rīkojumu Nr. 2, rosinot tautas nobalsošanu par Saeimas atlaišanu.

* 2009. gada 14. janvārī devis trīs uzdevumus Saeimai un valdībai.

* Nodrošinātas ekspertu diskusijas Rīgas pilī par ārpolītiku, ekonomiku, sociālajiem jautājumiem, veselību, izglītību, kultūru, politisko aģitāciju, uzņēmējdarbības veicināšanu.

* Iestājies par valsts valodas stiprināšanu, sniedzot Latvijas plašsaziņas līdzekļiem intervijas valsts valodā un aicinājis arī citas valsts augstākās amatpersonas to darīt.

Top Reformu partija

Eksprezidents Valdis Zatlers nolēmis iesaistīties politikā un dibina jaunu politisko spēku, kuŗa nosaukums būs Reformu partija. Jaunais politiskais spēks – Valža Zatlera Reformu partija. Partijas dibināšanas kongress paredzēts tautas nobalsošanas dienā – 23.jūlijā.

Tīmekļa vietnē "www.valdiszatlers.lv" publicēts partijas manifests, kuŗā iekļauti 10 darbības principi.

1. Vienkārši, skaidri un vienādi spēles noteikumi visiem bez izņēmuma.

2. Pārvalde tikai tāda, kas nepieciešama cilvēku vajadzību nodrošināšanai, – maza un praktiska. Tā strādā konkrētam mērķim un rezultātam, kas attaisno tās pastāvēšanu.

3. Tiesu vara ir neatkarīga, ātra un taisna. Tiem, kas vainīgi, no atbildības neglābties.

4. Spēcīgas ģimenes un kopienas ir attīstības, solidāritātes un valsts nākotnes stūŗakmens. Kur cilvēki paši var ko lemt un izdarīt, tur ierēdņa starpniecībai nav jābūt.

5. Par savu un bērnu labklājību un veselības aprūpi nodokļu maksātāji lemj atbildīgi un patstāvīgi.

6. Veselīga ekonomika ar stingru naudas disciplīnu un efektīvu valsts atbalstu ir pamats pensiju un pabalstu sistēmas ilgtspējai. Nodokļiem jābūt saprotamiem un samaksājamiem.

7. Eiropas mērogā konkurētspējīga izglītība ir viegli pieejama un lietderīga kā jauniem, tā veciem.

8. Pilsoņu iniciātīvas un tautas nobalsošana kā pašvaldībās, tā valsts līmenī virza attīstību un īsteno iedzīvotāju gribu, ne šauru grupu intereses un vienošanās.

9. Godīga konkurence un vienādi noteikumi Latvijas zemniekiem un uzņēmējiem gan Latvijā, gan Eiropā ir valsts nacionālās intereses.

10. Visi ir mūsējie, kas stāv un krīt par Latvijas valsti, tās cilvēkiem un godā latviešu valodu.

Tiek norādīts, ka jaunais politiskais spēks – Valža Zatlera Reformu partija - ir atvērts ikvienam, kas pieņem un atbalsta pārmaiņu nepieciešamību un minētos desmit principus, uz kuŗiem tas balstīts.

Eksprezidents iepriekš uzsvēris, ka Latvijas politikas pamatā ir jāliek patiesums un atklāts dialogs ar sabiedrību.

Kas rakstījis RP desmit principus

Polītologs Ivars Ījabs:

Šķiet, ka šos desmit principus rakstījis Roberts Ķīlis, jo tur ir viņam raksturīgas tezes par valsts lomas mazināšanu. Izskatās, ka šī partija vairāk būs nišas produkts nekā liels populistisks veidojums, un tezes atgādina *Pēdējās partijas* vai *Sabiedrības citai politikai*, nevis *ZZS* vai *Vienotības* programmu. Valsts lomas samazināšana nav ideja, ar ko var „zvejot" vēlētāju, jo mūsu vēlētājs ir sociālistisks, viņš grib, lai valsts darītu vairāk. Šis piedāvājums, visticamāk, uzrunās relātīvi jaunus, izglītotus un materiāli patstāvīgus cilvēkus, kuŗu daļa nav pārāk liela, ar to nevar atņemt vēlētājus *ZZS* vai *Saskaņas centram*, vairāk *Vienotībai*. Īstās cīņas sāksies, kad būs jāpasaka, vai griezīs pensijas, un pēc šī dokumenta šķiet, ka, visticamāk, griezīs, un tā būs medusmaize Aivaram Lembergam. Turklāt skaidrāk jāpasaka, vai draudzēsies ar *Saskaņas centru* vai ne, jo pagaidām tas izskan piesardzīgi.

Par Zatlera grābekļiem

Politiskie apskatnieki spriež par Zatlera grābekļiem, uz kuŗiem viņam nevajadzētu uzkāpt. Reformu partijas atbalstītāju lokā būs dažādi cilvēki, arī tādi, kas stāvējuši tuvu oligarchiem vai bijuši oligarchu partijās. Jautājums, vai politikā mazpieredzējušais Valdis Zatlers spēs izlīkumot starp bīstamajiem grābekļiem vai uzkāps uz tiem.

Viens no Zatlera klupšanas akmeņiem varētu būt līdzšinējā viņa ārštata padomnieka Vasilija Meļņika darbība. Zatlera prezidentūras laikā viņš palīdzēja uzturēt saikni starp Rīgu un Maskavu. Meļņika krievu partneriem ir intereses Latvijā.

Pēc Rīkojuma Nr. 2 izsludināšanas Zatlers ticies ar juridiskās padomnieces Sandras Kukules vīru Gundaru Kukulu, kas ir apvienības *Par labu Latviju* līdeŗa Aināra Šlesera un kādreizējā Rīgas pilsētas galvas Gundara Bojāra līdzgaitnieks. Uzņēmēji no Šlesera partijas savulaik meklējuši ceļu uz Rīgas pili.

Treškārt, aizdomīgs šķiet čečenu diasporas Latvijā pārstāvja uzņēmēja Bislana Abdulmuslimova atbalsts „labām idejām". Viņš savulaik atbalstīja apvienību *Visu Latvijai!*, tagad runā par jaunu Atmodu un nacionālās frontes kustību, kas būtu nepieciešama Latvijai.

Zatleram piedāvāts braukt uz Afriku un ārstēt cilvēkus

Valdim Zatleram pēc pilnvaru beigām Valsts prezidenta amatā piedāvāts braukt uz Afriku un ārstēt cilvēkus. Intervijā žurnālam *Sestdiena* Zatlers sīkāk par šo piedāvājuma nestāsta, tomēr uzsveŗ, ka nevarētu atgriezties chirurga darbā un operēt.

"Chirurģija nav tāds darbs, kur var vienu dienu operēt, vienu dienu neoperēt. Tas ir treniņš visa mūža gaŗumā, prasmi slīpējot ik dienu. Chirurgi parasti neņem par nedēļu gaŗāku atvaļinājumu, maksimums ir – desmit dienas. Man pārtraukums ir bijis četrus gadus. Iespējas vai vēlēšanās ir ļoti rūpīgi jāizsveŗ. Chirurgam jābūt ļoti paškritiskam," skaidro Zatlers. "Bet es labprāt iesaistītos kādā starptautiskā labdarības projektā. Konkrēti man bija piedāvājums braukt uz Afriku un ārstēt cilvēkus."

Zatlers stāsta, ka prezidentūras laikā paspējis konsultēt pacientus. "Bija viena konkrēta diena, kad konsultēju pacientus Tukumā. Tā arī bija interesanta pieredze: nav jau nemaz tik viegli prezidentam noorganizēt tādu pieņemšanu, blakus ir miesassargi, bet mums tas izdevās."

Latvija atzīst Dienvidsudānas neatkarību

Latvijas valdības vārdā ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis paziņoja, ka Latvija atzīst Dienvidsudānas Republiku par brīvu un neatkarīgu valsti un ir gatava ar to nodibināt diplomātiskās attiecības.

"Latvija līdz ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm sveic jauno Dienvidsudānas Republiku un apliecina gatavību sadarboties ar šobrīd jaunāko valsti Afrikas kontinentā un pasaulē. Vēlam Dienvidsudānas Republikas prezidentam mierīgu pārejas periodu un apņēmību, veidojot ilgtspējīgu, demokratisku un saliedētu valsti un sabiedrību," uzsvēra Kristovskis.

Aiziet no Jaunā laika

Klāvs Olšteins un Guntars Galvanovskis paziņojuši, ka pārtrauc politisko darbību partijā *Jaunais laiks* un politisko partiju apvienībā *Vienotība*. Izskanējuši pieņēmumi, ka abi varētu iesaistīties topošajā Valža Zatlera partijā.

Paziņojumā presei Olšteins un Galvanovskis uzsveŗ – pienācis laiks politikā pārņemt vadību jaunai, uzņēmīgai un rīcībspējīgai paaudzei. Jaunā paaudze ir uzaugusi neatkarīgā Latvijā un šeit ieguvusi labu izglītību un darba pieredzi, ko var ņemt par pamatu labākai valsts pārvaldīšanai. Iepazīstot reālo situāciju Latvijas politikā, Olšteins un Galvanovskis tic, ka iespējams procesus uzlabot un vairāk strādāt Latvijas iedzīvotāju labklājības labā, nevis lielāko daļu laika pavadīt iekšējos strīdos un amatu dalīšanas procesos.

Maizīša lēmums

Bijušais ģenerālprokurors Jānis Maizītis piekritis kļūt par jaunā Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa padomnieku nacionālās drošības jautājumos. Viņš strādāšot tiešā Bērziņa pakļautībā un nav ar mieru strādāt partijas *Latvijai un Ventspilij* pārstāvja, Valsts prezidenta kancelejas jaunā vadītāja Gundara Daudzes vadībā.

Pamatojot savu izvēli, Maizītis sacīja, ka iemesls, kāpēc piekritis strādāt Bērziņa komandā, ir viņa iepriekšējā pieredze, un "Valsts prezidentam jāzina, kas ir noticis iepriekš".

Tautas partijas finišs...

Tautas partijas (TP) 15. kongresa delegāti 9. jūnijā nolēma likvidēt partiju. No kongresa 308 delegātiem par TP darbības izbeigšanu nobalsoja 248. Pret balsoja 26 kongresa delegāti.

Par partijas likvidātori kongress vienbalsīgi iecēla partijas ģenerālsekretāri Ramonu Pitenu. Saskaņā ar likumu par kongresa lēmumu izbeigt TP darbību tiks informēts Uzņēmumu reģistrs. Trīs mēnešu laikā tiks gaidīti kreditoru pieteikumi. Partijas likvidācijas process kopumā varētu aizņemt pusgadu. Par partijas likvidēšanu pirms tam lēma partijas valde un šādu lēmumu pieņemt kongresa delegātus mudināja TP priekšsēdis Andris Šķēle.

Korupcijas novēršanas un apkaŗošanas birojs (KNAB) 2008. gadā uzdeva partijai pārskaitīt valsts budžetā pretlikumīgi saņemtos un iztērētos finanču līdzekļus 1,03 miljonu latu apmērā. TP pārsūdzēja KNAB lēmumu tiesā, kas galējo lēmumu varētu pieņemt šā gada augustā.

Kopumā TP ir 1155 biedri. Partijas dibināšanas kongress notika 1998. gada 2. maijā Rēzeknē.

TB/LNNK *apvienosies ar* Visu Latvijai!

Bauskā apvienības *Tēvzemei un Brīvībai*/LNNK (*TB*/LNNK) ārkārtas 17. kongresā tika atbalstīts priekšlikums veidot kopīgu partiju ar *Visu Latvijai!*. Līdz ar to *TB*/LNNK 17. kongress vēsturiski kļuva par pēdējo *tēvzemiešu* kongresu.

Pirms 10. Saeimas vēlēšanām 2010. gada jūlijā *TB*/LNNK izveidoja kopīgu apvienību ar *Visu Latvijai!*.

***

Partijas *Visu Latvijai!* 8. kongresā 10. jūlijā tika nolemts apvienoties vienā partijā ar līdzšinējo sadarbības partneri partiju *Tēvzemei un Brīvībai*/LNNK (TB/LNNK). No kongresa 189 delegātiem par apvienošanos ar *TB*/LNNK balsoja 152, pret bija 12, pieci delegāti atturējās. Kopumā partijā reģistrēti 368 biedri.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

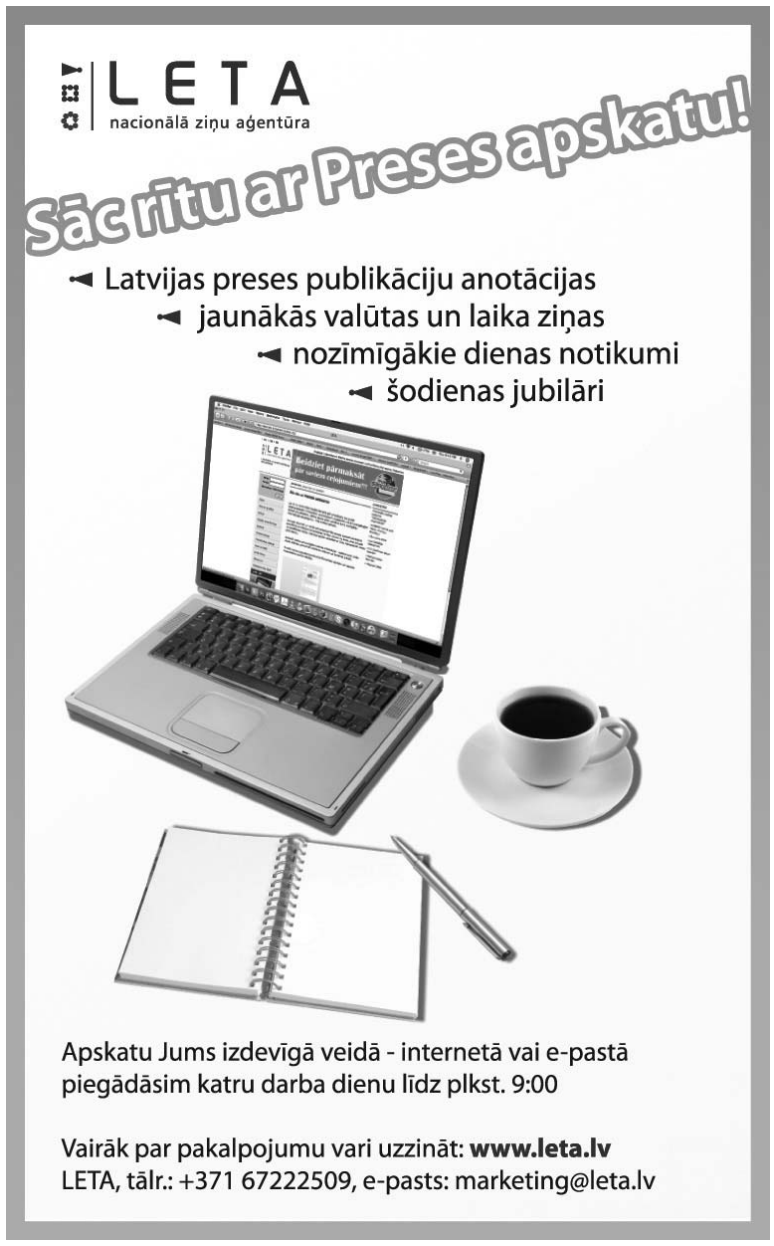

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Katras valsts nacionālā savpatnība

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

"Kā, tev ir latviešu pase, bet tu nerunā krieviski?" – šis no ASV atbraukušajai skolotājai Rīgā uzdotais jautājums (*Laika* un *BL* 2. jūlija numurs) kā starmetis izgaismo mūsdienu Latvijas lāstu – okupācijas pusgadsimta demografisko mantojumu.

Atbildot uz Čechijas vēstnieka rakstu, kas publicēts *Dienā,* kultūras ministre Sarmīte Ēlerte uzsvēra, ka integrācijai "jābalstās uz 21. gs. sākuma nacionālas demokratiskas valsts vajadzībām, kas globālās valsts priekšrocības, sabiedrības daudzveidību spēj savienot ar aktīvu **katras valsts nacionālās savpatnības** nostiprināšanu un attīstīšanu" (izcēlums mans – *F.G.*).

Situācijā, kad Latvijas pamattautas un krievvalodīgo cittautiešu samērs ir 60:40, no pēdējiem ir integrējami tikai tie, kuŗi atzīst un pieņem Latvijas nacionālo savpatnību, kas balstās latviešu valodā un, runājot Sarmītes Ēlertes vārdiem, "atšķirīgajā kultūrtelpā".

Atbildot Rīgas krievvalodīgās avīzes *Telegraf* žurnālistam Aleksandram Dubkovam, Sarmīte Ēlerte precīzēja, ka Latvijā mītošie nepilsoņi "no Eiropas likumdošanas skatpunkta ir **imigranti.** Valsts, kuŗas pilsoņi tie bija, vairs nepastāv, un šie cilvēki palikuši Latvijas territorijā. Latvijai tā bija problēma, bet tā ļāva viņiem dzīvot savā territorijā un pat piešķīra sociālas tiesības. Un Eiropas Savienībai nav svarīgi, kuŗas valsts pilsonība ir šiem cilvēkiem. Tai viņi ir imigranti."

Neilgi pirms Līgo svētkiem pēc Latvijas t.s. Eiropisko pētījumu institūta ielūguma Rīgā ieradās Krievijas Sabiedriskās palātas nacionālo attiecību komisijas locekļi, lai ar Latvijas krievu sabiedriskajiem darbiniekiem aprunātos par "etnisko diskrimināciju Latvijā".

Ārkārtīgi pretlatviskā, ērcīgā tonī šo diskusiju komentēja Rīgas krievvalodīgā laikraksta *Vesti Segodņa* žurnāliste Natalja Sevidova. Iebilstot Maskavas viesa Aleksandra Broda priekšlikumam "iztikt bez politizācijas", Sevidova raksta: "Kā tā – bez politikas? Visas mūsu etniskās problēmas sakņojas tieši tajā politiskajā līnijā, ko pirms 20 gadiem izvēlējās pie varas nonākušie latviešu nacionālisti."

Ciemiņu delegācijas locekle, fonda *Holokausts* vadītāja Alla Gerbere naca klajā ar visai prātīgu argumentu: "Ja es gribu dzīvot Amerikā un strādāt par ārstu, juristu, paidagogu, tad man jāprot angļu valoda! Bet mājās varu lasīt Čechovu un Dostojevski."

Pretēju viedokli pauž apvienības *Pasaule bez nacisma* vadītājs Latvijā Josifs Korens, kuŗš, tāpat kā Alla Gerbere, pēc tautības ir žīds: "Mums (!) tiek piedāvāts aizmirst savas saknes, izšķīst latviskā vidē un atsevišķās atļautās dienās valkāt *kosovorotkas* (krievu kreklus) un cept *bliņas* (pankūkas, – *F.G.*), lai "integrātori" varētu palielīties Rietumu priekšā: mums ar mazākumtautībām viss ir kārtībā! Bet mēs neesam emigranti, te ir mūsu dzimtene! Man (!) Latvijā dzīvo jau trešā paaudze." Izklausās ļoti dīvaini, ja ņemam vērā Josifa Korena etnisko izcelsmi: krievu krekli, bliņas... Pārfrazējot VVF, trūkst vēl tikai vodkas, voblas un častušku! Josifs Korens, kā redzam, lieliski integrējies pareizticīgo krievu cilvēku vidē.

Tagad paskatīsimies, kāda nozīme valsts nacionālajai savpatnībai ir "manā krastā" – Izraēlā.

Pats esmu Izraēlas premjērministra Benjamina Netanjahu politiskā kursa pretinieks: manuprāt viņam vajadzētu piekrist ASV prezidenta Baraka H. Obamas priekšlikumam – atzīt Palestīnas valsti robežās, kas pamatā atbilst 1967. gada 4. jūnijā eksistējušajai demarkācijas (pamiera) līnijai, apmainoties atsevišķām territorijām proporcijā 1 : 1. Tad Palestīnas valsts būtu dzīvotspējīga un daži žīdu apmetņu bloki (puduŗi), kas "pieguļ" minētajai līnijai, paliktu Izraēlas sastāvā.

Netanjahu baidās, ka viņa valdības koalicija varētu sabrukt, un "stiepj gumiju", kaut gan šāds risinājums būtu optimāls.

Taču viena Netanjahu prasība, ko viņš izvirza Palestīnas pašpārvaldei, manuprāt, ir pilnīgi pamatota: atzīt, ka Izraēla ir žīdu tautas nacionālā valsts. Gluži tāpat kā Francija ir franču tautas, Italija ir italiešu tautas, Latvija ir latviešu tautas nacionālā valsts.

Pamattautas valoda, kultūra, senču mantojums ir vērtības, bez kuŗām "dotās" valsts eksistence ir apdraudēta.

Izraēlā tās arabu pavalstnieku īpatsvars ir 20%, un viņiem ir tiesības piedalīties parlamenta (kneseta) vēlēšanās.

Palestīnas pašpārvalde pretojas šai Netanjahu prasībai, kaut gan ANO Kopsapulces 1947. gada 29. novembŗa rezolūcija paredzēja Palestīnas – britu mandāta territorijas – sadalīšanu divās valstīs: žīdu valstī (*Jewish State*) un arabu valstī (*Arab State*). Toreiz arabi šo rezolūciju noraidīja, jo vēlējās "iedzīt žīdus jūrā". Tas viņiem neizdevās. Tagad viņiem ir iespēja izveidot pašiem savu nacionālo valsti **līdzās** Izraēlai, kas no savas nacionālās savpatnības atteikties negrasās.

Franks Gordons

Vārda spēks

„Bagāts viņš, bet mīkstu sirdi..."

Latvijas miljonāri sākuši publiski raudāt. Pagājušajā vasarā pirms 10. Saeimas vēlēšanām apraudājās Ainārs Šlesers, kad gaismā nāca patiesība par viņa tēvu. Pagājušajā nedēļā asaras slaucīja prezidents Andris Bērziņš, pēc inaugurācijas viesojoties savā pirmajā skolā Nītaurē, bet dienu pēc tam raudāja Andris Šķēle, Tautas partijas kongresā runājot par partijas likvidēšanu. Šleseram un Šķēlem droši vien bija žēl sevis – vienam, ka tiek apēnots rūpīgi veidotais kristīga un gandrīz šķīsta cilvēka tēls, otram – skumjās par politbiznesa projekta izgāšanos. Par ko raudāja prezidents, grūti teikt, jo savu skolu pēdējo reizi viņš bija apmeklējis pagājušajā gadā un nebija tā, ka pirmo reizi pēc daudziem gadiem skatīja vaigā bijušos skolotājus. Varbūt tās bija sajūsmas asaras, ne tikai ka pratis tikt pie amatiem partijā okupācijas gados, bet arī atjaunotajā Latvijā mācējis „likt uz pareizo kārti"?

Lai kā tas arī būtu, raugoties miljonāru asarās, gribot negribot prātā nāca Raiņa četrrinde:

Bagāts viņš, bet mīkstu sirdi:
Dzird par grūtdienīšu raudām,
Tūdaļ kabatā bāž roku,
Izvelk savu – nēzdodziņu.

Tiesa gan, klausoties prezidenta stāstus par to, cik smagi un cik daudz viņš strādājis un tāpēc viņam ir vislielākā pensija Latvijā, varētu citēt vēl dažas Raiņa rindas:

Ko jūs brēcat, ka liktens jums skarbs?
Jums jau taču tik rokām ir darbs.
Vai tad nau grūtāk galvu lauzīt
Nekā trallinot akmeņus dauzīt?

Tiesa gan, "galvas darbu" strādātāji – Latvijas miljonāri labprāt runā par saviem sasniegumiem un īpašajiem biznesa talantiem, bet lielāko tiesu klusē par problēmām, kuŗas patiešām ir un kuŗas jārisina, ja gribam izrāpties no bedres.

Viens no Latvijas bezgalīgajiem stāstiem ir pensiju jautājums. Nupat jau kuŗo reizi ziņās var lasīt, ka Labklājības ministrijas (LM) prognozes liecina – pēc deviņiem gadiem, 2020. gadā, uz vienu pensionāru varētu būt 2,8 cilvēki darbspējas vecumā, bet vēl pēc 10 gadiem, 2030. gadā, šis rādītājs saruks līdz 2,4 cilvēkiem. LM prognozēs izmantoti statistikas biroja *Eurostat* 2004. un 2008. gada demografijas pieņēmumi. Šā gada sākumā, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, Latvijā uz vienu cilvēku virs darbspējas vecuma bija 3,2 cilvēki darbspējas vecumā. Savukārt pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras datiem, par šā gada pirmo ceturksni secināts, ka vienu pensionāru uztur aptuveni 1,4 obligātās sociāli apdrošinātās personas. Valsts prezidenta Stratēģiskās analizes komisijas (SAK) vadītājs sociālantropologs Roberts Ķīlis intervijā *Latvijas Avīzei* skaidrojis, ka pašreizējās pensiju sistēmas pastāvēšana ir apdraudēta. Pašlaik vecie cilvēki valsts garantēto pensiju saņem iztikas minimuma līmenī, taču vēl divdesmit gadus šo līmeni tik augstu nevarēs noturēt. To apliecina aprēķini – cik ir strādājošo un cik pensionāru. Pat ja paceļ pensionēšanās vecumu – situācija joprojām būs kritiska. Tātad garantētās pensijas apjoms saruks.

Ik pa brīdim publiskajā telpā izskan arī atziņas, ka Latvijā ir liela valsts pensija un ka visās Eiropas valstīs tā nebūt nav. Dabiski, sabiedrībā tas vienmēr ir izraisījis neviltotu sašutumu, jo vēl šā gada janvārī 271 571 pensionāram jeb 56,72% no vecuma pensiju saņēmējiem pensija bija no 150 līdz 200 latiem, kā to liecina LM rīcībā esošā informācija. Gada sākumā 20 924 pensionāriem jeb 4,37% no kopējā vecuma pensiju saņēmēju skaita pensija bija robežās no 50 līdz 100 latiem. 87 896 pensionāriem jeb 18,36% pensijas apmērs bija no 100 līdz 150 latiem. Virs 200 latiem pensiju saņēma 97 702 pensionāri jeb 20,40%. Vecuma pensiju, kas lielāka par 1000 latiem, janvārī saņēma 714 pensionāri jeb 0,15%.

Kopumā Latvijā ir 570 314 pensionāri, un iztikas minimums šā gada martā bija 173, 51 lats.

Taisnība ir gan tiem, kas runā par lielām pensijām Latvijā, gan tiem, kuŗi dusmojas par apgalvojumiem, ka Latvijā pensijas ir lielas. Politiķi nav pietiekami skaļi un bieži publiski skaidrojuši, ka valsts vecuma pensijas tiešām nevienā Eiropas valstī nav lielas (piemēram, Īrijā valsts garanatētā vecuma pensija ir 2/3 minimālās algas), jo valsts neko tādu nevar atļauties, pat ja nav starp nabadzīgākajām. Pensijas pamatmasu dod privātie pensiju fondi un uzkrājumi, bet valsts garantētā daļa ir samērā neliela. Par to diendienā vajadzēja runāt vismaz jau 10 gadus, lai tie, kas strādā, daudz nopietnāk arī paši rūpētos par saviem pensijas gadiem. Protams, liela problēma ir tiem cilvēkiem, kas jau gadus desmit vai vairāk ir pensijas vecumā, taču par to jārunā atklāti un risinājumi jāmeklē kopīgiem spēkiem. Tomēr puspatiesības ir raudošo miljonāru iemīļotā metode, kad jārunā ar vēlētājiem.

Raudošais prezidents, kas sevi uzskata par speciālistu tautsaimniecībā un ir draudzīgās attiecībās ar *Zaļo* un Zemnieku savienību (*ZZS*), nevar nezināt stāstu par 8 latu pabalstu mātēm par katru bērnu līdz 15 gadu vecumam, ja bērns neturpina mācības, un līdz 19 gadu vecumam, ja bērns mācās, nesaņem stipendiju un nav stājies laulībā. Ministrijai naudas šiem pabalstiem nav, tika izteikti dažādi priekšlikumi, līdz beidzot vajadzīgos 11 miljonus latu šim gadam ZZS ministrija "atrada", iekļaujot šo naudu valsts budžetā jeb, citiem vārdiem sakot, – palielinot budžeta deficitu (bet varbūt kaut kam kaut ko atņemot?). Taču *ZZS*, labi zinot, ka naudas nav, pieprasa pensiju indeksāciju. Tā sacīt, divi zaķi ar vienu šāvienu – pensionāri gandrīz vai raud, klausoties *ZZS* veco cilvēku aizstāvības runās, un bērni un pensionāri tiek nolikti vieni pret otriem pretējās, naidīgās nometnēs. Sabiedrība tā tiek veikli sašķelta, par kopīgiem mērķiem un kopīgu rīcību grūti vienoties, bet Aivara Lemberga aizstāvji un draugi ZZS var apmierināti berzēt rociņas. Viņi taču tik ļoti mīl gan bērnus, gan vecos cilvēkus! Tikai sliktā valdība, kuŗā ir arī ZZS, kas nav atbildīga ne par vienu risinājumu, negrib neko darīt.

Mīkstas sirdis Latvijas miljonāriem, gaužām mīkstas!

Sallija Benfelde

NEDĒĻAS CITĀTS

Cik vietu jaunajā Saeimā būs *Vienotībai* un Zatlera partijai?

Apvienības *Vienotība* līdzpriekšsēdis **Ģirts Valdis Kristovskis** prognozē:

Vienotība *un jaundibināmā* Zatlera Reformu partija *būs sabiedrotie pēc paredzamajām Saeimas ārkārtas vēlēšanām rudenī, un kopumā tām abām izdosies iegūt 40 vietu parlamentā. Situācijā, kad Zatlers nav iestājies* Vienotībā, *viņš kļūst par mūsu konkurentu, taču ir diezgan skaidrs, ka pēc vēlēšanām sekmīga rezultāta gadījumā mēs varētu kopīgi veidot valdību, Zatleram partijas dibināšanai ir ļoti īss laiks, un pašlaik vēl nevar redzēt jaunā spēka potenciālu – ne programmatisko pamatu, ne deputātu kandidātu spējas.*

Zatlers savā Twitter *raksta, ka viņa vadītā partija no* Vienotības *atšķirsies ar to, ka tā būs vienota pēc būtības, nesadarbosies ar oligarchiem un nodrošinās reālu rīcībspēju. Mūsuprāt, šis paziņojums jāuztveŗ kā orientēšanās uz sadarbošanos ar* Vienotību.

Kristovskis bija pirmais *Vienotības* pārstāvis, kas Zatleru publiski aicināja pievienoties viņiem un startēt gaidāmajās Saeimas ārkārtas vēlēšanās. Daži *Vienotības* pārstāvji Zatlera lēmumu dibināt savu partiju nosaukuši par vēsturisku kļūdu. Arī Kristovska ieskatā šis lēmums nav pareizs.

Starp miesu un dvēseli

*Uz sarunu par to, kādi esam un kas ar mums notiek, esam aicinājuši aktrisi **Helgu Dancbergu**. Runājam nesteidzoties, aiz loga zied liepas, un brīžam aktrise kļūst pavisam šerpa, bet brīžam šķiet, ka klausos kādu humora uzvedumu.*

Tu sacīji, ka tev sāpot sirds par to, kas notiek ar izglītību Latvijā. Kāpēc?

Esmu izaudzinājusi trīs bērnus, man ir septiņi mazbērni, un tas ir manas dzīves piepildījums, nevis teātris. Esmu vienmēr domājusi par bērnu audzināšanu un par izglītību, un ir divas valstis, kuras, pēc manām domām, izglītības jomā ir pakāpušās visaugstāk. Iespējams, ir vēl citas valstis, kuru izglītības sistēma un attieksme gan pret bērniem, gan pret jauniem un veciem cilvēkiem ir vēl labāka, bet ļoti augstu vērtēju Somiju un Japānu. Manuprāt, šajās valstīs domā par cilvēka garu, nevis tikai par viņa miesu un materiāliem labumiem. Protams, ja ir tukša kabata, nevar pabarot ne savus bērnus, ne arī vēlāk savu veco mammu, – to es labi saprotu, jo esmu izaudzinājusi savus bērnus, esmu taupījusi un mācījusies izkulties.

Taču stāsts ir nevis par naudu, bet par to, ka Latvijā nekas nemainīsies, ja izglītību arī turpmāk vadīs formāli, tikai miesiski un materiāli virzīti cilvēki. Esmu daudz domājusi par vārdu „vīzija" – arī latviešiem ir vārds „vieds" – tas ir cilvēks, kas redz un sajūt, ne tikai zina. Pētījot vīzijas nozīmi, jēgu, sapratu, ka šajā vārdā ir arī kaut kas pārlaicīgs, kaut kas ārpus fiziskās un tik ļoti reālās dzīves. Vīzijai nav jābūt aptaustāmai, nosveramai, izmērījamai, tā ir kā pārlaicīgs mērķis, un bērnu audzināšanai un izglītošanai ir jābūt kā ceļam uz vīziju. Ja šo ceļu pakļaus tikai materiālajiem labumiem, nekas nenotiks.

Vai tavuprāt ir iespējams atrast cilvēku, kas, kļūstot par izglītības ministru, prot radīt vīziju par izglītību?

Kad mācījos Dailes teātŗa studijā, paidagoģe Valentīna Freimane (kino un teātŗa zinātniece, mākslas zinātņu doktore, Starptautiskās kinopreses federācijas (*FIPRESCI*) biedre; bērnībā dzīvojusi Parīzē un Berlīnē, no 1935. gada Rīgā – *aut.*) mums stāstīja, ka Amerikā ir ideju klubs, kuŗā pulcējas augsti izglītoti, inteliģenti cilvēki un tāpat vien sarunājas, pļāpā par visu ko, par problēmām, apspriež abstraktas un reizēm pavisam neprātīgas idejas. Blakus viņiem ir cilvēki, kas abstraktajās un paradoksālajās idejās atrod racionālo kodolu, un ir vēl trešie, kas šīs racionālās idejas pārvērš darbībā. Esmu dzirdējusi, ka deputāts sev par aizbildinājumu saka – neprotu filozofēt, bet es protu srādāt un esmu smagi strādājis. Tas ir cienījami, bet tad ir jāstrādā ļoti gudru, izglītotu un inteliģentu cilvēku vadībā. Tad nebūs sliktāks tas, kuŗš smagi strādā, bet nerada idejas, vai, pretēji, – tie, kas rada idejas un tās īsteno, nebūs tie „plānā galdiņa urbēji."

Es domāju, ka mums pietrūkst dvēseles un izpratnes par svarīgāko. Atceros, kā viena no Saeimām darbu sāka ar medību likuma pieņemšanu, kaut arī bija daudz svarīgāki darbi darāmi. Zinu, ka toreiz Saeimas priekšsēdis bija kaislīgs mednieks, bet nesaprotu, kā savas brīvā laika nodarbes var likt pirmajā vietā. Protams, arī likums par medībām ir vajadzīgs, bet vai tas ir pats svarīgākais? Un par izglītību – atceros, reiz lasīju sludinājumu: kur jāmācās, lai kļūtu par režisoru. Lasīju un sapratu – tie nav nekādi joki, šim cilvēkam ir jābūt gandrīz kā Dievam, ir vajadzīgas augstas skolas, izcilas, plašas zināšanas, sapratne. Neiebilstu, tā tas ir, mani pārsteidza kas cits. Tieši zem šī sludinājuma bija vēl viens: kur jāmācās, lai kļūtu par bērnudārza audzinātāju. Izrādījās, nekas īpašs nav vajadzīgs.

Tagad gan arī bērnudārza audzinātājam jābūt ar augstāko izglītību.

Ja, prasības ir mainījušās, tomēr joprojām bieži ir tā, ka mums, pieaugušajiem, vajag augsto mākslu, visu labāko jebkuŗā jomā, bet tādam mazam bērniņam nekas daudz, mūsuprāt, nav vajadzīgs, galvenais ir viņu pieskatīt. Taču, jo mazāks bērns, jo vairāk viņam vajag, ir jāprot viņam dot. Vīzija par bērna izglītību nesākas augstskolā. Vīzija par bērnu, par viņa audzināšanu, izglītību, dzīvi sākas brīdī, kas sieviete bērnu ir ieņēmusi. Jo bērns rada nākamo, lielo pasaules izrādi – ne to, kuru redzam ik dienas, bet to, kuŗa top. Tas nozīmē, ka šo lielo pasaules nākotnes izrādi rada māte un tie cilvēki, kuŗi bērnu audzina ārpus ģimenes. Pie maziem bērniem ir jābūt dvēselē viskrietnākajiem un skaistākajiem cilvēkiem. Tikai tad, kad bērna dvēsele ir piepildīta, jānāk cilvēkiem ar konkrētām un precīzām zināšanām. Man šķiet, ka pašlaik tas bieži notiek otrādi – bērnus no pašas mazotnes māca, bet viņu dvēseles piepildīšanu atliek uz vēlāku laiku.

Reizēm esmu iedomājusies – ja Imants Ziedonis būtu jauns un stiprs, viņu noteikti varētu likt par izglītības ministru, bet apkārt lai viņam ir ekonomisti un juristi, kas strādā ar skaitļiem, pārskatiem, visu to papīra birokratiju. Izglītības ministram ir jābūt ideju autoram, vīzijas radītājam, bet pārējiem būtu jāprot šo redzējumu īstenot. Ja tāds ministrs sacītu, ka piecu gadu laikā visiem Latvijas skolu bērniem ir jāaizbrauc līdz ziemeļpolam vai dienvidpolam, jo viņiem ir jāredz leduslācis vai pingvīni savā dabiskajā vidē, es nestrīdētos un to neapšaubītu, jo es uzticos viņa vīzijai, es saprastu, ka viņš zina, kādēļ tas vajadzīgs. Saprotu, var vaicāt, kur ņemt naudu, un zinu, ka visi vienmēr runā tikai par naudu. Tomēr es nedomāju, ka visa sākums ir nauda. Mēs esam lieli ziedotāji – padomā, tas nāk no vārda „zieds", kas ir skaistākais, ko Dievs radījis un kas ir sākums augļiem. Vai mēs nevaram ziedot bērniem, atdot labāko, kas mums ir, lai sāktos jauna pasaule? Starp citu, lielākie ziedotāji Latvijā dažādos nopietnos labdarības sarīkojumos ir pensionāri, cilvēki, kuŗiem naudas ir ļoti maz. Un vēl gribu piebilst – es te runāju par naudu un saku, ka tas nav galvenais, bet, protams, es būtu liekule, ja sacītu, ka var izdzīvot bez naudas un ka tā nemaz nav vajadzīga. Es saku ko citu – nauda nav pats galvenais, dvēsele, vīzija ir tas, bez kuŗas nav cilvēka.

Tu gribi teikt, ka mēs daudz ko sākam no otra gala?

Jā, mēs rīkojamies kā tajā stāstā par sabojāto ūdens krānu. Ūdens tek un tek, un mums vajadzētu mierīgi, nesteidzoties atrast labāko speciālistu vai tādu apmācīt, lai viņš noteiktu, kas krānam labojams, bet mēs nemitīgi ar lupatām slaukām to slapjumu, taču krāns tikai tek un tek. Vieni neko nedara aiz muļķības, bet ar lielu centību pūlas uzslaucīt peļķes. Otri neko nedara, jo tas viņiem ir izdevīgi – varbūt viņi ir slaukāmo lupatu pārdevēji, varbūt viņiem ir līgums par darbaspēka algošanu slapjuma uzslaucīšanai.

Atceros, reiz pēc radio raidījuma man klāt pienāca kāda kundze un sacīja – es tik labi un pareizi esot runājusi, ka bijis patīkami manī klausīties. Toreiz no sirds atbildēju – ja es tikpat labi vienmēr darītu, kā es runāju, un ja mēs visi tā darītu, tad mēs jau būtu kā eņģeļi. Esmu sevi ne reizi vien pieķērusi apbrīnojam tos, kuŗi ar pašcieņu un mieru tiek galā ar smagiem jautājumiem, esmu skatījusies TV ziņas par Japānas zemestrīci un ar patiesu cieņu domājusi, kā cilvēki tiek pāri savām sāpēm un ciešanām. Un tūlīt pēc tam spēju zaudēt savaldīšanos, jo izrādās, ka ar manu ūdenskrānu kaut kas noticis un ūdens netek. Redzi, tāda es esmu, un tādi esam mēs. Domāju, ka svarīgākais ir cenšanās saprast galveno un to nepazaudēt starp mantām un lietām. Mācītājs Juris Rubenis reiz Lieldienu dievkalpojumā sacīja, ka cilvēkam jācenšas atbrīvoties no trim lietām: no priekšstata par sevi, no priekšstata par pasauli un no priekšstata par Dievu. Tikai tad cilvēks kļūst atvērts, viņā rodas vieta negaidītajam, tam, kas ļauj pasauli uztvert citādi, kā brīnumu.

Vai tu gaidi brīnumu no politikas?

Es nesaprotu tos cilvēkus, kas saka – nu, viņš, ja mazliet zog, taču dalās arī ar citiem. Es nekad nebūšu tās „padalīšanās" atbalstītāja, tā nav mana partija! Tas nav mans brīnums, pie kuŗa skriet ar puķēm! Bet man ir savs stāsts par Aivaru Lembergu. Slavenais krievu aktieris, režisors un skatuves mākslas paidagogs, kuŗa darbība mainīja uzskatus par teātri un aktieŗa lomu visā pasaulē, – Konstantīns Staņislavskis aktieŗa meistarībā Lembergam nestāv blakus! Staņislavskim Ventspils domes priekšsēdis būtu pašā augstākajā aktieŗa meistarības rangā. Es, piemēram, Lembergam par aktieŗa meistarību dotu Nobela prēmiju, jo tādu smaidīgu, burvīgu briesmonīti – lūdzu, piedodiet, Lemberga kungs! – es nekad un nekur vēl neesmu redzējusi! (*Smejas.*) Ja es būtu jauna, stipra un traka režisore, es uzaicinātu Lemberga kungu savā trupā un „rautu cauri" ar viņu visu Šekspīru, sākot ar „Karali Līru" un „Makbetu". Un iedomājieties, kāds viņš būtu Hamlets, – mazs, dzīvīgs vīriņš ar sārtiem vaigiem un viltīgām, spridzīgām ačelēm, kuŗš runā slavenos vārdus: „Būt vai nebūt, tāds ir jautājums," – bet sejā skaidri būtu lasāms: „Gan jau es jūs visus aptīšu ap pirkstu!" Tās būtu fantastiskas izrādes! Es viņu kopā ar trupu vadātu pa visu pasauli, un varbūt viņš būtu ar mieru aiziet no sava biznesa, – kas gan ir nauda pret pasaules slavu!?

Tu sacīji, ka Raini gan viņam vajadzētu izlasīt?

To gan vajadzētu. Skatos reiz TV, redzu – iet mūsu smaidošais cilvēks, viņam kaut ko pavaicā, un viņš tā gandrīz maigi saka: „Tie Antiņi tur augšā..." Lielāku atzinību taču nav iespējams pateikt! Kraukļi ķērca, ka tā ir bijis, tā ir paliks, krā!, aizmiga un gulēs mūžu, krā! Bet Antiņš taču beigās uzvarēja! Tāpēc, patīk tas vai nr, Lembergs *Vienotībai* ir pateicis vislielāko komplimentu. Tādēļ vajadzētu Raini kārtīgi izlasīt, lai nākamajā reizē tā nemisējas. – Bet man ir vēl viena ideja!

Vai tā ir no politisko ideju saraksta?

Grūti teikt (*smejas*), vai tā ir politiska ideja, bet mums vajadzētu avīzīti *Nabagie arī smejas*! Es tajā, piemēram, ieliktu savu „skeletiņu recepti". Veikalos var nopirkt lašu un foreļu galvas un skeletiņus, kas palikuši pāri pēc tam, kad zivju filejas nogrieztas nost. Maksā santimus, bet ir tīrā delikatese! Vispirms es tās galvas un skeletiņus izvāru, buljonam pielieku dārzeņus, un zupa gatava! Bet izvārītās galvas apskrubinu – īsts otrais ēdiens. Pārdevējas mani jau atceras, un vienreiz Rēzija (Helgas meita – aktrise Rēzija Kalniņa – *aut.*) pērk „manus skeletiņus", bet pārdevēja smaidot saka: „Nupat viena kundzīte jau skeletiņus nopirka gan sev, gan jums" (*ilgi smejas*). Jauki, vai ne?

Atgriezīsimies pie politikas. Tev ir arī ideja, kā ievēlēt Saeimu.

Jā, man ir ideja, kas neko daudz nemaksās un ļaus ietaupīt naudu. Latvietis ir ļoti skaists, un, kad dzied, viņš staro. Katrai partijai būtu jānodibina koris. Mēs, vēlētāji, sēžam mājās ar kafiju pie televīzora, spiežam podziņas, balsojot par to, kas mums vislabāk patīk. Kuŗš koris uzvar, tiek Saeimā. Tad viņi no sava vidus izvēlē solistus, un, kuŗš tajā balsošanā uzvar, tas ir ministrs! Labākais diriģents ir ministru prezidents. Tas būtu tik vienkārši, un nekādu izdevumu! Nebūtu ne apmelojumu, ne kompromitējošo materiālu – nekādu kreņķu! Mēs taču TV tuvplānā redzētu, kuŗš ir jaukākais koris un kādas emocijas ir dziedātāju sejās!

Nu labi, Saeimu, ministrus un ministru prezidentu tu dabūtu, bet kā tiksi pie prezidenta?

Jā, tas nebūtu tik vienkārši. Vajadzētu saaicināt psīchologus, citus gudrus cilvēkus, lai viņi izdomā testus ar jautājumiem gan zinātnē, gan teoloģijā, gan mākslā. Kāds režisors ir teicis, ka cilvēkam, kuŗš uzņemas vadīt savu tautu, ir jāsaprot, ka ir jāatdod sevi brīvprātīgā verdzībā savai tautai. Un paskaties, kā sadalās tas vārds „saimnieks", tas taču ir saime un nieks, nevis kungs (*smejas*). Saime ir galvenā, bet tas nieks tikai visu pārskata, nav labāko un sliktāko, katram savs darbs darāms. Mums taču ir gaiši cilvēki. Atceries Bībeles stāstu par 40 gadiem tuksnesī? Mēs esam nogājuši tikai pusi laika, lai gan sajūta ir tāda, ka mums vairs laika nav, ir pēdējais brīdis sevi mainīt.

1987. gadā mēs ar teātŗa viesizrādēm bijām Amerikā, toreiz tikāmies arī ar Anšlavu Eglīti, viņš skatījās mūsu izrādi. Trimdas latvieši jau toreiz sacīja, ka Latvija atkal būs brīva, lai gan mums bija grūti tam noticēt, pārāk dziļi bijām tajā padomju ikdienā. Un toreiz Eglītis sacīja, ka Latvija būs brīva, bet pēc tam pie varas rausies latviešu veikloņi. Man tas vārds iegula atmiņā, man tas patīk. Ko nozīmē oligarchi? Veikloņi – tas skan pavisam citādi. Un mēs redzam, ka tā arī ir, veikloņi ir pie varas.

Varbūt man nav taisnība, un lai piedod par manis sacīto tagadējais prezidents Bērziņš, taču man šķiet, ka desu bodes varbūt mums arī būs mazliet pilnākas, bet es baidos, ka dvēseles kļūs nabadzīgākas. Mūs tagad vadīs prāgmatisks konjunktūras cilvēks, kuŗš saka, – viņš esot tā strādājis, ka viņam pienākas tā milzīgā pensija. Izklausās, ka visi pārējie, kuŗiem pensijas mazas, slinkojuši. Vai visas lauku sieviņas ar sāpošajām mugurām un smagā darbā savilktiem līkiem pirkstiem – vai viņas nav pelnījušas vecumdienās kaut siltu pajumti un ēdienu? Vai prezidents Bērziņš ir vienīgais, kas Latvijā strādājis? Pirmskaŗra Latvijā tikai viens cilvēks ar pamatīgu darbu īsā laikā kļuva bagāts. Tas bija Benjamiņš, un tas īsais laiks bija 15 gadi! Tagad šķiet, ka mūsu miljonāri vakarā aizgājuši gulēt kā parasti, nabadzīgi cilvēki, bet no rīta pamodušies jau kā miljonāri.

Es ceru, ka kļūdos, bet man rādās, ka prezidentam Bērziņam nepiemīt dvēseles gudrība. Tomēr es ceru uz mums pašiem, jo cilvēki, šķiet, pamazām sāk atraisīties, grib darīt un mainīt. Es domāju – mēs paši tiksim galā, bez miljonāriem.

Sallija Benfelde

Latvieši Sibirijā. 2011. gads

Kopā ar kinogrupu un „Sibirijas bērniem" maršrutā Rīga-Maskava-Omska-Drobiševa-Jekaterinburga-Soļikamska-Usoļlags-Kirova-Slobodska-Vjatlags-Maskava-Rīga

Ligita Kovtuna

Lēmums pievienoties režisores Dzintras Gekas vadītajai *Sibirijas bērnu* ekspedīcijai radās aizvadītajā vasarā filmas „Piemini Sibiriju" pirmizrādē. Vēl konkrētāk – brīdī, kad pār ekrānu uz varenu Sibirijas egļu fona slīdēja izvesto Latvijas iedzīvotāju vārdi. Neaptveŗami gaŗš saraksts, sakārtots alfabēta secībā. Pirms tam no ekrāna uz mums bija raudzījušās jaunu cilvēku sejas fotografijās – smaidošas meitenes kleitiņās ar greznām apkaklītēm, citās – stalti puiši ar cerību mirdzumu acīs.

Pirmais satiktais latvietis Voldis Miezis ar sievu Ludmilu Moisejevkā

Pamīšus ar dzīves ārdētiem cilvēkiem, kas stāsta šo jauniešu dzīvesstāstus – paši savus vai savu radinieku. Daļa stāstītāju nofilmēti Latvijai tik neierastās sādžu ainavās ar dubļainiem ceļiem, aizaugušiem pagalmiem un piedrazotām pļavām un upmalām. Tie ir *Sibirijas bērnu* ceļinieki, kas devušies pieminēt savus mīļos. Šogad gribējās būt ar viņiem kopā. Ļoti precīzi šo izjūtu vārdos ietērpa Aivars Jerumanis no Kalifornijas, viņš uz Sibiriju dodas jau ceturto gadu pēc kārtas. „Mana dzīve strauji aizrit, un es vēlos būt kopā ar šiem nevainīgi cietušajiem cilvēkiem."

Tipiska sādžas mājiņa

Dokumentālo filmu „Piemini Sibiriju" varat iegādāties, sazinoties ar *Laika* biroju ASV: e-pasts: laiksDSR@aol.com fakss: 732-549-0466
Cena–USD 18,–plūs pasta izdevumi.
Iegādājoties un noskatoties kopā ar citiem šo DVD, jūs ne tikai nesīsit piemiņas vēsti par represijās cietušajiem latviešiem Sibirijā, bet arī atbalstīsit viņu piemiņas iemūžināšanu tautiešu atdusas vietās Krievijā.

Mūsu 29 ceļinieku grupā lielākoties bija cilvēki, kas Sibirijas elli atceras no savas bērnības, vai arī tādi, kuŗiem tur atdusas tuvinieki. Brauca jauni cilvēki pa savu vecvecāku moku ceļiem ar stingru apņemšanos tikt pie faktiem, liecībām un skaidrības. Par viņiem – šiem svētceļniekiem – un par visu redzēto un izjusto raudzīšu jums stāstīt.

***

Ir zināms, ka jebkuŗš organs bez darbošanās nokalst.

Tātad, ja nu mēs zinām, ka Organi (šai riebīgajā vārdā viņi paši sevi nosaukuši), kas tikuši daudzināti un pāri visiem mirstīgajiem pacelti, neatrofējās, nenokalta it neviens viņu tausteklis, bet, gluži otrādi, viņi izaudzēja tos gaŗu gaŗos un pieņēmās spēkā, – tad droši varam secināt, ka viņi rosīgi darbojas NEMITĪGI.

(Aleksandrs Solžeņicins. „Gulaga archipelags". – Grāmatu Draugs, 33. lpp.)

Solžeņicinam, izrādās, diemžēl ir taisnība. Taču taisnības labad jāsaka arī, ka Sibirijas cilvēki ir draudzīgi un atsaucīgi. Visā ceļojuma gaitā mēs ne reizi pret sevi neizjutām nedz nepatiku, nedz neviesmīlību. („Visuresošo „organu" klātieni gan manījām gluži fizisku, bet par to vēlāk.) Divas reizes krievu cilvēki mums publiski atvainojās – par nešķīstās varas nodarījumiem, un tas ne vien aizkustināja, bet arī viesa cerības.

Omskas viesnīcā mūs sagaida Latviešu biedrības priekšsēdis Andris Tupesis un viņa vietnieks Jānis Minkēvičs, kas visu dienu pavada kopā ar mums ekskursijā pa Omsku un tuvējo klosteri. Nākamajā vakarā ciemosimies pie latviešiem, bet dienu pavadām Moisejevkā. Mūsu ceļabiedros ir Didzis Gaņģis no Iecavas, kam ar šo sādžu saistās bērnības atmiņas, tajā viņš pēc 52 gadiem satiek savus draugus un tuvējā kapsētā iestāda eglīti pie tēva kapavietas. Kamēr Didzis restaurē atmiņas un atrod seno draugu māju, mēs, Dzintras mudināti, kā jau kinoekspedīcijas dalībnieki, dodamies „meklēt latviešus".

Uzrunāju vietējo vīru ar izteikti āziātiskiem vaibstiem (sādža ir tuvu pie Kazachstānas robežas) – jautāju, vai viņš nav kaut ko dzirdējis par latviešiem šeit. Protams, vīrs sāk dedzīgi stāstīt, te dzīvojis krietns latvietis, vārdā Gunārs Āva, sādžas dvēsele (to vēlāk apliecināja arī satikts jauneklis), bet nesen nomiris. Taču tepat, divas mājas tālāk, mīt **Voldis Miezis**, arī latvietis. Un vīrs labprāt mani turp aizvedīs. Voldis ar savu sievu Ludmilu ir mājās! Protams, pārsteigums milzīgs. Mājā iekšā gan nevedīšot („Mums ir cita kultūra, nav tik smalki kā pie jums," saka Ludmila, ukrainiete). Bet sarunas jau draudzīgi vijas tepat uz soliņa. Voldis ir fermeris, diezgan turīgs un veiksmīgs, savos 70 hektaros plūs 20 nomātajos audzē graudaugus. Šobrīd noņemoties ar sešrindu miežiem. Audzē arī 30 – 40 cūkas, pagalmā čiepst cālēnu pulks.

Pirmā ciemošanās – mēs visi pie Didža Gaņģa bērnības draugiem Moisejevkā

Operātors Aivars Lubānietis atveldzējas pie sādžas ūdens ieguves vietas jeb akas. Akas virsbūvei izmantota traktora riepa

Stepes ainava ar ganāmpulku un ganu pie zirga

Volža vecāki 1941. gadā izvesti no Dobeles rajona. Mātei bijuši 22, tēvam – 19 gadi. Voldis piedzimis 1953., māsa Maiga – 1955. gadā. 1972. gadā māsa ar māti atgriezušās Latvijā. Māte jau aizsaulē, bet kontakti ar māsu diemžēl pazuduši. Pats Latviju apciemojis trīs reizes, pēdējoreiz – 1990. gadā, kad nevajadzēja vīzu un arī ceļanaudu samaksāt nebija īpašas problēmas.

Voldim ar Ludmilu ir četri dēli un meita, pieci mazbērni, visi dzīvo turpat tuvumā. Tā teikt, „nogruntējušies" Moisejevkā, un vai tad Latvija sagaidīs atplestām rokām? Voldis atklāti pasaka – jā, mēs dzīvojam labāk nekā vairākums vietējo, esam labāk iztikuši.

Ļoti raksturīgs stāsts par latviešiem! Viņu piemājas dārziņā ziedus raisa peonijas, pie mājas logiem nule beiguši ziedēt ceriņi...

Tikām Didža draugu mājas pagalmā satikšanās prieks sit augstu vilni – latviešus cienā ar „paštaisīto", uzkodām piedāvājot kārtīgu speķi ar ļoti garšīgu, biezos riecienos sagrieztu maizi. Sirsnīgas atvadas, un dodamies tālāk – uz tuvējo kapsētu, kur atdusas latvieši.

(Turpinājums sekos)

Truši

(Nobeigums)

Iepirktās mantas bija tik daudz, ka dažu labu pirmdienu dabūjām pat vairakkārt doties uz pilsētu kā pirms, tā pēc skolas. Saldētava bija vaļā jau agrās rīta stundās un pavēlāk vakaros. Par mūsu tirdzniecisko pasākumu paši bijām ļoti sajūsmināti.

Par nelaimi, visam labam kādreiz pienāk gals. Kādu svētdienas vakaru, kad bijām savā „noliktavā" sarindojuši pāris duču uzpirkto trušu, pēkšņi ieradās jauns ģimeņu transports ar sievietēm un bērniem. Arī mūsu pieejas istabiņa nu bija aizņemta. Visa baraka kļuva apdzīvota. Visādi pētījām, kā tikt uz barakas bēniņiem pie trušiem. Iespējas neradās nekādas. Kaut naktīs bija iekšzemes salnas, dienās siltā agra pavasaŗa saule jau karsēja barakas jumtu. Pēc dažām dienām attīstījās briesmīga smaka. Barakas apdzīvotājas ar interesantu vārdu klāstu un labu izdomu vainoja cita citu smakas radīšanā. Atnāca sanitārinspekcija. Izstaigāja istabu pēc istabas. Skatījās zem barakas, pie istabiņu durvīm un visur citur, bet atrast neko neatrada. Prasīja, vai zinot, kur esot tualetes un kā tās lietojot, un skaidroja, kā ieturēt personisko higiēnu un tīrību istabiņās... Pacelt griestu plāksnes un apskatīties „bēniņos" gan nevienam neienāca prātā. Nerodot citu atrisinājumu, nometnes vadība pēc dažām dienām baraku evakuēja.

Atviegloti uzelpojām un nakts vidū, atmūķējuši durvis, ielīdām nu jau tukšajā „pieejas" istabiņā un puspuvušos, tārpu apsēstos trušus mēness gaismā izvācām ārā, aizsējuši degunu ar slapju kabatlakatiņu. Izrakām bedri tuvējā zālājā un nelaimīgo medījumu kravu aprakām. Notīrījām griestu plāksni un klusām aizzagāmies atpakaļ paši uz savām istabiņām. Sanitārinspekcija, kā vēlāk dzirdējām, lamājusi „netīrīgās" ieceļotāju sievietes: „Redz nu, kādus mēs te savā zemē esam ieveduši..." Laikam līdz šai dienai milzu smakas īsto cēloni neviens nav noskaidrojis.

Pēc šīs „katastrofas" un ieguldītās naudiņas zaudēšanas mēs savu saimniecisko pasākumu ar trušiem izbeidzām. Nauda divritenim, par laimi, bija sakrāta, un es to iegādājos, kad mūs pārcēla uz Somersas nometni Melburnas tuvumā, pie jūras. Tur apkārtnē trušu gan nebija pārāk daudz, un zudusi bija arī jebkāda interese ar tiem nodarboties.

Pēc dažiem gadiem austrāliešu zinātnieki attīstīja miksimatozes vīrusu, kas īsā laikā visā Australijā trušus gandrīz vai pilnīgi izskauda.

Pēteris vēlāk, pārnācis Melburnā, arī sāka iet manā ģimnazijā. Skola viņu ļoti nomāca un gaŗlaikoja. Viņš ieminējās, ka jūtoties kā iespundēts cietumā. Kādu dienu viņš no skolas gluži vienkārši aizmuka, lai uzsāktu lauku dzīvi kā „džekarū" (Austrālijā jātnieks – aitu pieskatītājs) lielajos iekšzemes plašumos. Laikam mūsu trušu medības viņā bija radījušas nepārvaramas ilgas pēc dabas plašumiem un ganībām.

Aleksandrs Gārša

Sezona beigusies

Jāņi nolīgoti

Jāņi nolīgoti. Kalendārs un laika ziņotāji vēstī, ka sākusies īstā vasara. Laukā īsti to gan nevar apgalvot – šogad vasaras karstums uzplandīja jau jūnija sākumā, kad dakteņi brīdināja no pārliecīgas sauļošanās riska. Arī pati Daba attapās, sapratusi, ka drusku pāršauts pār strīpu, un temperātūra samazinājās vismaz par desmit gradiem, protams, pēc Celsija, un, tā kā nāca Līgo vakars un Jāņi, bez lietus nu nekādi nevarēja iztikt, mākoņu tūces sakupa biezas jo biezas un – pa Jāņiem, protams, lija! Taču pie tā sen jau ir pierasts – kas gan Latvijā būtu Jāņi bez lietus!

Jāņus vai, pareizāk sakot, Līgo vakaru Latvijā šogad svinēja tik kupli kā reti kad: Daugavmalā, 11. Novembŗa krastmalā, kā ziņoja radio, esot pulcējušies ap vienpadsmit tūkstošu līgotāju! Televīzija nepārtraukti rādīja Līgo sarīkojumus no dažādām Latvijas malām, visas svinēšanas vietas nenosaukšu, pamatīgāk un ilgāk es televīzijas ekrānā vēroju Jāņu svinēšanu Limbažos. Bija labi domāts, bet iznāca – kā vienmēr. Lai piesaistītu vairāk skatītāju, jau labu laiku iepriekš avīzēs tika rakstīts, ka Līgo vakaru Limbažos svinēs pašmāju seriāla **„Ugunsgrēks"** varoņi un nevaroņi. Te nu jāpiebilst, ka šo seriālu skatās daudzi tūkstoši pilsētnieku un laucinieku, pa brīžam arī es: seriāla scenārijs gan ir vājš, tajā labi epizodi mijas ar dažnedažādām stulbībām un aplamībām, gandrīz visi seriāla varoņi padarīti par dumiķīšiem vai blēžiem, un cita citai seko neprātības. Taču tādi ir arī sveszemju seriāli. „Ugunsgrēkam" tomēr ir teicama režisore un labi aktieŗi, kas visneprātīgākajās situācijās saglabā patiesības izjūtu un ir iedziļinājušies savu tēlu dzīvē. Ar ko seriāls rudenī turpināsies, to vismaz es nevaru pateikt, gan jau atkal gaidāms kāds trakums! Taču Līgo vakarā „Ugunsgrēka" varoņi Limbažos jutās neērti un tā kā lieki: pateica divus teikumus, sekoja tautasdeju kopas dancis, tad citi seriāla varoņi bilda pa teikumam, – un atkal dancis! Un tā – bez gala! Nekāds sižets neveidojās, un bija patiesi žēl jauko, manis iemīļoto aktieŗu, kam īstenībā Līgo vakarā uz skatuves nebija ko darīt. Gaidītā tikšanās pārvērtās nepārvaramā gaŗlaicībā.

Atkal Skrodeŗdienās!

„Vai ar līgošanu dažādās pilsētās Jāņi būtu nosvinēti?" jūs jautāsit. Protams, nē! Jāņusiers bija, alus bija, līgo dziesmas bija! Kā vēl pietrūkst? – Nu, protams, – īsta teātŗa un „Skrodeŗdienu". Nacionālais teātris bija parūpējies arī par tām – ne jau gluži Līgo vakarā, bet līdz pat 22. jūnijam Nacionālajā teātrī skanēja dziesma „Skrodeŗu dienas Silmačos sākas". Jūs atkal jautāsit, vai tad nu es neesmu pietiekami daudz Blaumaņa „Skrodeŗdienas" noskatījies. Esmu, esmu! Pat nevaru saskaitīt – daudzas, daudzas reizes, sākot ar 1956. gadu, kad Alfreds Amtmanis-Briedītis Nacionālajā (toreiz – Drāmas) teātrī uzdrošinājās līdz tam šo padomju okupācijas laikā aizliegto Blaumaņa lugu izrādīt. Antonija, ko toreiz tēloja Olga Lejaskalne, bija pārvērsta lielmanīgā „budzienē". Gāja gadi, iestudējumi un tēlotāji mainījās – nu jau vismaz kādās trīs paaudzēs, bet „Skrodeŗdienas" dzīvoja un Nacionālā teātŗa sezonai katru gadu pieliek tādu kā punktu. Kad „Skrodeŗdienas" noskatītas, var sākties vasara. Interesanti, ka šopavasar „Skrodeŗdienas Silmačos" rādīja arī Sidnejas Latviešu teātris, taču tur tās drīzāk ieskandinājušas rudeni.

Vai Nacionālajā teātrī izrādītās „Skrodeŗdienas" ir gluži jauns iestudējums? Tā īsti nav – pirmo reizi šim iestudējumam priekškars vērās pirms gada, taču izveidojusies tradicija, ka teātris šo lugu vismaz kādas desmit reizes izrāda tikai sezonas beigās, un tā arī šogad. Jā, „Skrodeŗdienas Silmačos" zinu no galvas, kas un kā notiks – skaidrs, un tomēr atkal un atkal gribas tikties ar Blaumaņa varoņiem, jo katrā jauniestudējumā vai tā atkārtojumā parādās jaunas nianses. Katrā ziņā jaunu skanējumu šai izrādei piešķiŗ Ditas Lūriņas tēlotā Antonija: gados vēl jauna pilnbrieda sieviete, kuŗai – kā to var nojaust – pilnskanīgu visu alku piepildījumu dzīve ar veco Silmaču saimnieku nav devusi, un tad uzliesmo mīlestība pret Aleksi – jaunu, vīrišķīgu puisi, ko tēlo Jānis Āmanis. Lūriņas Antonijā jūtam īstu, patiesu mīlestību – ne tikai vārdus un nekādā ziņā ne izlikšanos. Antonija ir dzīva, pulsējoša, alku pilna. Interesanti izrādē atrisināta Antonijas satikšanās ar savu jaunības mīlestību Dūdaru, ko tēlo Ainārs Ančevskis. Viņu ieraudzīdama, Antonija it kā samulst, brīdi iegailē senās jūtas, un mēs nojaušam, ka reiz tā bijusi īsta, aizrautīga mīlestība, kas pirms gadiem pārtrūkusi, Antonijai izejot pie Silmaču saimnieka. Šis mazais epizods ļauj labāk izprast Antonijas izšķiršanos izrādes beigās, kad viņa paliek kopā ar Dūdaru.

Dažus aktieŗus šīs Blaumaņa lugas izrādes tēlos ieraudzīju pirmo reizi – tāds bija Ģirts Liuziniks Joskes lomā. Aktieris Nacionālā teātŗa saimē ienācis pavisam nesen, ievērību guvis Vronska lomā Ļ. Tolstoja „Annas Kareņinas" izrādē, un tagad viņš ir Joske: elegants jauneklis, neviens nepateiks, ka viņš nāk no Trentelberģes. Liuzinika Joske ir mūsdienīgs biznesa cilvēks, taču savai Zārai viņš paliek uzticīgs un uz Ameriku pārcelties nedomā. Pārsteigumu sagādāja arī Joskes tēvs Ābrams, kuŗa tēlā iejuties un īpaši atplaucis aktieris Juris Lisners. Un atkal – kas ir panākumu atslēga? Atbilde pavisam vienkārša: patiesīgums!

Uz skatuves redzēti daudzi Kārlēni un daudzas Ieviņas – šoreiz tie bija Arturs Krūzkops un Madara Saldovere, un abi pārliecināja. Šai izrādē drusku samākslotas šķita mīļās „vecās dāmas": Bebene – I. Slucka, Pindacīša – I. Rūdolfa un Tomuļu māte – Līga Liepiņa. Un tomēr, tomēr – izrāde patiesi skanēja, un tas ir režisores Indras Rogas nopelns. Starp citu, interesanti, ka orķestŗa sektorā šoreiz iekļauti arī vairāki aktieŗi, tostarp Juris Hiršs un Mārtiņš Egliens, Marija Bērziņa, Evija Skulte un citi, kas ne tikai spēlē kādu instrumentu un dzied, bet iekļaujas arī izrādes darbībā – pasaka dažus vārdus vai piedalās miestiņa baudīšanā.

Man „Skrodeŗdienu" izrāde radīja svētku izjūtu. Tāpat daudziem skatītājiem, – priekškaram aizveŗoties, sākās īsta aplausu vētra. „Skrodeŗdienu" izrādi noskatījās arī Valsts prezidents Valdis Zatlers ar kundzi.

„Vilkaču mantiniece"

Šogad Jāņu noskaņas varbūt citādā veidā palīdzēja uzjundīt arī cits notikums Latvijas kultūras dzīvē – Bruno Skultes operas „Vilkaču mantiniece" pirmuzvedums Nacionālajā operā. Pēc vairākiem gadu desmitiem uz mūsu opernama skatuves atkal parādās nacionālā opera, ko pēc B. Skultes nāves pabeidzis Andrejs Jansons un pats ir šī pirmiestudējuma mūzikālais vadītājs un diriģents. Pēc „Vilkaču mantinieces" noskatīšanās jāizsaka patiesa cieņa Andrejam Jansonam par labo gribu, neatlaidību un lielo darbu, lai Bruno Skultes opera parādītos uz skatuves. Šo mūzikālo darbu komponists sācis tālajos četrdesmitajos gados, kad bēgļu gaitās Vācijā bija Oldenburgā noorganizējis Latviešu operas trupu un tās vajadzībām 1947. gadā sāka rakstīt savu pirmo operu. Sekoja izceļošana uz ASV, kur Bruno Skulte aktīvi piedalījās latviešu koŗu veidošanā un vadīšanā, bet ieceres uz skatuves uzvest „Vilkaču mantinieci" izplēnēja.

Laimīgi sagadījās, ka 1953. gadā ar Bruno Skulti iepazinās Andrejs Jansons un gandrīz pusgadsimtu loloja cerību šo aizrāvīgo Bruno Skultes operu izvest skatuves gaismā. Vispirms – to vajadzēja pabeigt, jo komponista atstātajā partitūrā vairākas ainas bija saglabājušās tikai klavieŗizvilkumā. Tajā dažās vietās bija arī atzīmes, ka tālāk dzied kāda no darbības personām, piemēram, Ieva, bet nebija uzrakstītas ne notis, ne teksts: to visu nācās papildināt Andrejam Jansonam. Radās arī nākamā problēma: kā operu dabūt uz skatuves. Ar cieņu jābilst, ka ieinteresēta Skultes „Vilkaču mantinieces" iestudējuma veidošanā bija Nacionālās operas vadība, un šogad jūnijā – skatītāju pārpildītā zālē uz skatuves trīs reizes varēja dzīvot šis Bruno Skultes tik ilgi lolotais un ilgotais darbs. Par režisori tika pieaicināta Nacionālā teātŗa aktrise Ināra Slucka, scēnografe ir Ieva Jurjāne. Un tieši izrādes vizuālais veidols ar savu izteiksmīgumu sevišķi saistīja skatītāju uzmanību, sākot jau ar īpaši darināto priekškaru, kas atgādināja raupju pašmāju audumu, kādā darināja grīdas celiņus. Lauku sētas ainava saistīja ar pievilcīgu latvietību un radīja gandarījuma izjūtu, ka atkal skatāmies latvisku operu.

Protams, pēc izrādes bija dzirdami arī kritikas iebildumi, un vairāki no tiem ir pamatoti. Jāievēro, ka opera tapusi labi sen. Runājot par operas instrumentāciju, Andrejs Jansons piebildis, ka būtu varējis to veidot laikmetīgākā stilā, taču nācies rēķināties ar Skultes aizsākto stilu. Droši vien opera skanētu citādi, ja pie tās roku būtu pielicis pats komponists, bet viņš no dzīves aizgāja 1976. gadā. Bez vainas nav arī Tonijas Kalves pēc Ilonas Leimanes romāna „Vilkaču mantiniece" motīviem savulaik veidotais operas librets, operas darbību reizēm sagausina tekstuāli maz izteiksmīgi dziedājumi un pietrūkst darbības dinamikas. Savukārt Inārai Sluckai operas režijā trūkst pieredzes, tāpēc nav īsti skaidrs, kā izrādi veidot: vai kā lielu senatnīgu mistēriju, par ko liecina daudzās mītoloģiskās izdarības, vai arī tās darbību rādīt notiekam Latvijas laukos pagājušajā gadsimtā, jo tieši no tāda laika šķiet nākušas operas varones Ievas kleitiņas. Skaidrāk, krasāk izrādē vajadzēja iezīmēties operas pamatkonfliktam.

Diemžēl pabāla, neierasti skolnieciska bija vadošo dziedātāju kopa. Bet – ko lai dara? Mūsu dziedoņi priecē skatītājus un klausītājus Vīnes operā, Milānas la Skalā, Ņujorkas Mētropolītenā, Stokholmā, Hamburgā un citur, mums jāiztiek ar tiem spēkiem, kas šobrīd vēl palikuši uzticīgi Latvijas Nacionālajai operai. Par spīti iebildumiem, es apliecinu cieņu entuziastu pūlēm izvest skatuves gaismā mūsu nacionālās vērtības.

Atskatoties uz aizvadīto sezonu, gribas sacīt, ka tajā pavīdējusi tāda kā vēlme pievērsties **latviskajām vērtībām**, jo ilgu laiku par galveno kritēriju kritiķi ir izvirzījuši – jātuvinās Eiropai! Jo neparastāk, jo labāk! Nu cieņā nāk mūsu pašu autoru darbi, vairākus no tiem esmu minējis savos apskatos. „Spēlmaņu nakts" balvai izvirzīts „Ādama stāsts", „Latgola" un "Veļupes krastā" Nacionālajā teātrī, „Aija" pēc Jaunsudrabiņa – Dailē, „Vārnu ielas republika" – arī Dailē. Kritiķi slavē Valtera Sīļa veidoto izrādi „Visi mani prezidenti" vienā no mazajiem teātŗiem – *Dirty Deal Teatro.* Teātŗa nosaukums man dikti nepatīk, varēja taču izdomāt kaut ko latvisku! Bet izrāde esot par Latvijas prezidentiem.

Tā nu – sezona beigusies, priekškars aizvēries. Šie vārdi mani vienmēr mazliet skumdina un baida: priekškars aizvēries. Vai vēl visi būsim, kad tas atvērsies?

Viktors Hausmanis

Skats no izrādes "Skrodeŗdienas Silmačos" Nacionālajā teātrī

ZIŅAS NO VĪTOLU FONDA

Astoņi...

Nereti tas tiek uzskatīts par laimes skaitli, un šodien man ir izdevība satikt astoņus Latvijas jauniešus, kas sevi uzskata par laimīgiem. Laimīgiem tāpēc, ka viņiem necerēti ir radusies iespēja iegūt augstāko izglītību, kas Latvijā jau sen vairs nav ne brīva, ne arī lēta. Šai dienā, 2. jūnijā, pulksten divos pēc pusdienas man sarunāta tikšanās Berga viesnīcas bibliotēkas telpā. Tur ne tikai ārzemju latviešu sabiedrībā pazīstams un ļoti aktīvs cilvēks Jānis Strautnieks tiekas ar saviem stipendiātiem. Šodien astoņi no viņiem ir apsolījuši ierasties un mazliet tuvāk ar Jāni iepazīties. Jau piekto gadu Jānis Strautnieks ar savas dzīvesbiedres Dagnijas Strautnieks piemiņai veltītām stipendijām ir jauniešiem palīdzējis iegūt augstāko izglītību. Tā ir mūža stipendija ar nosaukumu „In memoriam Dagnija Strautnieks".

Tā kā Dagnijas divas lielas mīlestības bijušas ģeografija un mūzika, stipendijas tiek veltītas šo divu fakultāšu studentiem.

Telpā ir tikai Jānis, bet tūlīt ierodas Vita Diķe, un tad jau parādās arī pirmais students. Tas ir Guntis Supe no Balviem, vienīgais puisis starp Strautnieku stipendiātiem. Viņš, tāpat kā vairākums Strautnieku stipendiātu, ir mūziķis. Panākumus mūzikā Guntis guvis jau kopš 14 gadu vecuma, un tikai vēlāk es uzzinu, ka esmu viņu redzējusi jau iepriekš, kad 2002. gadā viņš ieguva pirmo vietu Latvijas Bērnu fonda rīkotajā konkursā „Talants Latvijai". Guntis ir arī viens no trim studentiem, kuŗi studijas šogad beidz.

Tad cita pēc citas telpā ienāk septiņas skaistas latviešu meitenes – Dagnijas Strautnieks piemiņas stipendiātes. Ance Saulīte no Liepājas un Kristīne Krumberga no Aizkraukles jau pagājušā gadā ir beigušas Latvijas Universitātes Ģeografijas un zemes zinātņu fakultāti ar vides zinātnes studiju programmu. Abas tagad strādā Latvijā un pateicību Jānim Strautniekam šodien izsaka ar skaistu puķu pušķi. Inguna Broka no Balviem un Guntra Kuzmina no Rēzeknes, tāpat kā Guntis Supe, šogad beidz Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju, Inguna vispārējās izglītības mūzikas nodaļu, bet Guntra būs dziedātāja. Patiesību sakot, dziedātāja viņa ir jau tagad, jo ir viena no Latvijas slavenākā koŗa „Kamēr..." soprāniem.

No kreisās: Guntra Kuzmina, Lauma Dārzniece, Ance Saulīte, Jānis Strautnieks, Guntis Supe, Lauma Vītoliņa, Agija Millere, Inguna Broka un Kristīne Krumberga

Pārējās trīs meitenes studijas sākušas tikai pagājušā rudenī. Lauma Dārzniece no Lielvārdes tās uzsākusi Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā, kur mācās mūzikas paidagoģiju un vokālo mūziku, bet Agija Millere no Dobeles un Lauma Vītoliņa no Kandavas ir izvēlējušās Ģeografijas un zemes zinātņu fakultāti Latvijas Universitātē.

Jānis Strautnieks jauniešiem pastāsta par sevi un dzīvesbiedri Dagniju, kuŗas vārdā ir nosaukta stipendija. Mūzika Dagnijai bijusi ļoti mīļa, un ģeografija bijis viņas studiju priekšmets. Tāpēc Dagnija savā laikā apmeklējusi vairāk nekā 60 Latvijas lauku skolas un apgādājusi tās ar mācību līdzekļiem tieši ģeografijā. Ar Dagnijas Strautnieks stipendiju jau pieci Latvijas jaunieši studijas ir beiguši, un es tiešām labāku pieminekli Dagnijai nevaru iedomāties.

Pēc tam jaunieši pastāsta katrs kaut ko par sevi. Gandrīz visiem ģimenes apstākļi ir tādi, kādos bez palīdzības par studijām nevarētu pat ne domāt. Citam vairs nav ne tēva, ne mātes, cits dzīvo pie vecmāmiņas, cits audžu ģimenē, cits pie kāda radinieka, bet Laumai Dārzniecei audžu vecāki abi jau ir pensionāri, turklāt ar veselības problēmām. Saprotams, ka bez stipendijas ne tikai viņai vien studijas būtu nesasniedzams sapnis.

Astrīda

Visu Latvijai! izglābj *tēvzemiešus*

Svētdien, 10. jūlijā, partijas *Visu Latvijai!* 8. kongresā tika nolemts apvienoties vienā partijā ar līdzšinējo sadarbības partneri partiju *Tēvzemei un Brīvībai*/LNNK" (*TB*/LNNK).

No 189 kongresa delegātiem par apvienošanos ar *TB*/LNNK balsoja 152, pret bija 12, pieci delegāti atturējās. Varētu likties, ka lēmums pieņemts lielā vienprātībā, taču pret apvienošanos bija *VL* Neretas nodaļa un lielākā daļa partijas biedru no Latgales. Arī Saeimas deputāts Jānis Dombrava uzrunā izcēla *Visu Latvijai!* kā vadošo nacionālo politisko spēku un klātesošos neaicināja balsot par apvienošanos. Kam *VL* vajadzīgi caurkritušie TB/LNNK politiķi? Šis jautājums tā arī palika neatbildēts. „Partijas vadītāji Imants Parādnieks vai Raivis Dzintars zina atbildi, bet kāpēc viņi klusē?" jautāja no provinces atbraukušie kongresa delegāti.

R. Dzintars norāda, ka tagad, kad *TB*/LNNK ir notikušas nozīmīgas pārmaiņas (partijā vairs nav ne tā dēvētā baķkas jeb Jāņa Straumes, ne Emīla Jakrina, ne citu personu, kuŗas daudziem līdz šim izraisījušas zināmas bažas), jāiet apvienošanās ceļš, veidojot vienu stipru un saliedētu nacionālu partiju, sākotnēji saglabājot abus nosaukumus – Nacionālā apvienība *Visu Latvijai!/ Tēvzemei un Brīvībai*/LNNK. *Visu Latvijai!* no rokām izlaida vienreizējo iespēju tikt galā ar *tēvzemiešu* „ēnu" un, diktējot savus noteikumus, piedāvāt *Tēvzemei un Brīvībai*/LNNK biedriem iestāties *VL*. R. Dzintars visai nepārliecinoši minēja apvienošanās iemeslus: lai beidzot nacionālajiem spēkiem būtu viena valde un lai Saeimas ārkārtas vēlēšanās nebūtu divu sarakstu. Neviena no šīm divām nostādnēm neiztur kritiku. Tikai naīvs Latvijas politiskās virtuves pazinējs var cerēt, ka *tēvzemieši* (ja vispār startēs ar atsevišķu sarakstu) vēlēšanās iegūs vairāk par dažiem procentiem balsu.

Balsojam!

Visu Latvijai! šobrīd ir izglābuši *TB*/LNNK no skuju takas, pa kuŗu šonedēļ aizgāja Tautas partija. *TB*/LNNK valdes loceklis Dzintars Rasnačs uzrunā atgādināja, ka tad, ja nebūtu *tēvzemiešu,* diez vai Rīgā tagad kāds runātu latviski. Nezin vis, kā būtu bijis, bet, piemēram, Latvijas vēstures mācīšanu skolās *TB*/LNNK ministri nepanāca. Saeimas deputāte Inese Laizāne dievojās, ka, veidojot kandidātu sarakstus nākamajām vēlēšanām, *TB*/LNNK pārstāvjiem nebūšot rezervēts noteikts vietu skaits. Vai tā ir taisnība, rādīs laiks. Fakts gan ir tāds, ka iepriekšējās Saeimas vēlēšanās *TB*/LNNK deputātu kandidāti visai naski aicināja savus atbalstītājus svītrot no vēlēšanu biļeteniem *Visu Latvijai!* kandidātus.

Eiropas Savienības ierēdnis Briselē Jens Zvirgzdgrauds debatēs norādīja, ka *Visu Latvijai!* bieži uzvedas „kā strausi ar galvu smiltīs". Kaut gan izveidojušās apvienības ārpus Rīgas, darbs reģionos un it īpaši Latgalē no *VL* puses netiek pietiekami atbalstīts. Vairāki citi klātesošie *VL* biedri atgādināja, ka iepriekšējās Saeimas vēlēšanās *TB*/LNNK tauta nav atbalstījusi. Tika pausts uzskats, ka *TB*/LNNK darboņiem nevar uzticēties. Jānis Iesalnieks gan šīs bažas kliedēja: „Ja mūsu vidū būs melnās avis, tad paši arī tiksim ar tām galā. Ar stingru valdes lēmumu no partijas izslēgsim cilvēku, kas nebūs tiesīgs darboties mūsu partijā. Jaunie partijas statūti veidoti ar domu, ka esam liela partija ar iespēju strādāt Eiropas Parlamentā un valdībā." Visi interesenti 23. jūlijā aicināti uz *Visu Latvijai!* un *TB*/LNNK apvienošanās kongresu.

Dainis Mjartāns

SEB banka: Ražotāju cenas maijā kāpina izejvielu un elektroenerģijas sadārdzināšanās

Maijā salīdzinājumā ar aprīli ražotāju cenu līmenis Latvijas rūpniecībā ir pieaudzis par 1,0%, gada laikā uzrādot kāpumu 7,8% apmērā. Lielākais cenu līmeņa noteicējs kļuvis vietējais tirgus ar 9,5% kāpumu, bet eksportējamai produkcijai cenas pieaugušas mazāk (+5,3%). Būtiski paaugstinoša ietekme uz cenu līmeni gada laikā bija elektroenerģijas tarifu kāpumam, otrreizējai pārstrādei un apstrādes rūpniecību ietekmējošie izejvielu (piens, gaļa, graudi) un energoresursu sadārdzinājums.

Tendence eksporta cenu pieaugumam mazināties, bet vietējā tirgus cenu līmeņa kāpumam saglabāties straujākam nākamajos mēnešos varētu turpināties. Cenu pieauguma tempu mazināšanās ārējos tirgos varētu liecināt, ka tas atsauksies arī uz eksporta apjomu kāpumu. Vietējā tirgus cenu celšanās varētu būt saistīta ar vēlmi izlīdzināt cenas, jo pēc krizes cenu kāpums vietējā tirgū atpalika no eksporta tirgiem. Savukārt izmaksu kāpums spiež pacelt cenas arī vietējam noņēmējam. Gada otrajā pusē ražotāju cenu kāpumam ir jāpierimst un nedaudz jāmazinās arī to spiedienam uz patēriņa cenām. Tomēr informācija par izejvielu sadārdzinājumu varētu veicināt vēlmi izmantot iedzīvotāju inflācijas gaidas un palielināt cenas, pat ja tam nav atbilstīga pamata. Tāpēc patērētājiem uzmanīgi jāvērtē ikviens cenas palielināšanas gadījums. Izmaksas ražotājiem pieaug, bet jautājums par cenu pieauguma apmēru nereti ir visai diskutabls. Ražotājiem ir jāvērtē kopējā situācija ekonomikā un patērētāja pirktspēja, lai nesamērīga cenu celšana lieki neveicinātu inflāciju un negrautu pašreizējo ekonomikas atgūšanos.

Dainis Gašpuitis

SEB

SEB bankas standartkurss **16. JŪLIJS**

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5284	0.5484	0.531
BGN (Bulgārijas leva)	0.3526	0.3726	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.000051	0.000101	0.000099
CAD (Kanādas dolārs)	0.5128	0.5328	0.514
CHF (Šveices franks)	0.5979	0.6131	0.591
CZK (Čehijas krona)	0.02869	0.02989	0.0291
DKK (Dānijas krona)	0.09368	0.09648	0.0942
EUR (Eiro)	0.7031	0.7151	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.7953	0.8161	0.793
HKD (Honkongas dolāri)	0.06355	0.06675	0.0637
HRK (Horvātijas kuna)	0.0929	0.0989	0.0951
HUF (Ungārijas forints)	0.002564	0.002744	0.00266
ISK (Islandes krona)	0.003208	0.004408	0.00425
JPY (Japānas jēna)	0.006185	0.006485	0.00614
LTL (Lietuvas lits)	0.2028	0.208	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08964	0.09304	0.091
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.4061	0.4261	0.413
PLN (Polijas zlots)	0.172	0.182	0.178
RON (Rumānijas leja)	0.16	0.174	0.167
RUB (Krievijas rublis)	0.01765	0.01819	0.0177
SEK (Zviedrijas krona)	0.07588	0.07792	0.0771
SGD (Singapūras dolārs)	0.4024	0.4244	0.405
TRY (Turcijas lira)	0.2976	0.3176	0.303
USD (ASV dolārs)	0.5018	0.5138	0.496
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0719	0.0759	0.0736

KULTŪRAS DZĪVES JAUNUMI

Eleonoras Šturmas grāmatas „50 gadus mākslai pa pēdām” atvēršana

Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā 6. jūlija pēcpusdienā sanāca kupls mākslas draugu pulks, lai godinātu mākslas zinātnieci Eleonoru Šturmu viņas grāmatas atvēršanas brīdī.

Svētku brīdis mūzeja Modernisma zālē. No kreisās: Nacionālā mākslas mūzeja direktore Māra Lāce, apgāda "Mansards" vadītājs Jānis Oga, mākslas zinātnieks Māris Brancis un autore Eleonora Šturma

Rakstu krājums „50 gadus mākslai pa pēdām” nācis klajā apgādā „Mansards”, kur iedibināta serija „Trimdas māksla rakstos un attēlos”. Apceres par mākslu un māksliniekiem sakopojusi autore sadarbībā ar mākslas zinātnieku Māri Branci. Pēc Nikolaja Bulmaņa eseju krājuma „No vienas puses tā...”, kas iznāca pagājušā gada beigās, šī ir otrā serijas grāmata – apjomīga (400 lappuses), glīti iekārtota, iesieta cietos vākos.

Lielākā vērtība, protams, ir jaunās grāmatas satura bagātība. Būdama profesionāla mākslas vērtētāja, Eleonora Šturma latviešu mākslinieku gaitām sekojusi nu jau vairāk nekā piecdesmit gadu garumā, publicējusi atsauksmes par izstādēm un rakstus par māksliniekiem laikrakstā *Laiks* un citos latviešu trimdas izdevumos, bijusi nenogurstoša rakstu krājuma „Latvju Māksla” līdzveidotāja, un tagad sakopotā rakstu atlase sniedz dzīva, daudzveidīga un bagāta prodevēju rosināta, mākslas zinātniece sarakstījusi arī plašu savas dzīves stāstu „Autobiografija atmiņu plaiksnās”. Tajā brīnišķīgi atklājas citkārt principiālās un stingrās vērtētājas citas personības īpašības – asprātība, pašironija, labvēlība pret jebkādu radošu izpausmi un zinātkāre, kas Eleonorai Šturmai raksturīga vēl joprojām. Kad viņa ierodas Rīgā, arvien trūkst cesa atainojumu. Tā kā grāmata adresēta galvenokārt Latvijas lasītājiem, autore pievienojusi arī ievadu, kuŗā skaidro trimdas sabiedrības izveidošanos un attīstības gaitu, savukārt, izlaika – tik daudz jāpagūst redzēt, dzirdēt, iepazīt un apgūt.

Grāmatas atvēršanas sarīkojumam mūzeja vadība bija ierādījusi brīnišķīgu vietu – tas notika Modernisma zālē. Latviešu gleznotāju modernistu darbi ne tikai bija liecinieki šim mākslas vēsturē nozīmīgajam notikumam, bet arī itin simboliski ietvēra Eleonoru Šturmu un viņas mūža darbu savā lokā. Šis rakstu krājums taču ir vēl viens solis pretī vienota latviešu mākslas procesa apguvei, lai turpmāk nebūtu jārunā par latviešu mākslu dzimtenē un trimdā, bet abas šīs daļas, kaut atrauti eksistējušas, tiktu uztvertas un pētītas kā vienota gaita. Daudzu mākslinieku vārdi, kas līdz šim mākslas draugiem un arī profesionāļiem bijusi tikai skaņu kopa, nu ieguvuši konkrētu piepildījumu, jo, lasot precīzās, izsmeļošās apceres, mākslinieki šķiet ieguvuši miesu un asinis. Domājams, ka šī grāmata nesīs daudz jaunu atklāsmju un papildinās mūsu priekšstatus par latviešu likteņiem plašajā pasaulē.

Eleonoras Šturmas viesu pulkā bija turpat visu mākslas nozaru pārstāvji: mūziķi – instrumentālisti un vokālisti, komponisti un mūzikas zinātnieki, dažādu paaudžu gleznotāji un grafiķi, fotomākslinieki, mākslas vēsturnieki, rakstnieki un literātūras pētnieki, vesela plejada ārzemju latviešu. Ikkatru no viņiem ar grāmatas autori saista kādas personiskas atmiņas par sastapšanos vienā vai otrā okeana krastā, kopīgas intereses vai mākslas ievirzes. Asprātīgi un sirsnīgi darba amosfairu, kas valdījusi šīs grāmatas sagatavošanas laikā, raksturoja autores draudzene, izcilā vijolniece Rasma Lielmane. Viņas vērojumi, kas tapuši, ilgus gadus pa laikam dzīvojot vienā dzīvoklī, klausītājiem uzbūra arī Eleonoras

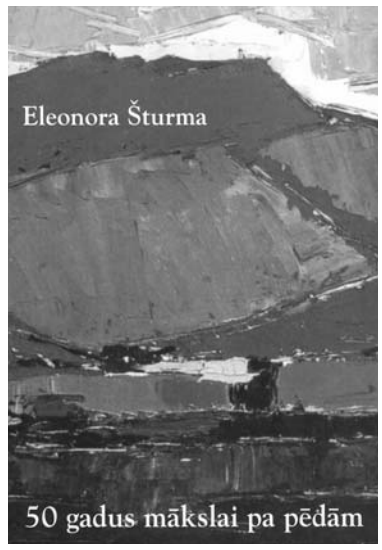

dedzīgo aizrautību ikdienas gaitās, lielo atbildības izjūtu un mākslas mīlestību.

Autore klātesošos iepriecināja ar autobiografijas fragmenta lasījumu, un tas ne vienu vien klausītāju iekārdināja drīzāk ķerties pie grāmatas nopietnas lasīšanas. Sekoja apsveikumi un ziedu veltes, rinda pēc autografiem. Tos nācās rakstīt pāris stundu garumā. Pēc tam, dažu tuvāko draugu pavadīta, dāvāto ziedu klēpi Eleonora Šturma nolika Brīvības pieminekļa pakājē.

Redakcija priecājas par „Mansarda” izdoto rakstu kopojumu „50 gadus mākslai pa pēdām” un gaida no savas autores jaunas apceres.

Gundega Saulīte

Dīpīši un skaistie baltieši

The Long Road Home, The Aftermath of the Second World War, Ben Shephard; Publisher: Alfred A. Knopf

(Nobeigums)

Latviešus sevišķi slavē par viņu demokratisko praksi ik pēc sešiem mēnešiem pārvēlēt nometnes domi, valdi un komandantu. Melnais tirgus bija aktīvs visās nometnēs, bet žīdu dīpīšu nometni Belsenē Nahums Goldmans, viens no cionistu kustības vecākiem, uzskata par “centru vienam no lieliem melnā tirgus grupējumiem Eiropā”. Liekas, baltiešu centieni šajā ziņā bija niecīgi, kaut kārtības sargi kādā Lībekas nometnē reiz uzgājuši slēptuvi ar 109 (!) dzīvām (!) cūkām, ar ko it kā veselu nedēļu varētu pabarot gandrīz 91 000 cilvēku. Arestēja 67 latviešus un lietuviešus. (Nesen rādītajā mūziklā „Eslingena” bija redzams, kā populārā melnā tirgus transporta līdzeklī – bērnu ratiņos – spekulanti pārved sivēnu. Kandžas vai „ļergas” darītavas arī nebija retums.)

Sākumā sabiedrotie nezināja, ko darīt ar milzum lielo skaitu dīpīšu, kuŗi atteicās repatriēties un arvien atradās Vācijā. Dzīvodami nometnēs, tie nenesa nekādu manāmu labumu Vācijai, viņi nevēlējās palikt Vācijā, patērēja daudz resursu un līdz ar to būtiski kavēja Vācijas tautsaimniecības atlabšanu. Taču Rietumu sabiedrotajiem pašiem trūka darbaspēka, sevišķi zemākos un nepatīkamos darbos slimnīcās, mājsaimniecībās, raktuvēs, lauksaimniecībā, tekstila rūpnīcās (Lielbritanijā), mežsaimniecībā un būvniecībā. Viņi saskatīja labu darbaspēka potenciālu atlikušajos dīpīšos.

Briti baltiešus novērtēja ne tikai kā visvēlamākos strādniekus, bet arī kā labu, piemērotu un viegli asimilējamu resursu „sugas vairošanai”, lai papildinātu britu populāciju. Lielbritanija un Austrālija viņus izmantoja kā ledlaužus, kas lauztu vietējo pretestību imigrācijai. Lielbritanijā tās bija jaunas, neprecētas sievietes, t.s. Baltijas gulbīši (*The Baltic Cygnets*). Pirmā grupa ar 96 „gulbītēm” ieradās Tilburijas ostā 1946. gada 19. oktobrī. Grāmatas autors lakoniski piebilst, ka „gulbītes”, saģērbušās savās elegantākās cepurēs un mēteļos, neatgādināja nabadzīgas bēgles. Gadu vēlāk Austrālijā ieradās pirmie „ar roku” atlasīti, 15 – 35 gadu veci 843 „Skaistie baltieši” (*The Beautiful Balts*), kuŗu fotografijas presē palīdzēja „pārdot imigrāciju Austrālijas iedzīvotājiem”.

Diemžēl baltiešu samērā augstais izglītības līmenis ne vienmēr nāca viņiem par labu. Patvēruma zemēs bija aizdomas, ka šī inteliģence centīsies iekļūt profesijās, kuŗās it kā netrūka darbaspēka. Vairāki dīpīši ar doktoru gradiem drīz vien sevi pārkvalificējuši par kārtīgiem proletāriešiem! (Kanadā, piemēram, kāds labi izglītots latviešu dīpītis uzdevās par vistu speciālistu, lai arī zināja tikai, ka vista šķiļas no olas, kā tā garšo un kā izskatāss un ko vislabprātāk dara!)

Īsā epilogā autors apraksta, kas noticis ar dīpīšiem viņu jaunajās mājās. Lielākai daļai, bet nekādā gadījumā ne visiem, ceļojums beidzās laimīgi. Pēc komūnisma sabrukuma reti kāds ir atgriezies dzimtajā zemē. Autors izceļ Valda Adamkusa atgriešanos Lietuvā un ievēlēšanu par prezidentu 1998. gadā, bet pārsteidzoši nepiemin nedz Vairu Vīķi-Freibergu, kuŗa atgriezās no Kanadas un kuŗu ievēlēja par Latvijas prezidenti maksimāli atļautajos divos termiņos pēc kārtas – no 1999. līdz 2007. gadam, nedz Tomasu Hendriku Ilvesu, kaut ne īstu dīpīti, taču trimdā (Zviedrijā) dzimušu pašreizējo Igaunijas prezidentu.

Tomēr – teicama grāmata!

Valdis Liepiņš,
bijušais dīpītis Blombergas nometnē, atgriezies Latvijā caur Angliju un Kanadu

NOVADU ZIŅAS

Jaunpiebaldzēnu svētki – „Pa saules ceļu”

Jaunpiebalgā prot sagaidīt un svinēt svētkus, dāsni uzņemt ciemiņus un svētku kopībā apjaust pamatvērtības. Pirmais Pasaules jaunpiebaldzēnu salidojums 3. un 4.jūlijā iezīmēja novada dzīvē svarīgus notikumus.

Fotografa Artūra Dulbes uzņēmums – Jaunpiebalgas veikalā 1930. gadā

Svētku moto bija „Pa saules ceļu”, un programma bija veidota, pakļaujoties saules ritumam. Svētku režisore, kultūras nama direktore Vēsma Skutāne bija izveidojusi mākslinieciskо kopsaucēju svētkiem – saules ceļu dienas ritumā. Tieši svētku sadalījums saullēkta, rīta, pusdienlaika, launaga, vakara un saulrieta epizodos deva iespēju izjust dienas gaitu, kas pielīdzināta zemnieka darba solim.

Māksliniece, Jaunpiebalgas novada domes kultūras komitejas vadītāja Sandra Strēle saka: „Saules motīvs pāri visam – pasauli padarot gaišu un priecīgu.” Jaunpiebalgas centrā pie dažām mājām no ziediem savīti rotājumu apļi – tas rada svētku noskaņu. Sandras gleznotā „Saule” arī ir šo svētku mākslinieciskais tēls.

Viņķu kalnā 4.35 no rīta atklāj svētkus, un šis brīdis ir veidots kā rituāls, kuŗā varam saņemt saules spēku un svētību visai dienai, sagaidot saullēktu caur saules vārtiem, klausoties jaunpiebaldzēnu folkloras kopas dziedātajās tautasdziesmās par sauli, un noskatīties, kā Jaunpiebalgas vīri baltās lina drānās kalna galā pļauj zāli. Mūs cienā ar svaigu pienu, pašu ceptu rudzu maizi, kam pāri pārklāts svaigi mests jaunais medus. Kalna galā skan saulei un cilvēkiem veltīti Sandras Strēles vēlējuma vārdi, lai mūsu sirdis staro cita pret citu – kā nupat austošā saule, lai mūsu laime ir mūsu mājas, ģimene, lai esam stipri savā kopībā, savā zemītē un mācāmies kopt senču tikumus. Saules vārtos vērdamies, Viņķu kalna galā smeļamies rītausmas spēku.

Svētki turpinās pie Jaunpiebalgas domes, kur tiek iesvētīts Jaunpiebalgas novada ģerbonis un karogs; to izstrādājis novadnieks, mākslinieks Laimonis Šēnbergs. Svētbrīdi vada mācītāji Artis Eglītis un Intars Jonītis, karogu iesvētījot un kopā ar klātesošiem nodziedot „Dievs, svētī Latviju!”.

Koŗa dziesmas, tautasdejas. Ir iespēja viesiem kalt monētu, iegādāties amatnieku darinājumus, noklausīties dzimtu sadziedāšanos, ar zirga pajūgu braukt ekskursijā pa Jaunpiebalgu, aplūkot izstāžu zālē „Velves” mākslas darbu ekspozīciju.

Svētku laukumā zem čuguna katla liesmo pagales – saimniece tur vāra jēra zupu. Viesi ēd un saka – garšojot, bet pati vārītāja atzīst, ka „pasaule jau ir skaista, bet tik skaistas vietas kā Jaunpiebalga nav nekur.”

„Ticība, cerība, mīlestība” ir vārdi, kas attiecināmi uz notikumiem pie Jaunpiebalgas Sv. Toma ev. lut. baznīcas – svētbrīdi pie K. Zāles pieminekļa un koncertu baznīcā, kur skan arī E. Dārziņa „Melancholiskais valsis”, mūzicē Jaunpiebalgas mūzikas skolas bērni.

Par jaunpiebaldzēnu likteņgaitām un ceļiem pasaulē tagad stāsta grāmata „No Viņķu kalna līdz Skrāģu krogam”, un tās atvēršanā vēsturniece Vēsma Johansone pastāstīja: „”Pasaules jaunpiebaldzēnu salaidojumam gatavojoties, saņēmu vēstuli no Ilgas Grants kundzes, dzimušas Šmits, no Vašingtonas pavalsts Olimpijas pilsētas ASV. Viņa ir jaunpiebaldziete un vēlējās domās būt kopā ar mums. Šodien uz altāŗa ir viņas gādātie baltie rožu ziedi. Vienalga, kur mēs esam, pa saules ceļu ejam pa vienam vai kopā, mēs jūtamies vienoti. Ilga Grants teica – es esmu Piebalgas meitene! Jaunpiebaldziete vēlējās būt kopā ar mums svētkos, un tāpēc šie skaistie rožu ziedi uz altāŗa. Viņa atsūtījusi arī vērtīgu vēsturisku Jaunpiebalgas dzīves fotografiju, kuŗas autors ir slavens jaunpiebaldzēns Artūrs Dulbe. Izglītību ieguvis Krievijā, viņš atgriezās dzimtajā Jaunpiebalgā ar fotoaparātu, lai iemūžinātu jaunpiebaldzēnu dzīves mirkļus no šūpuļa līdz kapam.

Launaga laikā svētku viesi tika aicināti uz pirmās latviešu operas „Baņuta” mūzeja atklāšanu Zosēnu pagasta Skrāģu krogā, bet vakara un saulrieta stundas piederēja Jaunpiebalgas vidusskolas absolventu salidojumam un skolas 65 gadu jubilejai.

Gribas cerēt, ka šo skaisto novadu neviens labprātīgi nedomās atstāt, lai meklētu laimi citur, jo, tāpat kā ik gadus stārķi atgriežas, lai laistu pasaulē jaunos stārķēnus, tā piebaldzēnu dzimtas droši un pamatīgi vij savas ligzdas, audzina bērnus un kopj savu zemi.

Saulrietā, tāpat kā saullēktā, jaunpiebaldzēni izdzied tautasdziesmas, un saulrieta vārdi ir kā labs vēlējums visiem svētku viesiem – SPĪDĒT, MIRDZĒT, TURPINĀTIES!

Dace Micāne-Zālīte

Krustvārdu mīkla

Sastādījis **Ēvalds Krolls**

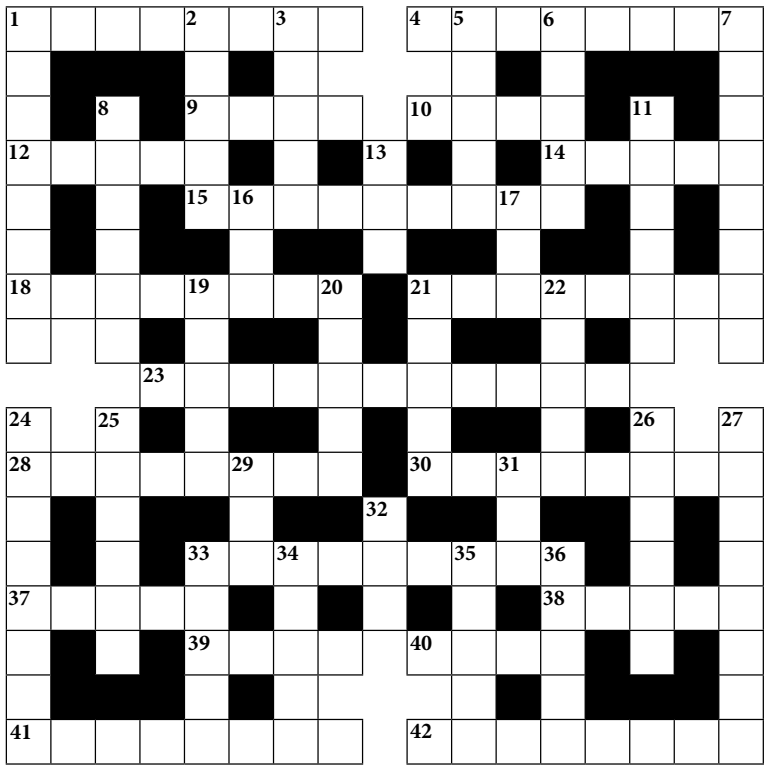

Līmeniski. 1. Dzirnavas. 4. Italiešu komponists, vijolnieks. 9. Ilguma ziņā mazas. 10. Ārējā josla. 12. Vīrieša vārds (apr.). 14. Likt priekšmetus citu uz cita. 15. Laukums ziemas sportam. 18. Oficiāla atkāpšanās no amata. 21. Vieta aiz durvīm. 23. Kosmētikas izstrādājumi. 28. Patīkama laika pavadīšana. 30. Eiropas valsts. 33. Persona, kam ir noteicošā vara valstī. 37. Mūzikāli drāmatisks sacerējums. 38. Samērā sen. 39. Lakstaugi šķiedras un eļļas ieguvei. 40. Valsts Dienvidamerikā. 41. Raganas. 42. Reliģijā – vieta, kur cilvēki pēc nāves bauda svētlaimi.

Stateniski. 1. Trubadūru apsveikuma dziesma mīļotajai. 2. Čemurziežu dzimtas augs, kuŗa sēklas satur smaržīgu ēterisku eļļu. 3. Jūrmalas pilsētas daļa. 5. Upe Kurzemē. 6. Zivs kauls. 7. Mākslas darbu sakopojumi publiskai apskatei. 8. Pīti priekšmeti. 11. Tas, no kā kas sastāv. 13. Starptautisks briesmu signāls. 16. Pieļāvuma saiklis. 17. Mirdz, spīd. 19. Ziedkopa – salikts ķekars. 20. Sievietes vārds (martā). 21. Negodīgs, arī riskants darījums. 22. Ritmiski kustēties, pieskaņojoties mūzikai. 24. Stīgu sitaminstrumenti. 25. Ātri virzīties uz priekšu; traukties. 26. Ļoti smalka nianse. 27. No ūdens, etiķa un garšvielām gatavots šķidrums produktu konservēšanai. 29. Amazones kr. pieteka Kolumbijā un Brazīlijā. 31. Veic darbības pirmo posmu. 32. Starptautiska organizācija. 33. Pilsēta Ziemeļvidzemē. 34. Sens ierocis. 35. Publicistisks apcerējums. 36. Zivīm plāna vēdekļveida plēksne līdzsvara noturēšanai peldot.

Krustvārdu mīklas (*BL* Nr. 26) atrisinājums

Līmeniski. 7. Valmiera. 8. Austeres. 10. Debets. 11. Marss. 13. Lagosa. 14. Alas. 15. Siet. 16. Saites. 18. Sairas. 20. Steks. 23. Kito. 25. Osis. 27. Pajas. 28. Spainis. 29. Stats. 30. Silva. 33. Kremona. 34. Opals. 36. Etna. 37. Sika. 38. Velsa. 40. Pikaso. 43. Seksta. 45. Lits. 47. Skat. 48. Ķibele. 49. Sēkla. 50. Iecava. 51. Strutene. 52. Variants.

Stateniski. 1. Kliegt. 2. Liesas. 3. Lamas. 4. Farss. 5. Stalts. 6. Aragvi. 7. Vietalva. 9. Saskaņot. 11. Mats. 12. Sils. 17. Ezis. 19. Avis. 21. Trapene. 22. Kantons. 23. Kalve. 24. Osaka. 25. Ostas. 26. Stīpa. 31. Individs. 32. Atis. 34. Okte. 35. Lietavas. 38. Vats. 39. Arka. 41. Alegri. 42. Olekts. 43. Stiķis. 44. Kacens. 46. Sēnes. 47. Slavi.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Saldus novada dome ar uzņēmumu SIA “Arčers”noslēgusi līgumu par mākslas un mūzikas skolas būvniecību. Plānots, ka būvniecību pabeigs pēc pusotra gada, iztērējot 4,2 miljonus latu.

Užavas baptistu draudze 22. septembrī svinēs savu 150. gadskārtu. Par godu šim notikumam draudze atjauno dievnamu tā, lai tas izskatītos kā pirmsākumos. Draudze izveidota 1861. gadā, bet lūgšanu nams uzcelts 1888. gadā.

Kultūras namā “Lielvārde” aizvadīta kārtējā valsts asinsdonoru centra organizētā asins donoru diena. Ziedot savas asinis vēlējās rekordskaits lielvārdiešu – kultūras namā ieradās ap 100 vietējo iedzīvotāju.

Jaungulbenes un Līgo pagastā noritēja studentu prakse – viņi praktiski apguva mērnieka profesiju. Studentu uzdevums bija noskaidrot un attēlot kartēs viensētu apdzīvotību, arī to, vai ir saglabātas ierīkotās robežzīmes.

Lai popularizētu aitkopības nozari, Latvijas aitu audzētāju asociācija rīkoja “Aitu dienas 2011”. Šogad tās notika Rūjienas novada Jeru pagasta “Klimpās”. Piedalījās arī aitu audzētāji no ārvalstīm.

Jaunjelgavā, Daugavas krastā, sākta upes krasta un dambja atjaunošana. Kad darbu pabeigs, pilsētas iedzīvotājiem un tūristiem būs iespēja priecāties par skaisto ainavu, kas paveŗas no dambja, un ērti piekļūt pie upes.

Ja Talsu novada dome territorijas apsaimniekošanai gadā nepiešķirs ap 10 000 latu, pieeja rumbai domes deputātiem būs slēgta, bet pārējiem apmeklētājiem sezonā – tikai par samaksu, paziņojis uzņēmuma “Abavas rumba” īpašnieks Aigars Šturma. Konflikts starp A. Šturmu un Talsu novada domi ilgst jau vairākus gadus. Abavas rumbai piešķirtais statuss apliecina, ka tās apsaimniekošanā būtu jāiegulda arī valsts līdzekļi.

Kolkā un Mērsragā notika Jūras svētki. Mērsragā ne tikai izcīnīja Neptūna kausus makšķerēšanā un zolītē, bet notika arī sporta atrakcijas par godu jūras valdniekam. Bet Kolkā bija plašs koncerts.

Cīravas arodvidusskola ieguvusi galveno balvu „Droša skola”. Konkursam bija saņemti 13 Latvijas profesionālo izglītības iestāžu pieteikumi. Skolas tika izvērtētas pēc audzēkņu panākumiem elektroniskā darba aizsardzības spēlē, pēc Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību organizētā konkursa *Profs* rezultātiem un skolu pašvērtējuma anketām.

Rēzeknes pilsētas domes konferenču zālē notika projekta „Harmoniska pārrobežu sadarbība satiksmes drošības uzlabošanai Latvijas un Lietuvas pierobežas reģionos” nobeiguma konference „Ieguvumi un perspektīvas, nav laika zaudēt”.

Jēkabpili pilsētas svētkos 2. un 3. jūlijā apmeklēja Lietuvas Rokišķu rajona pašvaldības delegācija un Polijas sadraudzības pilsētas *Sokolow Podlaski* pašvaldības delegācija. Ar Polijas pilsētas mēru tika pārrunāta abu pilsētu ekonomiskā attīstība un sadarbība.

Valmieras autoostai paredzēta rekonstrukcija. SIA “VTU Valmiera” izsludinājusi konkursu, kuŗā aicina piedalīties atbilstīgi sertificētas fiziskas un juridiskas personas vai personu grupas.

Valkas pilsētas domē notika otrā apaļā galda diskusija “Eiropas Brīvprātīgā darba gada 2011” ietvaros. Šādas diskusijas tiek rīkotas piecos Latvijas plānošanas reģionos – Daugavpilī, Valkā, Jelgavā, Ventspilī un Rīgā.

Rēzeknē 7. augustā jau otro reizi notiks “Ratiņu parāde 2011.” Tā būs iekļauta pilsētas svētku sarīkojumu programmā. Vecākiem kopā ar bērniem tiek dota iespēja parādīt savus talantus, fantaiju un mīlestību.

Balvos no 7. līdz 10. jūlijam norisinājās 3.starptautiskais klasiskās drāmaturģijas amatieŗteātŗu festivāls ĶIRŠU DĀRZS 2011. Piedalījās teātŗi no Latvijas 13 novadiem un no Lietuvas.

Īsziņas sagatavojušas **M. Linde** un **V. Berkina**

Pārmaiņas Grandrapidu latviešu katoļu draudzē

Grandrapidu latviešu katoļu draudzi nodibināja latviešu katoļi, kuŗi 1950./51. gadā iebrauca no Vācijas. Viens no pirmajiem latviešu katoļiem, kuŗi ieradās Grandrapidos, bija Vladislavs Gorsvāns. Pēc viņa iniciātīvas 1950. gada 17. decembrī Grandrapidos notika pirmais katoļu dievkalpojums. To vadīt viņš aicināja prāvestu Pēteri Bojāru no Čikāgas. Radās ideja nodibināt savu draudzi, tūlīt arī ievēlot rīcības un dāmu komiteju. Par draudzes priesteri nolēma aicināt prāvestu Staņislavu Matīsu no Vācijas. Viņš iebrauca Grandrapidos 1951. gada 2. februārī, un jau 4. februārī vadīja pirmo dievkalpojumu Sv. Andreja katedrāles telpās. Vietējās diecēzes bīskaps Francis Hāss (*Haas*) lūdza prāvestu S. Matīsu aprūpēt latviešu katoļu kopu Grandrapidos. Tajā pašā laikā bīskaps F. Hāss, sazinoties ar prelātu Eduardu Stukeli, kas dzīvoja Ņujorkā un daudziem sagādāja iespēju ieceļot Amerikā, aicināja no Vācijas uz Grandrapidiem bīskapu Jāzepu Rancānu. Viņš ieradās 1951. gada 21. martā un apmetās pie karmelītu mūķenēm Sv. Annas mājā. J. Rancāns bija šīs mājas kapellāns līdz aiziešanai mūžībā 1969. gada 2. decembrī. Šajā namā bīskapu J. Rancānu ļoti cienīja un par viņu rūpējās. Bīskapa F. Hāsa sliktās veselības dēļ bīskaps J. Rancāns apmeklēja daudzas šīs diecēzes amerikāņu draudzes, vadot iestiprināšanas sakramenta rituālu, iepazinās un sadraudzējās ar amerikāņu priesteŗiem. Viņš visus aicināja lūgt par Latviju.

Līdz ar prāvesta S. Matīsa un bīskapa J. Rancāna ierašanos sākās draudzes garīgās un sabiedriskās dzīves organizēšana. Dievkalpojumi 1951. gadā vēl notika Sv. Andreja katedrāles telpās, bet no 1952. līdz 1954. gadam atsevišķā diecēzei piederošā ēkā. Draudzei radās vēlēšanās iegādāties savu baznīcu, un šim nolūkam vāca līdzekļus, rīkojot bazārus un izlozes. Baznīcu nopirka 1954. gadā no amerikāņu draudzes, kas sev cēla jaunu baznīcu. Pirmais dievkalpojums šai baznīcā *Mount Vernon* ielā notika 1954. gada 19. septembrī. Draudze tajā palika līdz 1961. gadam, kad ēku atpirka valdība, jo tieši šai vietā bija ieplānota jauna šoseja. Pēdējais dievkalpojums šajā baznīcā bija 1961. gada 20. maijā. Draudzei laimējās iegādāties turpat tuvumā baznīcu no zviedru evaņģeliskās draudzes (507 *Broadway*), un pāris mēnešus vēlāk, 1961. gada 29. oktobrī, notika pirmais dievkalpojums.

Pēc bīskapa J. Rancāna ierosinājuma 1954. gada 14. un 15. augustā delegāti no katoļu kopām Amerikā nodibināja Amerikas latviešu katoļu apvienību. Grandrapidi tolaik bija tāds kā katoļu sabiedriskais centrs, tika rīkotas daudzas priesteŗu un sabiedrisko darbinieku konferences. Bīskaps J. Rancāns bija ļoti sabiedrisks, viņš piedalījās sarīkojumos, daudz ceļoja, viesojās lielākajos latviešu centros Amerikā un Kanadā. Ļauna slimība pārtrauca viņa aktīvo darbošanos dzīves pēdējos mēnešos, bet viņa prāts palika skaidrs līdz mūža pēdējai dienai. Bīskapa bēres bija svinīgas, bērinieku skaits liels. Viņu apbedīja vietējā kapsētā bīskapu nodaļā. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas bīskapa mirstīgās atliekas aizveda uz Latviju un 1995. gada 3. jūnijā apbedīja Aglonas bazilikā.

Prāvests S. Matīss aizgāja mūžībā 1981. gada 9. jūlijā. Amerikā nebija neviena latviešu priesteŗa, kas varētu viņu aizstāt. Vietējās diecēzes pārstāvji teica, ka latviešu mazā skaita un priesteŗu trūkuma dēļ nav iespējams mums priesteri atrast. Mums paziņoja, ka draudze var palikt savā baznīcā, bet priesteris jāmeklē pašiem. Draudzei laimējās priesteŗus atrast. Pirmais bija lietuviešu priesteris Eduards Statkus. Viņa tēva mājas atradās pie Kurzemes robežas, un viņš sevi uzskatīja par kurzemnieku, labi runāja latviski. Priesteris E. Statkus kalpoja mūsu draudzē līdz 1995. gada septembrim, kad slimības dēļ darbs bija jāpārtrauc. Viņš mira 1999. gada 26. decembrī.

Kopš 1995. gada septembŗa draudzē kalpoja pensionējies amerikāņu priesteris Edvins Plevka. Viņš liturģiju nolasīja angliski, draudze atbildēja latviski, tā tas turpinājās visus šos gadus, priesteŗiem mainoties. Priesteris E. Plevka aizgāja mūžībā 1999. gada 16. augustā. Neilgu laiku kalpoja pensionējies amerikāņu priesteris Edvards Kubiaks, vairāk nekā 90 gadu vecs, bet garā možs. No 2000. gada sākuma draudzē kalpoja pensionējies amerikāņu priesteris Jūdžīns Golas (*Eugene Golas*), taču viņš daudzo gadu un vārgās veselības dēļ dievkalpojumus turpmāk vairs nevarēs vadīt. Parasti, ja kāds no iepriekš minētiem priesteŗiem dievkalpojumu nevarēja vadīt, aicināja lietuviešu izcelsmes priesteri Denni Morrovu.

Gadiem ritot, draudzes locekļu skaits pamazām saruka, baznīcas ēka novecojās, bija nepieciešami remonti. Šī iemesla dēļ mums pirms četriem gadiem bija jāatsakās īrēt dzīvokļu māja blakus baznīcai. Kļuva skaidrs, ka šo baznīcu vairs nevarēsim paturēt. Ar diecēzes atļauju paziņojām, ka baznīcas ēka tiek pārdota. Slikto ekonomisko apstākļu dēļ draudzei izdevās pārdot šo īpašumu tikai š. g. maija vidū. Ar vietējā bīskapa un Grandrapidu latviešu biedrības piekrišanu draudze nolēma pārcelties uz latviešu biedrības nama apakšējo stāvu. Tur vienā zāles galā izveidojot mazu kapliču, ko pa nedēļas vidu aizslēdz, atlikušo daļu var izmantot citām vajadzībām.

Kamēr notika pārvākšanās darbi, aizdegās baznīcas jumts. Par laimi ātri ieradās ugunsdzēsēji un liesmas nodzēsa, viņi izvāca no baznīcas piederumus, arī gleznas, ko aizveda pāri ielai uz tur esošo katoļu baznīcu. Jaunie īpašnieki baznīcu atjaunos.

Pēdējais dievkalpojums šinī baznīcā, ko vadīt bija apsolījies vietējais bīskaps, nevarēja notikt. Šim dievkalpojumam vietējā lietuviešu baznīca piedāvāja savu baznīcu. Diecēzes bīskaps Valters Hurlejs *(Walter Hurley)* vadīja kopēju dievkalpojumu lietuviešu un mūsu draudzei, lasījumi un dziesmas bija lietuviski un latviski. Pēc dievkalpojuma lietuviešu draudzes Sv. Pēteŗa un Sv. Pāvila baznīcas sabiedriskajās telpās Sālzemnieku ģimene dēla Pēteŗa, profesionāla pavāra vadībā, bija sagatavojusi bagātīgu maltīti. Acis priecēja skaistie galda greznojumi.

Par godu šai dienai tika teiktas uzrunas. Draudzes pārstāvis, šī raksta autors, īsumā atgādināja draudzes vēsturi, pateicās diecēzes bīskapiem un priesteŗiem par atbalstu draudzei kopš aizritējušā gadsimta 50. gadiem, un pasniedza bīskapam V. Hurlejam čeku, draudzes ziedojumu diecēzei no ienākumiem, ko draudze saņēma par pārdoto baznīcu. Bīskaps to pieņēma ar pateicību, novēlot draudzei visu labāko jaunajās mājās, latviešu biedrībā. Latviešu biedrības priekšniece Dr. Līga Gonzalesa apsveica draudzi un pauda prieku par draudzes pārcelšanos uz biedrību. Pirmais draudzes dievkalpojums latviešu biedrībā notika 3. jūlijā. To vadīja ilggadējais draudzes labvēlis prāvests Dennis Morrovs. Tā kā draudzes līdzšinējais priesteris vairs nevarēs dievkalpojumus vadīt, tad no 31. jūlija tos vadīs vietējās diecēzes pakistāniešu izcelsmes priesteris Ajubs Nasars.

Draudzes sirds ir dāmu komitejas. Ir divas dāmu komitejas, kas darbojas rotācijas secībā, katru otro gadu. Vienas komitejas priekšniece ir Lūcija Sālzemniece, viņas palīdzes – Lonija Bogdana, Anna Dauksta, Marija Felkere un Lūcija Gerrita. Otras komitejas priekšniece ir Paulīne Zadvinska, palīdzes – Tina Āboliņa, Česa Cibulska, Lidija Tarbunas, Terēze Vāvere, Marija Visocka un Vera Visocka.

Draudzes vīru komitejas priekšnieks ir Dr. Zigfrīds Zadvinskis, kasieris – Broņislavs Visockis, locekļi – Stenlijs Sālzemnieks, Vitālijs Tarbunas, Jāzeps Virbulis un Vladislavs Visockis.

Revīzijas komitejas priekšnieks ir Vitālijs Tarbunas, locekļi – Jānis Rikāns un Terēze Vāvere.

Draudzes grāmatvede un kasieŗa vietniece ir Marija Visocka. Draudzes ērģelnieks – Jānis Rikāns.

Tagad diemžēl vairs nevienai katoļu draudzei vai kopai Amerikā un Kanadā nav savas baznīcas.

Dr. Zigfrīds Zadvinskis

Izlaidums un mācību gada beigas Mineapoles-St. Paulas latviešu skolā

Mineapoles un St. Paulas latviešu skolas saimei pēdējā mācību gada diena un izlaidums bija 21. maijā. Skolā šajā mācību gadā mācījās 29 deviņpadsmit ģimeņu audzēkņi no trīs līdz četrpadsmit gadu vecumam. Skolu absolvēja Skaidrīte Beķere un Laura Vīksniņa.

Skolā strādāja 14 skolotāji un pieci palīgi: Indra Halvorsone, Skaidrīte Štolcere, Namejs Beķeris, Vija Treiberga, Māris Bergmanis, Ivars Zemmels, Baiba Kukute, Āva Bērziņa, Ilze Garoza, Inta Lāčplēse, Rita Pelēce, Dāvids Sarma, Nora Lunda, Kristīne Kontere, Laura Kontere, Zinta Pone, Māra Treiberga, Ingrīda Erdmane, Kristīne Girba un Ruta Kubita. Skolotāji izdalīja skolēniem liecības un apliecības.

Skolas vecāku padomē darbojās Silvia Beķere, Eva Tone, Laima Dingleja (*Dingley*) un Ansis Vīksniņš.

Skolas mācību gada beigu un izlaiduma svinību sākumā skolas absolventes kopā ar vecāko klašu audzēkņiem ienesa karogu. Pēc tam absolventes ieveda visus skolēnus un skolotājus.

Draudzes mācītājai Maija Cepure-Zemmela teica īsu, mīļu uzrunu un aicināja nodziedāt Latvijas valsts himnu „Dievs, svētī Latviju!"

Skolas pārzine savā runā atgādināja, ka šogad tika svinēta skolas 60 gadu jubileja, kuŗā piedalījās liels pulks latviešu. Skola darbojas, jo ir labi skolotāji, vecāki un jauki bērni. Mēs lepojamies, ka skolas audzēkņi labprāt piedalās lugu izrādēs, ALAs rīkotajā Rumaka lasīšanas konkursā un pārbaudījumos. Skolas audzēkņi katru gadu piedalās „Tautību festivālā".

Latvijas pirmais prezidents ir teicis, ka nav iespējams saskaitīt visas tās rokas, kas palīdzējušas Latvijai. Arī mūsu skolā visus šos gadus strādājuši un darbojušies palīgi, labvēļi, atbalstītāji, gādājot par bērnu un skolas labklājību. Savas runas beigās pārzine pateicās skolotājiem, audzēkņiem, vecākiem un atbalstītājiem. Visi skolotāji saņēma pa rozei.

Skolas absolventes karogu pasniedza 7. klases audzēknim Zigurdam Beķerim.

Absolventu klases audzinātāja Indra Halvorsone pieminēja, ka daudz kam ir divas puses – sūrā un patīkamā. Šī gada absolventēm varētu piemērot izteicienu: „Divi vienā". Meitenēm ir divas valodas, divas skolas, divas sabiedrības, kas noteikti ir labāk nekā tikai viena.

Mineapoles-St. Paulas latviešu skolas absolventes Skaidrīte Beķere (pa kreisi) un Laura Vīksniņa

Absolventes saņēma skolas beigšanas apliecības, dāvanas, viņas apsveica skolas vecāku padomes, draudzes dāmu saimes, Latvijas organizāciju apvienības Minesotā un dievtuŗu sadraudzes pārstāvji.

Beidzot pie mikrofona tika aicinātas absolventes Skaidrīte Beķere un Laura Vīksniņa.

Skaidrīte Beķere uzsvēra, cik liela nozīme viņas dzīvē bijusi skolai, lai iemācītos apzināties savu latvietību, un atzina, ka ne vienmēr pratusi to novērtēt. Prieks bijis uzzināt, ka latviešu vēsturē ir daudz sieviešu varoņu, kuŗām vērts līdzināties. Skaidrīte pieminēja Lauru Ramani, savu krustmāti, kas arī mācījās latviešu skolā, latviešu nometnē, Gaŗezera Vasaras vidusskolā, protams arī amerikāņu skolā, studēja universitātē, tagad strādā kosultāciju firmā un kļuvusi par Latvijas goda kosuli Mineapolē, un piebilda, ka krustmāte viņai ir paraugs.

Laura Vīksniņa arī sacīja, ka latviešu skolas gadi viņai būs neaizmirstami. Ļoti patikušas Ziemsvētku lugas, kuŗās tēlojusi princesi, tautasdejas, koklēšana, dažādie projekti: lasīšanas, PBLA projekts, Lāčplēša projekts. Skolā viņa mācījusies Latvijas ģeografiju, vēsturi un literātūru. Apgūtās zināšanas palīdzējušas apzināties savu izcelsmi. Viņas vecvecāki dzīvojuši Nītaurē un Morē. Netālu no Nītaures atrodas lauku saiminiecība „Vīksniņi".

Iznesa karogus, un apmeklētāji noskatījās priekšnesumus – latviešu tautasdeju „Gredzentiņš", ainu no Annas Brigaderes lugas „Sprīdītis", uzvedumu „Vai laiks celties?", noklausījās kokļu ansambli atskaņojam tautasdziesmu „Tumsa, tumsa, kas par tumsu", rindas no dzejoļa „Pavasaris", latviešu tautasdziesmas, mazāko bērnu ansambļa dziedāto „Cielava, baltgalve" un lielāko dziedātāju grupas dziedāto tautasdziesmu „Skaņi, skaņi, es dziedāju".

Skaisti skanēja kopējā dziesma „Daugav' abas malas", sarīkojuma apmeklētājiem sadodoties rokās.

Skolas saimes sagādātajā izlaiduma mielastā lejas telpās apsveica vairākus jubilārus.

Paldies visiem skolotājiem, vecākiem, skolēniem, par ļoti darbīgu mācību gadu.

Skolas pārzine
Laila Švalbe

Zāļu vakara koncerts Klīvlandē

Jau trešo gadu pēc kārtas klīvlandiešiem ir divi Jāņu sarīkojumi. Par tradiciju kļuvuši Klīvlandes Daugavas Vanagu apvienības un Golfa kluba rīkotie Jāņi Breksvilas parkā pēc golfa sacensībām. Latvieši pulcējas paviljonā pie lielā kamīna, dzeŗ alu, cep desiņas un dziedot „daudzina Jānīti". Dziedāšanu un apdziedāšanos parasti vada Jānis Vasks.

Klīvlandes latviešu biedrība rīko koncertu Jāņos, tieši 23. vai 24. jūnijā, nevis tuvākajā nedēļas nogalē. Pērn Līgovakarā pa ceļam no Gaŗezera uz Toronto šeit viesojās ,,Lauku mūzikanti". Pirms diviem gadiem noskatījāmies mūzikālu izrādi „Laternu stundā", kuŗā piedalījās Raimonda Vazdika, Ieva Pļavniece un Ilze Grunte. Šogad zāļu vakarā tiešā ceļā no Latvijas Apvienotās draudzes namā koncerts bija „Mūzai".

Divas iepriekšējās reizes rīkot koncertus Jāņu laikā piedāvāja mākslinieki no Latvijas. Parasti tajā laikā koncertus nerīko, bet klausītāju netrūka, un šogad biedrības valde māksliniekus meklēja. Radošā apvienība „Mūza" bija piedāvājusi koncertu Klīvlandē jūlija vidū, jo plānoja savu turneju sākt Kanadā un tikai pēc tam apciemot latviešu centrus Amerikas austrumu pusē. Uzzinājuši par mūsu aicinājumu, viņi maršrutu mainīja un turneju sāka Klīvlandē.

Zenta Apīne ar palīgiem gādāja, lai 23. jūnijā draudzes nama zāli rotātu ozolzari, papardes un Jāņu vainagi. Starp zaļumiem mirgoja laternas. Klausītāji sāka ierasties jau stundu pirms izziņotā laika un drīz vien piepildīja visas vietas pie klātajiem galdiem. Lēšot, ka strādātāji nāk tieši no darba, vakariņas bija paredzētas pusseši un koncerts pusseptiņos. Saimnieces Ilzes Resnes vadībā bija sagatavota īsti latviska maltīte – cūkas cepetis ar skābiem kāpostiem un kartupeļu salātiem. Netrūka jāņusiera, pīrāgu, Aldaŗa alus un vīna.

„Mūzas" dalībnieki ir četri profesionāli mūziķi un divi teātŗa aktieŗi. Viņi vēlējās apceļot un iepazīt Amerikas un Kanadas ievērojamākās vietas, vienlaikus paviesojoties latviešu centros un draudzēs ar koncertu ,,Latviešu mūzikas pērles" un atsevišķu uzvedumu bērniem.

Pēc ,,Mūzas" koncerta Klīvlandē, no kreisās: Andris Poga, Maija Grendze, Aigars Apinis, Inga Siliņa, Kalvis Kampe, Nina Rasmusena, Anrijs Ivanovskis, Pēteris Endzelis, Francis Bauers

Turnejas rīkotājs, Latvijas Nacionālās operas obojists Pēteris Endzelis, atbrauca drīz pēc „Vilkaču mantinieces" izrādēm. Viņš mācījies Emīla Dārziņā mūzikas skolā, Liepājas mūzikas vidusskolā un Latvijas Mūzikas akadēmijā, bijis kamerorķestŗa *Kremerata Baltica* dalībnieks, 2010. gadā atzīts par labāko Latvijas Nacionālās operas orķestŗa mūziķi.

Fagotists Anrijs Ivanovskis mūzikas studijas sācis savā dzimtajā pilsētā Rīgā, vēlāk pārcēlies uz dzīvi Liepājā, kur mācījies mūzikas vidusskolā un strādājis Liepājas simfoniskajā orķestrī. Anrijs 2006. gadā iepazinies ar dāņu izcelmes flautisti Ninu Rasmusenu. Abi apprecējušies, un pašlaik Anrijs mācās maģistrantūrā Dānijas Karaliskajā konservātorijā Kopenhāgenā. Viņš bija Latvijas pārstāvis pirmajā interaktīvajā simfoniskā orķestŗa projektā *You Tube Symphony Ochestra* Karnegī zālē Ņujorkā.

Flautiste Nina Rasmusena dzimusi Dānijā, ar Latviju viņu saista dzimtas saknes – viņas vectēvs Olafs bija latvietis. Nina mācījusies Dānijā, Zviedrijā un Francijā, tagad daudz koncertē ar dažādiem simfoniskiem orķestŗiem. Nina, Anrijs un Pēteris 2006. gadā izveidoja pūšaminstrumentu trio *The Three Winds* un baznīcās atskaņoja baroka mūziku.

Andris Poga ir simfoniskā orķestŗa diriģents, izglītību ieguvis Rīgā un Vīnē, no 2007. līdz 2010. gadam vadījis profesionālo pūtēju orķestri „Rīga", bieži diriģējis Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, kā arī orķestŗus Francijā un citur Eiropā. A. Poga 2007. gadā saņēmis Latvijas Lielo mūzikas balvu un 2010. gadā uzvarējis Jevgeņija Svetlanova starptautiskā diriģentu konkursā.

Valmieras drāmas teātŗa aktrise Inga Siliņa dzimusi un izglītojusies Latvijas Kultūras akadēmijā Rīgā. Vairākkārt ieguvusi atzinību par spoži tēlotām lomām.

Aigars Apinis ir diplomēts aktieris un režisors. Strādājis Latvijas Nacionālajā teātrī, Jaunajā Rīgas teātrī, kopš 2008. gada ir Valmieras drāmas teātŗa aktieris.

„Mūzas" koncertprogrammas „Latviešu mūzikas pērles" vadītājs Aigars Apinis pastāstīja interesantus faktus par komponistiem, kuŗu darbus atskaņoja. Pirmais no tiem bija Andrejs Jurjāns. Visi četri „Mūzas" instrumentālisti (flautiste Nina Rasmusena, obojists Pēteris Endzelis, fagotists Andrijs Ivanovskis un koncertmeistars Andris Poga) atskaņoja A. Jurjāna „Jandālu", ko Emīls Zilberts aranžējis tieši šai grupai. Īpašu nokrāsu atskaņojumam piešķīra fagota skaņas. Ādolfa Skultes „Mūzikālas pārdomas" izjusti atskaņoja flautiste Nina Rasmusena un pianists Andris Poga. Nākamā mūzikas pērle bija Jāņa Mediņa „Ārija", arī E. Zilberta sabalsojumā četriem instrumentiem. Visjaunākās no izvēlētajām kompozicijām bija Romualda Karlsona „Trīs latviešu tautasdziesmu apdares fagotam", ko atskaņoja Anrijs Ivanovskis un pianists Andris Poga. Klausītājus sajūsmināja Pēteŗa Endzeļa obojas solo Emīla Dārziņa skaņdarbā „Teici to stundu, to brīdi" un „Melancholiskais valsis", ko atskaņoja visi četri instrumentālisti. Aigara Apiņa stāsts par E. Dārziņa traģisko dzīvi un somu komponista Jana Sibēliusa nesaudzīgo kritiku tā ietekmēja klausītājus, ka starpbrīdi dzirdēja draudus – Sibēliusa mūziku vairs nekad neklausīsimies! Koncerta pirmās daļas beigās no Jāzepa Vītola tautasdziesmu plašā pūra bija izraudzītas piecas skanīgas un mīļas melodijas.

Koncerta otro daļu bija sagatavojis un vadīja Valmieras drāmas teātŗa aktieris un režisors Aigars Apinis. Uz skatuves iznāca arī aktrise Inga Siliņa. Acīm tīkami bija viņas un Ninas Rasmusenas baltie tērpi un ziedu vainadziņi. Aigars Apinis un Inga Siliņa nodziedāja duetus no dziesmuspēles ,,Trīnes grēki" – „Veca mīlestība nerūs" un „Par dzeršanas kaitīgumu", instrumentālisti atskaņoja uvertīru no R. Blaumaņa „Skroderdienām Silmačos", un Inga Siliņa dziedāja šūpuļdziesmu „Mēnestiņi, baltsvārcīti" un „Līgodziesmu". Jautrību izraisīja A. Apiņa aicinājums kādam no publikas palīdzēt nodziedāt pazīstamo ziņģi „Cik blēdīgi tie vecāki". Pēc instrumentālistu atkakaņotās „Žīdu dejas" Inga Siliņa un Aigars Apinis dziedāja „Krūzes zagšana" no ,,Skroderdienām Silmačos", piedziedājumā aicinot pievienoties klausītājus.

Koncerta pirmā daļa bija ļoti laba sagatavota, bet, klausoties otro, varēja just publikas vilšanos. Tā kā Klīvlandē ,,Mūzai" bija pirmais koncerts, jānovēl, lai turpmākajos arī otrā daļa būtu mākslinieciski augstā līmenī.

Jauno mākslinieku uzņēmība ir apsveicama. No Klīvlandes viņi devās uz Kanadu, kur paredzēti vairāki koncerti, tad uz Katskiļu nometni, Ņujorku un Filadelfiju. Visi, izņemot Andri Apini, šaipus Atlantijas okeanam ir pirmo reizi. Dažas dienas viņi plāno pavadīt Lasvegās un Losandželosā.

Maija Grendze

LATVIEŠI KANADĀ

Latvijas nākotnes stiprināšanai

Latviešu jauniešiem brīvais laiks ir diezgan ierobežots, jo piektdienu vakaros jāsteidzas uz latviešu skolas „Valodiņa" un Toronto latviešu Tautas augstskolas ģimnazijas mācību stundām un sestdienās – uz Toronto Latviešu biedrības Sestdienas skolas mācībām.

Latviešu ģimnazija šogad svinēja 54. izlaidumu. Ģimnaziju beidza **Ansis Brammanis, Ēriks Dzintars, Aleksis Giffords, Alija Kukse, Aleksis Niedra, Guntars Pērkons, Ieva Siliņa un Anna Zvejniece**. Absolventus un ģimnazijas saimi sveica Latviešu Nacionālās apvienības Kanadā Izglītības nozares vadītāja Elizabete Pētersone, iesakot jauniešiem ievadīto latviskās izglītības apgūšanu turpināt skautu un gaidu pulciņos, sporta nodarbībās, Latviešu Nacionālās Jaunatnes apvienības sarīkojumos un citās latviešu organizācijās.

Toronto Latviešu Kreditsabiedrības pārstāvis Aleksandrs Budrevics sveicienam pievienoja arī „sēklas naudu" personiskā konta atvēršanai. Sirsnīgus apsveikuma vārdus un vēlējumus teica arī Toronto Latviešu biedrības valdes priekšsēdis Laimons Ozols. Drāmas pulciņa vadītāja Sandra Cifersone atzinīgi novērtēja absolventu klases teicamo līdzdalību pulciņa nodarbībās un gadskārtējās teātŗa izrādēs. Vecāku pārstāve Anete Ivsiņa pateicās ģimnazijas vadībai, skolotājiem un bērnu vecākiem, kas savus bērnus sūtījuši latviskās izglītības turpināšanai latviešu Tautas augstskolas ģimnazijā.

Izlaiduma aktā un svinībās notika arī labāko skolēnu apbalvošana. Speciālu Jāņa Kūlnieka balvu par latvietības uzturēšanu un latvisku stāju saņēma Ieva Siliņa un Anna Zvejniece. Par sevišķi rosīgu līdzdalību dramas pulciņa nodarbībās un par piedalīšanos visās teātŗa izrādēs Atzinības balvas saņēma Aleksis Niedra, Aleksis Giffords, Ansis Brammanis un Guntars Pērkons. Apbalvojumus saņēma arī 1. klases audzēknes Līga Brammane, Tamāra Lūse-Zondo un Kristīne Keona, 2. klases audzēkņi Kaspars Mikelšteins un Brigita Gubiņa, kā arī 3. klases audzēkņi Kārlis Haukins, Madalēna Laure un Māris Zariņš.

Sarunas par aizvadīto mācību gadu un ģimnazijas gadu piedzīvojumiem vēl turpinājās arī pie vecāku sarūpētā kafijas galda. Nākamo mācību gadu ģimnazija atsāks septembrī Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes baznīcas sarīkojumu telpās.

R. Norītis

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

FERLANDS KRŪMIŅŠ

Dzimis 1920. gada 20.maijā Ventspilī,
miris 2011. gada 29. jūnijā White Plains, New York

Viņu mīļā piemiņā paturēs
SIEVA VELTA, MEITA ILZE AR ROBERTU,
ZIGURDS, DZIDRA, ĒRIKS,
LISA, DAINA, ULDIS, ZAIGA
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ, KANADĀ,
LATVIJĀ UN ZVIEDRIJĀ

Mīļo Frediņ, saldu dusu
Novēlam tev smiltājā,
Savās sirdīs klusi, klusi
Turēsim tevi piemiņā

Dieva mierā aizgājusi mūsu māte

KAIRA MĀRE LIEPIŅA
dzim. OZOLA

Dzimusi 1922. gada 10. maijā Pēterpilī, Krievijā,
mirusi 2011. gada 20. jūnijā Čikāgā, IL.

Laba sirds ir visa sākums,
Laba sirds ir visa beigums,
Vairāk cilvēks nespēj sasniegt!
Rainis

MEITA BAIBA LIEPIŅA
MEITA LINDA DUHMS AR VĪRU MĀRTIŅU

Dieva mierā aizgājusi
skolotāja

KAIRA LIEPIŅA, dzim. OZOLA

Dzimusi 1922. gada 10. maijā, Pēterpilī,
mirusi 2011. gada 20. jūnijā, Čikāgā

Par viņu sēro
Jelgavas skolotāju institūta 1924. g. izlaiduma klases biedri
un visa Rīgas, Cēsu un Jelgavas
skolotāju institūtu saime

No šīs zemes šķīries

JĀNIS GRAUDIŅŠ

Dzimis 1920. gada 2. janvārī Gaujienā,
miris 2011. gada 28. jūnijā Penn Yan, NY

Ak, teci jel, saulīt, uz dzimteni steidz,
Un viņai no manis daudz sveicienu teic...

Par viņu sēro
Graudiņu dzimtas tuvinieki Kanadā
un draugi ASV un Latvijā

Skumstam par dzejnieces

ELZAS ĶEZBERES

aiziešanu mūžībā.

Rudzīšu un Salnīšu ģimenes

Mūžībā aizgājusi

IRENA ERNA DUMPIS

Dzimusi 1924. gada 6. septembrī Latvijā,
mirusi 2010. gada 1. novembrī St. Louisā, ASV

JĀNIS DUMPIS

Dzimis 1914. gada 31. Jūlijā Latvijā,
miris 2010. gada 5. aprīlī St. Louisā, ASV

BRIGITA MATISONS STEFFEN

Dzimusi 1930. gada 6. augustā Liepājā, Latvijā,
mirusi 2011. gadā 3. jūnijā Edvardsvilē, ASV

28. psalms. Tas Kungs ir mans stiprums un mans vairogs, mana sirds paļaujas uz Viņu.

Mīļā piemiņā aizgājējus turēs
ST. LOUISAS LATVIEŠU DRAUDZE,
DRAUGI UN TUVINIEKI

Mūžībā aizgājis mūsu filistrs

JĀNIS GULBĪTIS
iur., 1936 I

Dzimis 1916. gada 3. maijā, Krievijā, Suhiņičos,
Kalugas guberņā
miris 2011. gada 25. jūnijā, Upsalā, Zviedrijā

Sit tibi terra levis! **LETTONIAS KONVENTS un F!P!B!**

Acis uz mūžu aizvēris novusa entuziasts

FERLANDS KRŪMIŅŠ

(1920. g. 20. V – 2011. g. 29. VI)

Sērās ar vislielāko cieņu viņu piemin
Dienvidkalifornijas novusa kopas dalībnieki

Nodibināts Lestenes baznīcas atjaunošanas fonds

Ar mērķi piesaistīt ziedojumus, lai atjaunotu savulaik greznāko Kurzemes dievnamu – Lestenes baznīcu, izveidots Lestenes baznīcas atjaunošanas fonds.

Lestenes baznīcas atjaunošanas nepieciešamību uzsveŗ Rundāles pils direktors, ievērojamais Latvijas architektūras un kultūrvēstures speciālists Dr. art. h. c. Imants Lancmanis: „Tam jākļūst par nacionālpatriotisku jautājumu, tas ir pienākums. Jāpierāda, ka ļauno var vērst par labu. Jābūt atkal svētajai Lestenei, kā to piemin latviešu tautas teikas. Visai Latvijai vajadzīgs kas gaišs un skaists." Mākslas vēsturnieks Ojārs Spārītis atzīst, ka Lestenes baznīca savulaik pierādījusi izcilo Kurzemes meistaru prasmi, un tā noteikti jāatjauno. Ņemot vērā, ka baznīcai blakus atrodas Lestenes Brāļu kapi, projekta mērķis varētu būt vienota memoriāla izveide, kur baznīca un brāļu kapi simbolizētu nedalāmu vienotību.

Irlavas un Lestenes pagastu pārvaldes vadītājs Vilnis Janševskis: „Uzskatu, ka fonds ir ļoti nepieciešams, lai varētu piesaistīti līdzekļus un atjaunot baznīcu. Ļoti daudz jau izdarīts baznīcas atjaunošanā, darbs jāturpina valstiskā līmenī, sadarbojoties visām ieinteresētajām personām un organizācijām. Lestenes baznīca nav tikai lesteniekiem svarīga vieta, bet gan visas valsts un Eiropas kultūras vērtība.

Pašvaldība atbalsta un iespēju robežās atbalstīs dievnama atjaunošanu kopā ar Lestenes Brāļu kapu ansambļa uzturēšanu un pilnveidi."

Fonda dibinātāju mērķis ir ieraudzīt Lestenes baznīcu tikpat skaistu, kāda tā bija sākumā. Arī Jūs varat palīdzēt mums piepildīt šo mērķi ziedojot:

LESTENES BAZNĪCAS ATJAUNOŠANAS FONDS
Juridiskā adrese: Tukuma novads,
Lestenes pagasts "Lestenes baznīca", LV-3146
Reģ.nr.: 40008178049
Swedbank, HABALV22
Konts: LV16HABA055103074

Lestenes baznīcas atjaunošanas fonda valdes locekle Diāna Kovaļova, tel. 26369925

Mācītājs Kaspars Kovaļovs, tel 25988060
e-pasts: lestenesbaznica@inbox.lv

Lestenes draudzes
priekšnieces vietniece Inese Cērpa 26242382

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

• 15. un 16. jūlijā lietoto mantu tirgus latviešu centrā. Sīkāku informāciju iespējams uzzināt, zvanot Titai Jergensenai, tālr.: 303-424-4442.

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Balka-Valtere.

KATSKILI (NJ)

• „ĪKŠĶĪŠIEM": Latviešu valodas nedēļas: no 17. jūlija līdz 23. jūlijam C-nedēļa; vadītāja Linda Zālīte: linda@zalite.org; no 24. jūlija līdz 30. jūlijam D-nedēļa, vadītāja Inga Mieme-Garbarino: Inga.Garbarino@gmail.com; no 31. jūlija līdz 6. augustam valodas perioda nedēļa, vadītāja Ieva Alversone: i_alverson@yahoo.com

• NOMETNES: no 17. jūlija līdz 30. jūlijam II periods, vadītāja vada Ieva Alversone: i_alverson@yahoo.com; no 31. jūlija līdz 13. augustam Valodas periods, vadītāja Elisa Millere: 908-415-3670 valodasperiods@yahoo.com; no 7. augusta līdz 13. augustam „Senču nometne", vadītāja Ingrīda Mieme: 518-962-4742, senčunometne@gmail.com

• No 14. augusta līdz 21. augustam 3x3 nometne; www.3x3katskilos.info

KLĪVLANDE (OH)

• 20. augustā bērnu svētki.

• 20. un 21. augustā Klīvlandes latviešu golfa klubs rīko Vidējo valstu meistarsacīkstes *Ironwood Golf Course*, (Hinckley Hills, Ohio). Pieteikties, rakstot vai zvanot Jānim Eglītim, tālr.: 440-391- 9577, e-pasts janiscle@aol.com vai Pēterim Gravam, tālr.: 440- 552- 4349, e-pasts petegrava@earthlink.net

LOSANDŽELOSA (CA)

• 17. jūlijā plkst. 10.00 latviešu namā tikšanās ar Latvijas valdības amatpersonām (ministru prezidentu Valdi Dombrovski, Ārlietu ministrijas sekretāru Andri Teikmani, Ekonomikas ministrijas sekretara vietnieku Gati Ābeli, Ministru padomes ārlietu padomnieci Solveigu Silkalni u. c.), Latvijas vēstniecības darbiniekiem (Latvijas vēstnieku ASV Andreju Pildegoviču, Edgars Trumkalns, Latvijas vestniecības ASV pirmo sekretāru Edgaru Trumkalnu, padomnieku ekonomikā Rūdolfu Brēmani u. c.), kā arī ar vairākiem Latvijas uzņēmējiem. Iepazīšanās ar jauno Latvijas goda konsulu Losandželosā dr. Juri Buņķi.

• 13. augustā Amerikas baltiešu brīvības līgas (BAFL) bankets lietuviešu namā (2718 St. George St., Los Angeles CA 9027).

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmeklī: www.biletens.com

ŅUJORKA (NY)

• 16. jūlijā plkst. 6.00 „Melnais lācis" – sabiedriska pēcpusdiena teltī pie atpūtas nama Katskiļos. Būs priekšnesumi, vakariņas plkst. 7.30.

SIETLA (WA)

• Līdz 6. augustam Kursas vasaras vidusskola Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā. Informācija: www.kursa.org

• No 7. līdz 14. augustam Mežotnes bērnu vasaras nometne Izglītības centrā Šeltonā. Pieteikšanās, rakstot vai zvanot Inesei Graudiņai, e-pasts: inese@mezotne.org, tālr.: 360-459-3405. Informācija: www.mezotne.org

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 21. jūlijā plkst. 1.00 biedrības namā divas videoizrādes: par Raimondu Paulu un Vestarda Šimkus labdarības koncerts Mazajā ģildē Latvijas likteņdārzam. Būs kafija un cepumi. Ieejas ziedojums vismaz $3.00.

• 11. augustā, plkst. 1.00 biedrības namā Jāņa Jurkāna Latvijas Nacionālajā teātrī iestudētās lugas „Dūdieviņš" videoizrāde. Būs kafija un cepumi. Ieejas ziedojums vismaz $3.00.

• 6. septembrī plkst. 10.00 biedrības namā biedrības valdes sēde.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr**.: **17. jūl**. dievk. ar dievg. **24. jūl**. un **31. jūl**. dievk. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mazura.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr**. (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) : **17. jūl**. dievk. nebūs. **24. jūl**. dievk. ar dievg. **31. jūl**. dievk. nebūs. **7. aug**. plkst. 10.00 kapusvētki *Woodlawn* kapsētā, latviešu (27.) nodalījumā; jāņem līdzi krēsli. **21. aug**. dievk. ar dievg. **14. un 28. aug**. dievk. nebūs. Dievk. sākas plkst. 10.00. Draudzes mācītājs diakons Fricis M. Sīpols, tālr.: 248- 433-3435; māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērģ. Dr. S. Lizlova un L Upīte.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr**.: *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale) Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr**.: *100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130*, bazn. tālr.: 617-524-4622.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr**. (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): **17. jūl**. dievk. **24. jūl**. dievk. ar dievg. **31. jūl**. dievk. **7. aug**. dievk. angļu val. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): dievk. **24. jūl**., **21. aug**. plkst. 10.00 **7. aug**. plkst. 10.00 kapusvētki *Woodlawn* kapsētā. Māc. I. Larsena, tālr.: **269-637-0460;** kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut dr**.: **17. jūl**. plkst. 10.00 kapusvētku dievk. Riversaides kapos, lietus gadījumā dievnamā. **24. jūl**. dievk. nebūs. **31. jūl**. plkst. 10.00 dievk. **7. aug**. dievk. nebūs. **14. aug**. plkst. 10.00 dievk. ar dievg. **21. aug**. plkst. 10.00 dievk. **28. aug**. plkst. 10.00 dievk. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr**. (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): dievk.: **17. jūl**. ar dievg., **24. jūl**., **7. aug**. Dievk. sākas plkst. 10.00. **31. jūl**. viesošanās baptistu draudzē plkst. 2.00. **14. aug**. kapusvētki *Riverside* kapos. **28. aug**. kapusvētki *Sunset* kapos. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr**.: *University Lutheran Chruch* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI), māc. A. Greiema; pēc dievk. kafija.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.: 17., 24. un 31**. jūl. dievk. nebūs. **7. aug**. dievk. Māc. prāv. D. Kaņeps. Dievk. sākas plkst. 10.00.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr**. (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414- 258-8070): **17. jūl**. dievk. angļu valodā ar dievg. un uzrunu bērniem. **24. jūl**. dievk. ar dievg. **31. jūl**. dievk. nebūs. **7. aug**. dievk. ar dievg. **11. aug**. plkst. 10.00 Bībeles stunda. **14. aug**. dievk. **21. aug**. dievk. angļu val. ar dievg. **21. aug.** kapusvētki plkst. 2.00 Fondulakas kapsētā. **25. aug**. Bībeles stunda. **28. aug**. plkst. 11.00 kapusvētki Viskonsīnas piemiņas kapsētā. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414- 536-0358. Informācija: www.milwaukeedraudze.org

(Turpināts 19. lpp.)

SIA " JAUNLAUCIŅI"
VEIC MEŽA ĪPAŠUMU APSAIMNIEKOŠANU:

1. BEZMAKSAS KONSULTĀCIJA MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMOS;
2. MEŽA TAKSĀCIJAS (PROJEKTA) IZSTRĀDE;
3. MEŽA ĪPAŠUMA VĒRTĒŠANA;
4. MEŽA IZSTRĀDE UN PĀRDOŠANA;
5. JAUNAUDŽU KOPŠANA,ROBEŽU ATJAUNOŠANA;
6. EIROPAS LĪDZEKĻU PIESAISTE MEŽA ĪPAŠUMIEM.

ASV- Ivars A.Petrovskis
504 Grand Avenue N.E.
Grand Rapids,MI 49503
Tel:(616)454-8012
Email:latcreun@tds.net

LV- Arnis Zvaigzne
Duntes 28-192,
Rīga LV 1005
Tel;(371)29115477
Email: arniszv@gmail.com

ASV- Sigurds Strautmanis
9995W.NORTH AVE ,356
Wauwatosa,WI 53226
Tel;(414)6070390

Sākot ar 1. jūliju ziedojumi OMFA (Okupācijas Mūzeja fonda atbalsta grupa ASV) sūtāmi:

Ilze Resnis
10930 Nollwood Drive
Chardon, OH 44024

ŠĪ VASARA KATSKIĻOS

Būsiet mīļi gaidīti -
Melnais lācis I
sestdien, 16. jūlijā
pl.18.00

MELNAIS LĀCIS

Melnais lācis II
6. augustā Cūku bēres!

Sabiedriska pēcpusdiena/vakars teltī pie Atpūtas nama, draudzes Katskiļu nometnē. Uzkodas un atspirdzinājumus piedāvās ap 16:00 . Vakariņas servētas pēc plkst. 17:30. Viesošanās vecākiem un labvēļiem. Informācija sekos. Lūdzu atbalstiet nometni! Atlikums par labu Ņujorkas draudzes lauku īpašumam un jaunās ēdamzāles celšanai. Visi mīļi aicināti.

Ieeja $25.00
Pieteikšanās pie Diānas: Laiksdsr@aol.com vai pa tel.: 732-549-0445

(Turpināts no 18. lpp.)

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622:

17. jūl. dievk.; pēc dievk. sadraudzība. **24. jūl**. dievk.; pēc dievk. sadraudzība. **31. jūl**. dievk. ar dievg.; pēc dievk. sadraudzība. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. Maija Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: maija.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.**: **17. jūl**. plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn**., diak. I. Kaņeps; **Katskiļu nometnē** plkst. 11.00 dievk, māc. J. Saivars. **24. jūl**. plkst 11.00 dievk. **Katskiļu nometnē**, māc. J. Saivars. **31. jūl**. plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn**., māc. J. Saivars; **Salas bazn**. dievk. plkst. 10.30, māc. L. Saliņš; **Katskiļu nometnē** plkst 11.00 dievk., māc. L. Saliņš. 7. aug. **Katskiļu nometnē** plkst 11.00 dievk. ar iesvētībām, māc. L. Saliņš.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116) prāv. D. Kaņeps. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Saginavas latv. ev. lut. dr. (128 N. Elm Str.): 17. jūl**. plkst. 11.00 kapusvētki *Forest Lawn* kapsētā. Māc. R. Franklins.

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr**. (425 Hoffman Ave.): **24. jūl**. plkst 11.00 dievk., māc. I. Radziņa. Pēc dievk. Informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr**.: katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **17. jūl**. plkst. 10.30 dievk., māc. D. Kaņeps. **31. jūl**. plkst. 10.30 dievk., diak. G. Galiņa. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr**.: **17. jūl**. dievk. plkst. 2.00 Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.), Skenektedijā. Prāv. O. Sniedze, ērģ. D. Vitušinska-Baltazara. Dz. grām. Pēc dievk. groziņu azaids.

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr**.: **21. aug**. plkst. 2.00 dievk. „Mūsu Pestītāja" (*Our Savior*) b aznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). Māc. A. Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga. Bībeles stunda: **24. jūl**., **7. aug**. un **28. aug**. plkst. 11.00 biedrības namā. Dievk. un Bībeles stundas vasaras mēnešos vada A. Ritums.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr**. (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): **17. jūl**. dievk. ar dievg., pēc dievk. kafijas galds, jubilāru sveikšana. **14. aug**. kapusvētki *Rock Creek* kapsētā, Rokvilā dievk. nebūs. **28. aug**. dievk. ar dievg., pēc dievk. jubilāru sveikšana. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: http://www.dcdraudze.org

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz $100 - $20
no $101 līdz $500 - $25
virs $500 - $25 plus 3% no summas virs $500. Summas nododam ASV dolāros. Piegāde Rīgā $11, ārpus Rīgas $0.40/km, min. $19.
Piegādājam summas līdz $1000.

Kārtojam nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

PĀRDOD
labiekārtotu 1-st. māju Siguldas centrā,
platība 90 kv.m, zeme 1000 kv.m, 3 ist., visas ērtības,garāža, iekopts daiļdārzs.
Cena- 79000 Ls. tel. 29265913.
USA 1-5153397357

Laipni aicinām Jūs uz

Ģildes 20 gadu Jubilejas balli

23. septembrī, plkst. 19 os,

***3 West kluba balles zālē* Ņujorkā**

LNOG ASV

Latvijas Nacionālās operas Ģilde

kokteiļu stunda~koncerts~vakariņas ~deja
Ance Purmale-LNO soliste
Deju mūziku spēlēs iecienītais „Pēdējais vilciens"

Vēlami vakartērpi. Ieejas maksa $125.- no personas. Jāpiesakās un jāsamaksā pirms 15. augusta. Rezervējiet galdu kopā ar draugiem! Pēc 15. augusta ieejas maksa būs $150.- Lūdzu sūtīt visus maksājumus ***LNOG c/o Andris Padegs 2 Merry Hill Road, Poughkeepsie, NY 12603-3214*** *Rakstīt čeku uz:* ***Latvian National Opera Guild, Inc*** *un atzīmēt, ka tas ir Jubilejas ballei. Sekojiet jaunajā Ģildes mājaslapā http://www.lnogASV.org Zvanīt vai rakstīt: Baibai Pinnei 917-270-4786, pinnis@banet.net, vai Aijai Pelšei 516-319-9491, aijap@yahoo.com*

3 West Club- 3 West 51st Street, New York City, NY Kluba telefons ir: 212-582-5454
Mašīnas novietošana: 250 W 50th Street - $12 līdz 8 stundām, vai **31 W 52nd Street (starp 5. un 6. aveniju) - $18 līdz 12 stundām (Šī vieta ir tuvāk klubam)**
Ar kluba zīmogu mašīnas novietošanai ir atlaide

ADVOKĀTS

PĒTERIS JURJĀNS

Kārtoju nekustamo īpašumu atgūšanas, pārdošanas un dāvinājuma jautājumus Latvijā, kā arī mantojuma jautājumus.

ASV	LATVIJĀ
38021 Euclid Avenue	„Jaunvēji", Salas pagasts,
Willoughby, OH 44094	Babītes novads LV-2105
Tel.: (440) 951-6665	Mob. tel.: (371) 29496870
Fakss: (440) 951-4797	Fakss: (371) 67502251
jurjans@prodigy.net	jurjans@apollo.lv

Lūdzu ievērot, ka mantiniekiem Latvijā ir jāpiesakās viena gada laikā.

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

LASL

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Gaŗezera Klinklāva galerijas mākslas tirgus

2011. g. no 23. jūlija līdz 5. augustam
Atklāšana sestdien 23. jūlijā, plkst. 12:00

Izvēle liela!

Cenas dažādas!

Nenokavējiet!

Izdevīgi apdrošinājumi un biedru benefiti visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

» Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
» Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
» Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
» Papildus veselības apdrošinājums
» Veselības apdrošinājums
» Dzīvības apdrošinājums
» Zāļu plāns (Rx)

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@Lrfa.org // www.LRFA.org

LRFA SINCE 1952

SPORTS

Plēsniekam pasaules junioru sudrabs

Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks izcīnīja sudraba godalgu pasaules junioru meistarsacīkstēs Malaizijas pilsētā Penenā. Svara katēgorijā līdz 105 kilogramiem Plēsnieks raušanā pacēla 173 kg, grūšanā pieveica 210 kg smagu stieni, kas summā deva 383 kilogramus.

Par pasaules junioru čempionu kļuva Ekvadoras sportists Horhe Davids Arojo Valdess, kurš raušanas un grūšanas summā pacēla 393 kilogramus. Trešo vietu ar 378 kg izcīnīja ukrainis Oleksandrs Tkačenko.

Plēsnieks bija vienīgais Latvijas pārstāvis šajās pasaules meistarsacīkstēs.

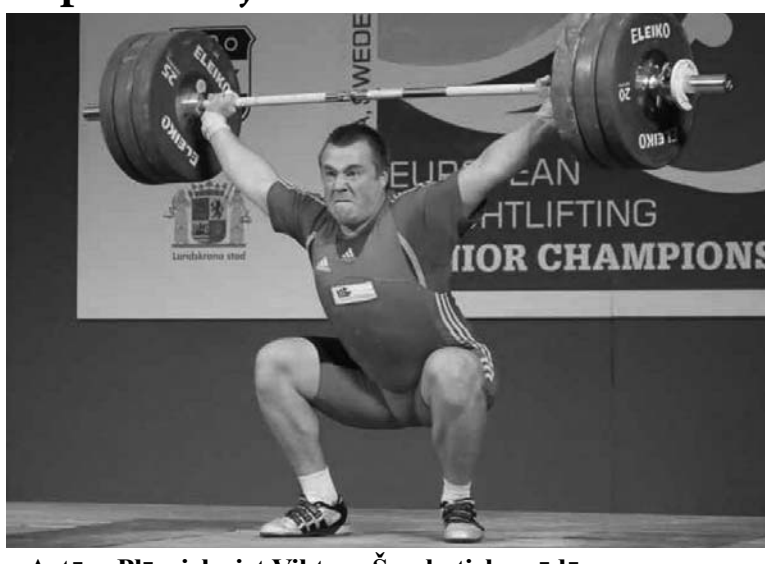

Artūrs Plēsnieks iet Viktora Ščerbaticha pēdās

Latviešu spēkavīrs Oskars Brugermanis kalniešu spēlēs

Valmierietis Oskars Brugemanis izcīnīja **sudraba medaļu** starptautiskajās skotu kalniešu sacensībās *IHGF Highlander European Championships*", kas notika Ungārijā.

Oskars Brugermanis

Sacensībās piedalījās 15 labākos skotu kalniešu spēļu meistari. Pirmajā dienā atlētiem bija ārpussacensību disciplīna – ungāru āmura mešana tālumā. Ungāru āmurs atšķiras no skotu āmura gan ar svaru, gan arī kātu, tas vairāk līdzinās mūsdienu veseļa mešanas rīkam. Iepriekšējo pasaules rekordu, kas bija arī Ungārijas rekords, laboja divi atlēti, starp viņiem arī Brugermanis. Izšķirīgajā metienā Oskars sasniedza jaunu pasaules – 24,12 m.

IHGF Highlander European Championships sacensību programmā ir 25 kg svara mešana augstumā, 11 kg akmens grūšana tālumā, 60 kg baļķa (5 m) mešana, 12,6 kg svara mešana tālumā un 8,6 kg skotu āmura mešana tālumā.

Tradicionālajā skotu baļķa mešanas disciplīnā Oskars parādīja augstu klasi – izdevās pārmetiens, kuŗā 60 kg baļķis pārvēlās un nokrita gandrīz taisni. Izcils metiens skaitās, ja baļķis pārveļas un nokrīt, paliekot stāvus. Valmierietis pārspēja vairāk nekā 10 gadus veco Raimonda Bergmaņa rekordu.

Arī smaguma mešanā tālumā izdevās labs rezultāts – 21,14 m, kas deva otro vietu. Citās disciplīnās Latvijas spēkavīrs izcīnīja vienu ceturto un divas piektās vietas. Kopvērtējumā Oskaram Brugermanim tika sudraba medaļa.

Raimonds Bergmanis slavēja savu sekotāju skotu kalniešu spēlēs un nepārdzīvoja rekorda „zaudējumu": "Oskars parādīja augstu meistarību, mums ir izaudzis labs kalniešu spēļu atlēts. Tagad Oskaram jādod iespēja piedalīties pēc iespējas vairākās starptautiskās sacensībās. Pirmo soli jau esam spēruši – mūsu federācija pievienojās Duglasa Edmundsa Kalniešu brālībai *Highlander Brotherhood*.

Nākamais starts Oskaram Brugemanim paredzēts Latvijas spēkavīru meistarsacīkšu posmā Preiļos. Viņš saņēmis arī vairākus ielūgumus uz citām kalniešu spēlēm gan Skotijā, gan citur.

Ērika Jēkabsona dēls kvalificējas Londonas olimpiskajām spēlēm ASV boksa izlasē

Kādreizējā Latvijas polītiķa Ērika Jēkabsona dēls Roberts kvalificējies Londonas olimpiskajām spēlēm ASV boksa izlases sastāvā. Smagajā svarā (līdz 91 kg) startējošais Jēkabsons aprīlī pārvarēja Čikāgas kvalifikācijas sacensības, bet šonedēļ jau piedalījās ASV pēdējās cerības kvalifikācijas turnīrā, kuŗā uzvarēja savā svara katēgorijā. Turnīra finālcīņā Jēkabsons pēc punktiem ar 28:16 pieveica Braienu Daniel..

Aprīlī Čikāgas laikraksts *Chicago Tribune* stāstīja Rīgā dzimušā Ērika Jēkabsona dzīvesstāstu. Viņš bija bokseris Padomju Savienībā, vēlāk kļūstot par luterāņu mācītāju un ministru Latvijā. Roberta Jēkabsona māte Margarita 1981. gadā uzvarēja pasaules meistarsacīkstēs airēšanā, tomēr neieguva iespēju piedalīties 1984. gada Losandželosas Olimpiskajās spēlēs, jo PSRS tās boikotēja.

Jēkabsonu ģimene pēc PSRS Valsts drošības komitejas aicinājuma pametusi Latviju 1988. gadā, kad Roberts bija divus mēnešus vecs. Visi Jēkabsonu dēli - Jēkabs, Roberts un Marks - bērnībā nodarbojušies ar boksu un cīņas sporta veidiem, tagad boksā nopietnā līmenī trenējas vairs tikai Roberts.

Uvja Kalniņa bronza

Latvijas peldētājs Uvis Kalniņš izcīnīja trešo vietu Serbijas galvaspilsētā Belgradā Eiropas junioru meistarsacīkstēs peldēšanā. 100m brīvā stila finālā Uvis Kalniņš (treneris. V. Širjajevs) distanci veica 50,18 sekundēs. Tas ir lielākais sasniegums jaunajiem peldētājiem atjaunotās Latvijas vēsturē. Lai gan pēc pirmajiem 50 metriem Kalniņš nebija starp trīs ātrākajiem peldētājiem, jaunajam talantam izdevās noturēt uzņemto ātrumu un burtiski izraut bronzas medaļu.

Uvis Kalniņš

200 m. distancē Uvis izcīnīja 7. vietu.

Jeļena Rubļevska – 10. vietā

Latvijas pieccīņniece **Jeļena Rubļevska** Pasaules kausa izcīņas pēdējo posmu uzsāka veiksmīgi, uzvarot paukošanā. Citās disciplīnās bija sliktāki rezultāti: peldēšanā – 30, jāšanā – devītā vieta. Pirms kombinācijas (skriešana un šaušana) Rubļevska vēl ieņēma otro vietu, taču pēdējā disciplīnā izcīnītā 24. vieta neļāva viņai kopvērtējumā ieņemt augstāku vietu par 10. Kopvērtējumā Rubļevska izcīnīja 5148 punktus, no sacensību uzvarētājas Lēnas Šonenbernas atpaliekot par 160 punktiem.

Basketbols

Latvijas **U-19** basketbola izlase pasaules meistarsacīkstēs spēlē par devīto vietu ar rezultātu 73:81 zaudēja Brazīlijas valstsvienībai.

*

Serbijā risinās Eiropas meistarsacīkstes basketbolā **juniorēm (U-20)**. Latvijas izlase zaudēja Spānijai – 46:67, Lielbritanijai – 64:71, bet pārspēja Slovakiju – 49:43 un iekļuva sacensību otrā posmā, kur jāspēlē ar Francijas, Nīderlandes un Italijas līdzaudzēm.

Teniss

Deivisa kausa izcīņā Eiropas/Afrikas zonas 2. grupā L atvijas tenisa izlase Fredriksbergā piedzīvoja zaudējumu sacensībā ar Dānijas izlasi - 2:3. Andis Juška uzvarēja Pedersenu un Nilsenu, zaudējumu piedzīvoja Mārtiņš Podžus cīņā ar Nilsenu un Juška ar Denisu Pavlovu dubultspēlē pret Nilsenu un Tomasu Kromanu.

Pirms izšķirīgās spēles rezultāts bija 2:2. Piektajā spēlē Mārtiņš Podžus zaudēja Martinam Pedersenam ar rezultātu 1:2 (2:6, 4:6, 1:6).

Latvija saglabāja vietu 2. grupā. Dānijas tenisisti turnīra turpinājumā cīnīsies ar Bosniju-Hercegovinu par vietu pirmajā grupā, kur Latvija spēlēja pagājušajā gadā.

Pirmajā kārtā otrajā grupā šogad Latvija ar 4:1 uzvarēja Grieķiju, bet no pirmās grupas pērn izkrita pēc zaudējuma Polijai.

Latvijas Jaunatnes olimpiadā

Jūrmalas un citu pilsētu sporta bazēs notika Latvijas Jaunatnes olimpiada. 26 sporta veidos startēja 220 sportisti, pārstāvot 71 pašvaldību. Tika izcīnīti vairāk nekā 200 medaļu komplekti. Sportisko meistarību demonstrēja jaunieši vecumā no 12 līdz 18 gadiem, pirmo reizi sacenšoties arī golfā, regbijā un jātnieku sportā.

Uzrunājot jauniešus, izglītības un zinātnes ministrs Rolands Broks sacīja: "Īpaši priecē lielais dalībnieku skaits. Tas nozīmē, ka sports ieņem ļoti nozīmīgu vietu Latvijas jaunatnes dzīvē. Tas nozīmē to, ka Latvijas jaunatne sportu ir atzinusi par patiesu vērtību. Es zinu, ka jūsu vidū ir nākamie Latvijas čempioni, nākamie Eiropas čempioni, nākamie pasaules čempioni un nākamie olimpiskie čempioni. Tā kā sports ir cīņa, es novēlu vispirms katram uzvarēt sevi. Tā laikam ir vissmagākā cīņa. Novēlu augstus rezultātus, sportisku garu, lai valda sportiska gaisotne!"

Sakopotā informācija liecina, ka pašvaldību vienību konkurencē skolēni no Rīgas izcīnīja 63 zelta, 55 sudraba un 56 bronzas medaļas. Otrā vietā ierindojās Ventspils -19 – 12- 8, trešajā - Daugavpils vienība -14 – 20 – 17. Ceturtajā vietā pēc izcīnīto medaļu skaita ir Liepāja, tālāk Jelgavas un Jūrmalas vienība.

Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis atzinīgi vērtēja Latvijas Jaunatnes vasaras Olimpiadas norisi: „Sacensības bija labi izdevušās, esmu gandarīts, ka Jūrmala sekmīgi iekļāvusies Olimpiskajā saimē un apliecinājusi sevi kā vietu, kur augstā līmenī var notikt kompleksas sporta sacensības ar lielu dalībnieku skaitu. Arī pašvaldību vienības bija labi sagatavotas sacensībām, un rezultāts nav izpalicis – 58 pašvaldību komandas no 71 sacensībām pieteiktās mājas atgriezušās ar medaļām. Tie ir ļoti labi rezultāti."

Apdraudēta Latvijas dalība Londonas Olimpiskajās spēlēs

Latvijas Olimpiskā komiteja ir satraukta par valdībā izskatāmo priekšlikumu 2012. gadā atcelt uzņēmuma ienākumu nodokļa (UIN) atlaides ziedotājiem. LOK prezidents Aldonis Vrubļevskis LNT raidījumā *900 sekundes* sacīja, ka šāds lēmums nopietni apdraudētu Latvijas sportistu iespējas pienācīgi sagatavoties Londonas Olimpiskajām spēlēm, un, iespējams, uz tām būs jāsūta tikai pieci līdz desmit labākie atlēti, nevis visi, kas šādas tiesības izcīnījuši. Tas samazinātu pieejamo financējumu arī dažādām bērnu un jauniešu olimpiskajām programmām. LOK par šādu valdības ieceri esot uzzinājusi nejauši, un ar organizāciju neviens par to nav konsultējies.

Pēc Vrubļevska domām, atlaižu atcelšana nedos cerētu fiskālo efektu, bet nopietni apdraudēs tādas jomas kā sports un kultūra.

Londonas Olimpiskās spēles risināsies 2012. gadā no 27. jūlija līdz 12. augustam.

P. Karlsons

Golfa sacīkstes Klīvlandē

Klīvlandes latviešu golfa klubs rīko
Vidējo valstu meistarsacīkstes
20. un 21. augustā *Ironwood Golf Course (Hinckley Hills, Ohio)*. Būs balvas vairākās katēgorijās vīriešiem un sievietēm. Lūdzu pieteikties, rakstot vai zvanot Jānim Eglītim,
tālr.: 440- 391- 9577,
e-pasts: janiscle@aol.com
vai Pēterim Gravam, tālr.: 440- 552- 4349,
e-pasts: petegrava@earthlink.net
Aicināti visi golfisti un arī golfa draugi.

KLGK pārstāvis Jānis Eglītis